
ἡ Νεολαία
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 11 (62)
16 ΔΕΚΕΜΒ. 1939 Δ

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ 2.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 11 — 16 Δεκεμβρίου 1939
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν & μαθητῶν	Μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΑΣ

Δύο τελεταί, πού καὶ αἱ δύο διεξήχθησαν τὴν περασμένην ἑβδομάδα καὶ παρηκολουθήθησαν ἀπὸ ἀναρίθμητα πλήθη, ἐζωντάνεψαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν ὅ,τι ἀγαπητότερον ἔχει, ὅ,τι προσφιλέστερον, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ὑπερηφανείας πού τῆς παρέσχεν ἀναριθμήτους φορὰς διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἡ μία ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην τὸ ἔπος τῆς ναυμαχίας τῆς Ἕλλης καὶ ἦτο ἡ ἀπότισις τοῦ φόρου τιμῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους πού μὲ μικροτέραν δύναμιν ἀλλὰ μὲ τὴν ἡρωϊκήν των ψυχὴν κατίσχυσαν εἰς τὴν ναυμαχίαν καὶ κατησφάλισαν τὴν νίκην τῶν βαλκανικῶν συμμάχων· ἡ ἄλλη ἦτο ἡ διαδήλωσις λατρείας πρὸς τὸν θαλασσινὸν ἅγιον πού δὲν λείπει ἀπὸ τὸν θαλαμίσκον κανενὸς ναυτικοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ δύο μαζὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἦσαν ἢ ἡ ἁγνοτέρα ἐκδήλωσις τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Θὰ ἐχρειάζετο τάχα νὰ ἐπαναληφθῇ ἐδῶ ποῖον ρόλον παίζει ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία εἰς τὴν σταδιοδρομίαν μας ὡς ἔθνους; Θὰ ἐχρειάζετο νὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ τόσα γνωστὰ διὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀνὰ τὴν ὑδρόγειον δραστηριότητα τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει εἰς χιλιάδας ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πρόοδον καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κράτος τεράστια ποσὰ εἰς ὑγιὲς συνάλλαγμα. Τὰ ξεύρομεν ὅλοι, ὅπως ξεύρομεν ὅτι καὶ τὴν ἐποχὴν ἀκόμη πού διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγων μόλις ἑβδομάδων ἀνέπτυσσεν ἡ «Νεολαία», ἡ Ἑλλὰς τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας εἶχε παύσει νὰ εἶναι, φαινομενικῶς, γεωργικὴ κατὰ πρῶτον λόγον χώρα, πάλιν τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα διέσχιζαν, εἴτε μὲ ἱστία μόνον, εἴτε καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἀτμοῦ, τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Εὐξείνου καὶ πρὸ ἀρκετῶν ἤδη δεκαετηρίδων τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν σκάφος διέπλευσε τὸν Ἀτλαντικὸν διὰ νὰ ριπισθῇ ἡ ἑλληνικὴ κυανόλευκος εἰς τὸν πρῶτον λιμένα τοῦ Νέου Κόσμου.

Καὶ τὸ ἴδιον συνέβαινεν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς κάθε ἐποχὴν καὶ εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Ὁ Ἕλλην ὑπῆρξεν ὁ κατ' ἐξοχὴν ναύτης καὶ χωρὶς τὴν θάλασσαν ὡς στοιχεῖον τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἀσφαλῶς, ἴσως ἡ ἀνθρωπότης νὰ μὴ εἶχε φθάσει ἐκεῖ πού ἔχει φθάσει σήμερον ἢ νὰ ἔφθανε πολὺ ἀργότερον. Τὴν θάλασσαν ὤργωναν αἱ ἑλληνικαὶ τριήρεις διὰ νὰ πλουτίσουν τὴν μητρόπολιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκπολιτίσουν λαοὺς καὶ νὰ εὐρύνουν τοὺς ὁρίζοντας τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Ἡ θάλασσα ὑπῆρξε τὸ πρῶτον στοιχεῖον, μετὰ τὴν γεωργίαν, πού κατέκτησε τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν, ἡ μεγάλη λεωφόρος πού διεκλάδισε τὴν ἑλληνικὴν ἰκμάδα καὶ σοφίαν πρὸς τρεῖς ἠπείρους. Τὴν ἐποχὴν πού βάρβαροι ἀκόμη λαοὶ κατῴκουν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Εὐρώπης ὁ Πυθέας ὁ Μασσαλιώτης ἐξέπλεεν ἀπὸ τὴν φωκικὴν ἀποικίαν, κατ' ἐντολὴν τῶν πατριωτῶν του, καὶ χωρὶς τὴν βοήθειαν ναυτικῶν ὀργάνων ἢ χαρτῶν ἔσχιζε τὰ ἴδια νερὰ εἰς τὰ ὁποῖα χαλύβδινοι κολοσσοὶ εὑρίσκουν καὶ σήμερον ὑγρὸν τάφον καὶ ἔφθανεν εἰς τὰς πολικὰς ζώνας διὰ ν' ἀντικρύσῃ μαζὶ μὲ τοὺς μεσογειακοὺς συντρόφους του, τοὺς ἀνατεθραμμένους ὑπὸ τὰς ζωογόνους ἀκτῖνας τοῦ λαμπροτέρου ἡλίου, τὴν ἀπέραντον ἐρημίαν τῶν πολικῶν πάγων, εἰς τοὺς ὁποίους προσέκρουαν αἱ κῶπαι. Τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ὁ μέγας ναύαρχος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ Κρὴς Νέαρχος, ἐπραγματοποίει ὑπὸ τὸ συνεχὲς θάμβος τῶν πληρωμάτων τὸν περίπλουν τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἤνοιγεν εἰς τὸ ἐμπόριον τὸν νέον δρόμον, πού ἔφερε πρὸς τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν εὐημερίαν τὴν ἀνθρωπότητα. Ἃς προσέξωμεν ἀκόμη τὴν ἱστορίαν. Θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ παρακμὴ τοῦ Βυζαντίου ἀρχίζει ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού οἱ ὑπερήφανοι στόλοι τῆς Βασιλίδος δὲν ἐξέπλεαν ὅπως ἄλλοτε· ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού δὲν ἐθαυματούργει πλέον τὸ ὑγρὸν πῦρ· ἀπὸ τὴν στιγμὴν πού ἡ κυριαρχία τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Μεσογείου εἶχεν ἐκφύγει τῶν ἑλληνικῶν χειρῶν. Ἀπὸ τὴν ὥραν, ἀκριβῶς, ἐκείνην τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἔπρεπε νὰ θεωρῆται ὑπόδουλον. Καὶ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ὅμως ἀκόμη ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἔχασε τὰς ναυτικάς του ἰδιότητας καὶ ἱκανότητας, τὴν λατρείαν του πρὸς τὴν θάλασσαν. Καὶ πάλιν τὰ ἑλληνικὰ σκάφη διέσχιζαν τὰς θαλάσσας, μόνον πού δὲν τὰ ἔσκεπεν ὁ Βυζαντινὸς δικέφαλος, ἀλλ' ἡ ἐρυθρὰ ἡμισέληνος ἢ ὁ μοσχοβιτικὸς δικέφαλος μὲ τοὺς γαμψοὺς ὄνυχας. Εἶναι ἕνα ἔπος ὅλη αὐτὴ ἡ δρᾶσις τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ εἰς τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς. Ἕλληνας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶχαν τὰ φραγκικὰ σκάφη πού συνέτριψαν τὴν τουρκικὴν δύναμιν εἰς τὴν Ναύπακτον. Ἕλληνας ἐχρησιμοποίησαν καὶ οἱ Ρῶσσοι εἰς τὸν Τσεσμέν. Ἀλλὰ Ἕλληνες ἦσαν καὶ ἐκεῖνοι πού ἀντεμετώπιζαν τελεσφόρως εἰς τὴν Μεσόγειον τοὺς Τουνεζιάνους, Ἀλγερίνους καὶ Μπαρμπερίνους κουρσάρους. Ἕλληνες διέσπων τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν Ἄγγλων κατὰ τοῦ Ναπολέοντος διὰ νὰ τροφοδοτήσουν τὴν Μασσαλίαν. Ἕλληνες ἐπλοήγουν τὰ πρῶτα πλοῖα πού διέπλευσαν τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, ὅταν οὗτος παρεδόθη εἰς τὴν συγκοινωνίαν, καὶ τὰ συμμαχικὰ ἐμπορικὰ εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1914 ἐπεδίωκαν νὰ συνοδεύωνται ἀπὸ ἑλληνικὰ ἀντιτορπιλλικά, διότι ἐγνώριζαν τὴν ἱκανότητα τῶν ἑλληνικῶν πληρωμάτων. Αὐτὴ ἡ ἑλληνικὴ ἐλευθερία δὲν θὰ ἐθεμελιοῦτο μὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ναυτικὴ παράδοσις καὶ τὸ ναυτικὸν τῆς Ὕδρας, τῶν Σπετσῶν, τῶν Ψαρῶν, τῆς Κάσσου κλπ. Τὸ ἴδιον δὲν θὰ ἐθεμελιοῦτο ἡ συμμαχικὴ νίκη κατὰ τὸν πρῶτον Βαλκανικὸν πόλεμον ἂν ὁ ἑλληνικὸς στόλος δὲν κατώρθωνε νὰ κυριαρχήσῃ τοῦ Αἰγαίου καὶ ν' ἀποκλείσῃ οὕτω πως τὴν δυνατότητα μεταφορᾶς τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ εἰς τὰ πεδία τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας.

Ἡ θάλασσα εἶναι διὰ τὸν Ἕλληνα ζωὴ καὶ ὄχι ἕνα θεαματικὸν ἁπλῶς στοιχεῖον, ὅπως εἰς πλείστους ἄλλους λαούς. Εἶναι πλοῦτος καὶ ζωντανὴ πάντοτε ὑπόμνησις ὅτι εἰς τὰ ὑγρά της στρώματα ἔγραψαν οἱ Ἕλληνες, ὅλων τῶν αἰώνων καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἔπη πού κανένας ἄλλος λαὸς ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ.

Χ. Ἀγγ.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΑΙ Η Ε. Ο. Ν.

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἀνακοινωθὲν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ἐφιστῶμεν ἐπ' αὐτοῦ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ Κοινοῦ.

Τὸ ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ τακτοποιήσῃ μίαν ἀνωμαλίαν, ἡ ὁποία ὑφίστατο ἐξ ἀφορμῆς καὶ συμπτώσεως τῶν ὡρῶν ἀπασχολήσεως τῶν μαθητῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ὑπὸ τῶν σχολείων καὶ ὑπὸ τῶν σχηματισμῶν τῆς Νεολαίας, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, καθιέρωσε τὴν Κυριακὴν καὶ τὴν Τετάρτην, ὡς ἡμέρας ἀνηκούσας εἰς τὴν Ε.Ο.Ν.

Πόσον ἦτο ὀρθὴ ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις ἐξηγεῖ εὐγλώττως τὸ σχετικὸν ἀνακοινωθέν, ὥστε νὰ παρέλκῃ πᾶν ἰδιαίτερον σχόλιον.

Ὁ κόσμος τῶν Ἑλλήνων γονέων, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε ἔχει ἄμεσον ἀντίληψιν τοῦ ληφθέντος μέτρου καὶ τῶν σκοπῶν οὓς τοῦτο ἐξυπηρετεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ ὅλη κοινὴ γνώμη τῆς χώρας θὰ διαπιστώσῃ ἐκ τοῦ ἀνακοινωθέντος ὅτι ἡ στοργὴ καὶ ἡ πρόθεσις ἀρτιώσεως τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων ὑπηγόρευσαν καὶ τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

«Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας ἀνακοινοῖ ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπασχόλησιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν καθ' ἑκάστην Τετάρτην καὶ Κυριακὴν τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ καθιέρωσις ἰδιαιτέρως τῆς Τετάρτης, πλὴν τῆς Κυριακῆς, ὡς ἡμέρας ἀπασχολήσεως τῶν μελῶν τῆς Νεολαίας, τῶν φοιτώντων εἰς τὰ Σχολεῖα ὑπὸ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ὑπηγορεύθη, κατόπιν μακροτάτης μελέτης, ἐκ τῆς ἀνάγκης προστασίας τῶν νέων καὶ ἐντελεστέρας αὐτῶν διαπαιδαγωγήσεως.

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως ὅτι οἱ μαθηταί, μὴ φοιτῶντες τὴν Τετάρτην εἰς τὰ σχολεῖα, χάνουν ἡμίσειαν μόνον ἡμέραν, καὶ ὄχι ὁλόκληρον, διδασκαλίας τῶν τακτικῶν μαθημάτων των καὶ τοῦτο διότι οἱ μαθηταὶ εἰς ἄλλα μὲν σχολεῖα φοιτοῦν μόνον τὴν πρωΐαν, εἰς ἄλλα δὲ μόνον τὸ ἀπόγευμα... Ἀλλὰ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν χάνουν οὔτε τὰ μαθήματα ἡμισείας ἡμέρας. Καὶ τοῦτο διότι ἐλήφθη πρόνοια, ὥστε, τὰ μὲν θεωρητικὰ μαθήματα, ποὺ δὲν ἀπασχολοῦν κατὰ τὴν Τετάρτην παρὰ τρεῖς ἢ τέσσαρες τὸ πολὺ ὥρας διδασκαλίας, νὰ κατανεμηθοῦν εἰς τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος,ἔτσι δὲ ὁ μαθητὴς θὰ ἐπιβαρυνθῇ μὲ ἐπὶ πλέον διδασκαλίαν 45' τῆς ὥρας ἡμερησίως, τὰ δὲ τεχνικὰ νὰ ἀναλάβῃ ἐν μέρει ἡ Ε.Ο.Ν. Καθίσταται κατόπιν τούτου φανερόν,ὅτι οὐδεμία καθυστέρησις εἰς τὴν σχολικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ μαθητοῦ ἐπέρχεται διὰ τοῦ ληφθέντος μέτρου. Τοὐναντίον προσερχόμενος εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. διδάσκεται ὡρισμένα πράγματα, ποὺ δὲν θὰ ἐδιδάσκετο εἰς τὸ σχολεῖον, ἀποκτᾶ γνώσεις τὰς ὁποίας δὲν παρέχει τὸ σχολικὸν περιβάλλον καί, τὸ σπουδαιότερον, παιδαγωγεῖται σύμφωνα πρὸς τὰς κατευθύνσεις τοῦ νέου Ἐθνικοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Οὕτω ἡ Ε.Ο.Ν., πλὴν ἐλαχίστων βαθμοφόρων ποὺ ἀπασχολεῖ καθ' ὅλην τὴν Τετάρτην καὶ Κυριακήν, καὶ διὰ πολὺ ὀλίγους ποὺ τοὺς χρησιμοποιεῖ καὶ ἄλλας ὥρας τῶν λοιπῶν ἡμερῶν, ἀπασχολεῖ τοὺς ἐκ τῶν μαθητῶν Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγίτισσας τὴν πρωΐαν τῆς Τετάρτης καὶ τοὺς Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσας τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης καὶ τὰς Κυριακάς. Ἐπίσης τοὺς ἐργαζομένους ἐκ τῶν μελῶν της ἀπασχολεῖ καθ' ἑκάστην μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας των, τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἡμέρας ἀργίας.

Εἶναι ἀνάγκη ὅμως νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ ἀπόφασις ὅπως καθορισθοῦν τακταὶ ἡμέραι ἀπασχολήσεως τῶν Φαλαγγιτῶν ὀφείλεται καὶ εἰς μίαν ἄλλην σοβαρωτάτην αἰτίαν: Πολλὰ μέλη, εἴτε διὰ νὰ διαφύγουν ἐκ τῆς οἰκίας των ἢ τοῦ σχολείου εἴτε διὰ νὰ δικαιολογηθοῦν διότι ἐνεφανίζοντο εἰς τὸ σχολεῖον των ἀμελέτητοι, ἐπροφασίζοντο ἢ ὅτι πηγαίνουν εἰς τὸν σχηματισμόν των ἢ ὅτι ἀπασχοληθέντες ἀπὸ τὴν Νεολαίαν δὲν ἐμελέτησαν. Διὰ τῆς καθιερώσεως τῆς Τετάρτης ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς παρεκτροπὰς αὐτὰς καὶ τώρα πλέον οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι γνωρίζουν πότε εὑρίσκονται τὰ παιδιά των εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., πότε εἰς τὸ σχολεῖον καί, ὅπερ κυριώτερον, ἐτέθη μία τάξις πραγμάτων καὶ ὁ μαθητὴς δὲν χάνει τὰ μαθήματά του εἰς τὸ σχολεῖον, οὔτε τὴν ἐκπαίδευσίν του ἐν τῇ Ε.Ο.Ν., οὔτε καταπονεῖται διεκδικούμενος κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ ἀπὸ τὸ σχολεῖον καὶ ἀπὸ τὸν Σχηματισμόν του!...

Ἔτσι θὰ ἐκλείψουν ὁριστικῶς τὰ παράπονα τὰ ὁποῖα προήρχοντο ἐκ τῆς μὴ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τακτοποιήσεως τοῦ ζητήματος.

Βεβαίως εἶναι δυνατὸν καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν μιᾶς τάξεως πραγμάτων νὰ σημειωθοῦν ἀνωμαλίαι τινὲς ἢ καὶ νὰ προκύψουν ὡρισμένα ζητήματα. Πᾶς κηδεμὼν ἢ γονεύς, ἔχων εἴτε παράπονον, εἴτε παρατήρησιν, ἢ συμβουλήν, δύναται ν' ἀπευθύνεται ἐλευθέρως, ἐνυπογράφως ὅμως καὶ συγκεκριμένως, πρὸς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν τῆς Ε. Ο. Ν. (Νοεῖται ὅτι τοῦτο ἰσχύει διὰ τοὺς πολίτας τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν ὀργανικὴν δύναμιν τῆς Ε. Ο. Ν. Διότι τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. ἔχουν ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναφέρωνται ἀλλὰ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἡ ἀναφορὰ των νὰ ὑποβάλλεται ἱεραρχικῶς).

Φέρομεν τέλος εἰς γνῶσιν τοῦ Κοινοῦ ὅτι μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. ἔχοντα ἀνάγκην ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν τακτικῶν ἀσκήσεων, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοῦτο ὀφείλουν νὰ προσκομίσουν εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς των σχετικὸν πιστοποιητικὸν τοῦ ἰατροῦ. Ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀναστέλλεται ἡ συμμετοχὴ τοῦ μέλους ὅπερ ἀφορᾷ ἡ ἰατρικὴ πιστοποίησις εἰς τὰς ἀσκήσεις μέχρι τῆς ἐξετάσεώς του καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ τῆς Ὀργανώσεως, ὁπότε ἢ ἀπαλλάσσεται ὁριστικῶς ἢ διατάσσεται ἡ συμμετοχή του εἰς τὰς ἀσκήσεις.

Τέλος ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν ἀσκήσεων τῆς Ε. Ο. Ν. δὲν ἀπαλλάσσει τοὺς νέους ἀπὸ τὰς ἀπασχολήσεις καὶ τὰ καθήκοντα ποὺ συνεπάγεται ἡ ἰδιότης των ὡς μελῶν».

(Ἐκ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως)

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

'Αγαπητοί μου Φίλοι,

«Ἡ Ε. Ο. Ν. κάμνει ἀνθρώπους ἀγωνιστικούς, προωρισμένους διὰ τὸν ἀγῶνα, διὰ παντὸς εἴδους ἀγῶνα».

Ἡ σύντομη αὐτὴ φράσις τοῦ 'Αρχηγοῦ, ἡ τόσον ἐπιγραμματικὴ καὶ τόσο πλούσια σὲ νόημα, μοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ὅταν, τώρα τελευταῖα, ἀντίκρυσα γιὰ πρώτη φορὰ τὸν Κυβερνητικὸ 'Επίτροπο τῆς 'Οργανώσεώς μας ντυμένο μὲ τὴ στολὴ τοῦ σμηνίτου, ποὺ τὴν φόρεσε, ὅπως ξέρετε, γιὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴ στρατιωτική του θητεία. Ὁ ἁπλὸς καὶ ἀπέριττος σμηνίτης, ποὺ ἔβλεπα ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπροστά μου, δὲν ἦταν πιὰ ὁ Κυβερνητικὸς 'Επίτροπος· δὲν ἦταν κἂν ὁ 'Αλέξανδρος Κανελλόπουλος· ἦταν μιὰ νέα μορφή, ἡ συμβολικὴ μορφὴ τοῦ ἀγωνιστοῦ νέου, τοῦ νέου τῆς 'Οργανώσεώς μας, «τοῦ προωρισμένου διὰ τὸν ἀγῶνα, διὰ παντὸς εἴδους ἀγῶνα».

Θυμήθηκα ὅταν, πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια, εἶχα τὴν τιμὴ κάποιο δειλινὸ νὰ κάθουμαι δίπλα σ' ἕναν ὑπέροχο, σ' ἕναν ἀληθινὰ μεγάλον ἄνδρα τῆς σύγχρονης 'Ελλάδος, δίπλα στὸν Νικόλαο Κανελλόπουλο, στὸ μπαλκόνι ἑνὸς μεγάρου τῆς ὁδοῦ Ὄθωνος. 'Ενῷ παρακολουθοῦσα καὶ χαιρόμουν τὶς φωτεινὲς καὶ μεγαλεπήβολες ἰδέες του, παρουσιάστηκε ξαφνικὰ μπροστά μας ἕνα παιδί, ἕνα γερὸ καὶ ζωηρὸ παιδί, μὲ κοντὰ πανταλονάκια καὶ μὲ βιβλία καὶ τετράδια στὰ χέρια. «Ὁ γυιός μου», μοῦ εἶπε ὁ Νικόλαος Κανελλόπουλος. Καὶ μοῦ τὸν σύστησε. Ἦταν ὁ 'Αλέξανδρος Κανελλόπουλος.

Θυμήθηκα ἔπειτα, ὅταν μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια, πῆγα στὸν Παμφοιτητικὸ Σύλλογο, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς ἐνθουσιώδεις νέους, ποὺ ὑπηρετοῦσαν ἐκεῖ μέσα μὲ πίστι κι' ἀφοσίωσι τὰ πατριωτικὰ ἰδανικά. Τοὺς εἶδα ὅλους ἀνασκουμπωμένους νὰ κάνουν διάφορες χειρωνακτικὲς δουλειές, γιὰ νὰ προετοιμάσουν κάποια γιορτή τους. 'Ανάμεσα σ' αὐτούς, πρόθυμος, ἀκούραστος, ἀεικίνητος, ὁ 'Αλέξανδρος Κανελλόπουλος.

Καὶ θυμήθηκα ὕστερα τὴν πρώτη ἐπαφή μου μὲ τὴν 'Οργάνωσί μας. Ἦταν νύχτα, περασμένες οἱ δέκα. Οἱ Νέοι, ποὺ εἶχαν ἐργασθῆ ὅλη τὴν ἡμέρα, περίμεναν ὄρθιοι ν' ἀκούσουν τὶς διαταγὲς τοῦ Κυβερνητικοῦ 'Επιτρόπου. Κι' ἐκεῖνος, ὄρθιος ἐπίσης, σφογγίζοντας κάθε λίγο ἀπὸ τὸ μέτωπό του τὸν ἱδρῶτα ἑνὸς ἐντατικοῦ κι' ἀκατάπαυστου μόχθου, τοὺς μιλοῦσε καὶ τοὺς ἔδινε ὁδηγίες κι' ἐπεξηγήσεις ἐπὶ μιὰ ὁλόκληρη ὥρα.

Τέσσερις μορφὲς τοῦ ἴδιου προσώπου, ὅπως οἱ διάφορες μορφὲς κάθε προσώπου, ποὺ ξέρει νὰ ζῇ καὶ ν' ἀγωνίζεται γιὰ ἀνώτερες ἰδέες καὶ ἰδανικά. Ὅμως ὅλες αὐτὲς οἱ μορφὲς συνενώνονται, συνταυτίζονται κι' ἀποτελοῦν μιὰ καὶ μόνη μορφή, τὴ μορφὴ τοῦ 'Αγωνιστοῦ, ὅπως τὸν ἐχαρακτήρισε καὶ τὸν ἔστησε μπροστά μας σὰν σύμβολο ὁ 'Αρχηγός. Κι' ὅπως ἡ μορφὴ τοῦ 'Αγωνιστοῦ ἔχει διάφορες ὄψεις, ποὺ ἀνταποκρίνονται στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις τῆς ἀγωνιστικῆς ψυχῆς καὶ δράσεώς του, ἔτσι καὶ ὁ 'Αγὼν ἔχει διάφορες ὄψεις, ποὺ ἀνταποκρίνονται στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις καὶ τὶς διάφορες ἀνάγκες τῆς ζωῆς. 'Εδῶ λέγεται πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ αὐτοκαλλιέργεια, ἐκεῖ λέγεται κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη, παρακάτω ὀνομάζεται ἐθνικὴ δρᾶσις, παρακάτω ἐπιστημονικὴ ἐργασία, διανοητικὴ ἢ καλλιτεχνικὴ δημιουργία. Καὶ μ' ἕνα ὄνομα ὅλα μαζί: Καθῆκον. Καθῆκον πρὸς τοὺς ἑαυτούς μας, πρὸς τὴν Κοινωνία, πρὸς τὸ Ἔθνος, πρὸς τὴν 'Ανθρωπότητα.

'Αγὼν καθήκοντος λοιπόν. 'Αγὼν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. 'Αγὼν «ἀρετῆς», ὅπως εἶπε ὁ 'Αρχηγός. Καὶ σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ἔχετε κληθῆ ἀπὸ τὸν 'Αρχηγὸ ὅλοι, ἀγαπητοί μου φίλοι, γι' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα σᾶς προετοιμάζει ἡ 'Οργάνωσί μας. 'Εμπρὸς λοιπὸν «γιὰ τὸν ἀγῶνα, γιὰ κάθε εἴδους ἀγῶνα».

Μελῆς Νικολαΐδης

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ

Ἡ τόσο ἐμπνευσμένη συνηγορία, ποὺ βρῆκε νὰ κάμῃ γιὰ τὰ δάση, μέσα στὶς τόσες ἄλλες ἀσχολίες του, ὁ 'Εθνικὸς Κυβερνήτης, πρέπει νὰ βρῇ — καὶ εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ βρῇ — τὴν πλατύτερη ἀπήχησι ἀνάμεσα στὸν ἑλληνικὸ λαό. Πρὸ πάντων ὅμως πρέπει τὸ ὑπέροχο αὐτὸ κήρυγμα τοῦ πρασίνου νὰ τὸ ἐγκολπωθῇ ἡ νεολαία μας. Τὰ 'Ελληνόπουλα καὶ οἱ 'Ελληνοποῦλες, ἡ ζωντανὴ συνέχεια τῆς φυλῆς μας, τὰ στελέχη τῆς αὐριανῆς κοινωνίας, ἂς γίνουν οἱ πρωτοπόροι σὲ μιὰ ἐξόρμησι ποὺ συνδέεται, χωρὶς ὑπερβολή, μὲ τὰ ἐθνικά μας πεπρωμένα καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τῆς ὁποίας ἡ 'Ελλάδα πρόκειται ν' ἀλλάξῃ, κυριολεκτικά, ὄψι.

'Απὸ ποιὸν ὅμως κινδυνεύουν τὰ δάση μας; θὰ ρωτήσῃ κανείς. 'Απὸ μᾶς τοὺς ἴδιους, εἶναι ἡ ἀπάντησι. 'Απὸ τὴν ἄγνοια καὶ τὴν ἀπροσεξία μας. 'Ελάχιστες φορὲς ἔρχεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ ὑπαίθρου στὴν πραγματικὴ ἀνάγκη νὰ ξερριζώσῃ τοῦφες, νὰ κόψῃ δέντρα, νὰ μὴ σεβαστῇ τὴ χλωρίδα. Τὶς περισσότερες τὸν σπρώχνει στὴν καταστροφὴ αὐτή, στὴν ἐθνικὴ αὐτὴ ζημία, ἡ ἀμάθειά του. Βλέπει τὸ πρόσκαιρο κέρδος, ποὺ ἔχει ν' ἀποκομίσῃ π. χ. ἀπὸ τὶς κατσίκες, καὶ ἀγνοεῖ τὸ μεγάλο πλῆγμα ποὺ καταφέρει στὸ σύνολο καί, ἔμμεσα, στὸν ἑαυτό του. Τὸ δάσος, ποὺ δὲν τὸ ἀφίνουνε νὰ μεγαλώσῃ, θὰ βρεθῇ αὔριο στὴ διάθεσι τῶν χειμάρρων. Τὰ τρυφερὰ κλαδιὰ ποὺ κόβονται ἀπάνω στὴν ἀνάπτυξί τους δὲν θ' ἀποδώσουν τὸν ἴσκιο, τὸ φυσικὸ λίπασμα, τὴν ξυλεία ποὺ περιμέναμε ἀπ' αὐτά. Τὸ ἔδαφός μας, ποὺ ἔχει τόση ἀνάγκη νὰ πρασινίσῃ καὶ νὰ ντυθῇ τὸ φυσικό του χρῶμα, θὰ μένῃ ἔτσι πάντα γυμνό, ἀποψιλωμένο, δίχως ὠμορφιά. Μὰ δὲν εἶναι μονάχα οἱ ἀγρότες, οἱ γεωργοί, οἱ τσοπάνηδες ἐχθροὶ τοῦ πρασίνου — ἀσυναίσθητα βέβαια. Εἶναι καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων πού, ὅποτε κάνουν ἐκδρομὲς στὰ δάση, στὰ βουνά, στὴν ἐξοχή, ἀνάβουν μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς φωτιὲς γιὰ τὴν ἑτοιμασία τοῦ φαγητοῦ ἢ πετοῦν τσιγάρα κλπ. Οἱ ἀπροσεξίες αὐτές, ποὺ μποροῦν καμμιὰ φορὰ νὰ προξενήσουν ἀνυπολόγιστες ζημίες, πρέπει ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ λείψουν. Τὸ ἔγκλημα, εἴτε ἀπὸ προμελέτη γίνεται, εἴτε ἀπὸ ἀμέλεια, μένει πάντα ἔγκλημα. Καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν δασῶν δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ἀλλοιώτικα. Πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃ συστηματικὴ διαμόρφωσις τῶν ἀμορφώτων ἀπὸ τοὺς μορφωμένους, τῶν γεροντότερων ἀπ' τοὺς νεώτερους, τῶν μανάδων ἀπὸ τὰ παιδιά τους, σὲ τρόπο ποὺ κάθε κάτοικος νὰ μεταβληθῇ σὲ φυσικὸ προστάτη τῆς περιοχῆς του, ἀπὸ τὴν ἄποψι αὐτή. Οἱ ὠφέλειες ποὺ πρόκειται νὰ ἔχουμε ἀπὸ τὰ δάση, ἂν τ' ἀφήσουμε νὰ σκεπάσουν τὴ γῆ τῆς πατρίδας μας, εἶναι σπουδαῖες καὶ μποροῦν νὰ γίνουν κατανοητὲς ἀπ' τὸν καθένα. Μόνο προσοχὴ καὶ καλὴ θέλησι χρειάζεται. Ἡ συγκομιδὴ τῶν κόπων θὰ εἶναι ἀνώτερη κάθε προσδοκίας.

'Εμπρὸς λοιπόν, νέοι καὶ νέες, γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς καινούργιας ὡραίας ἰδέας! 'Απὸ σᾶς περιμένουμε νὰ γίνετε οἱ κήρυκες καὶ οἱ ἀγωνιστὲς τῆς εἰρηνικῆς αὐτῆς σταυροφορίας. Ἂν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας φύλαγαν τὰ δάση ἀπὸ λόγους θρησκευτικούς, γιατὶ τὰ θεωροῦσαν κατοικίες τῶν θεῶν τους, ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες θὰ τὰ φυλάξουμε ἀπὸ πρακτικὴ σκοπιμότητα, ἐπειδὴ θὰ συντελέσουν στὴν καλυτέρεψι τῆς ζωῆς μας.

Κτς

Στὸ περιθώριον

Η ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ἡ βαρυσήμαντος δήλωσις, εἰς τὴν ὁποίαν προέβη ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ναυμαχίας τῆς Ἕλλης, ἑρμηνεύων τὸν χαρακτῆρα τῆς ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας, ἐσχολιάσθη, ὅπως ἦτο ἑπόμενον, εἰς τόνον ἀνεπιφυλάκτως θερμὸν ἀπὸ τὸν τουρκικὸν τύπον. Ἐβεβαιώθη οὕτω διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν καὶ κατὰ τρόπον ἐπισημότατον ἡ ἁρμονία τῶν αἰσθημάτων τῶν δύο λαῶν, ἡ σταθερὰ συνεργασία τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ πηγὴν δυνάμεως δι' ἀμφοτέρους καὶ ἄρραγῆ ἐγγύησιν εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας εἰς τὴν ἀνατολικὴν Μεσόγειον καὶ εἰς τὴν Βαλκανικήν.

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Ὁμιλῶν εἰς τὴν Πάντειον Σχολήν, τὴν ὁποίαν τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου κατέστησε φυτώριον ἀνανεώσεως τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ κλάδου, ὁ Ἀρχηγὸς ἐτόνισε πάλιν τὴν ἐξαιρετικὴν ἀξίαν τῆς πίστεως, ὡς πρωταρχικῆς πηγῆς πάσης δημιουργίας. Διέστειλε κατὰ τρόπον ἁπλοῦν καὶ διαυγῆ τὰ ὅρια τῆς γνώσεως καὶ τῆς πίστεως. Ἂν ἡ γνῶσις εἶναι ἡ ὕλη μὲ τὴν ὁποίαν ξεκινᾷ κανεὶς διὰ τὴν δημιουργίαν, ἡ πίστις εἶναι ἡ φλόγα ποὺ μετασχηματίζει καὶ πλάθει αὐτὴν τὴν ὕλην. Χωρὶς πίστιν ἡ γνῶσις εἶναι ἄγονος καὶ νεκρά. Εἰδικῶς ὁ δημόσιος λειτουργὸς χωρὶς πίστιν δὲν εἶναι παρὰ διεκπεραιωτὴς χωρὶς παλμὸν καὶ χωρὶς πνοήν. Τὸ Κράτος, τὸ νέον ἑλληνικὸν Κράτος, εἶναι Κράτος ποὺ πιστεύει. Διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἐκπροσώπους του πίστιν καὶ θέρμην καὶ ἐνθουσιασμόν. Αὐτὸν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ αὐτὴν τὴν πίστιν πρέπει νὰ καλλιεργῇ ἡ Σχολή των. Καὶ μαζὶ μὲ τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν, τὴν διαρκῆ καὶ ἄγρυπνον διάθεσιν τῆς ὑπηρεσίας, τῆς πιστῆς καὶ ἀφωσιωμένης καὶ ἀνιδιοτελοῦς ὑπηρεσίας πρὸς τὸ σύνολον.

ΜΕ ΚΑΘΕ ΘΥΣΙΑΝ

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐφέτος μὲ τὰ διεθνῆ γεγονότα καὶ τὰς πρώτας ἀναποδράστους δυσχερείας τῆς προσαρμογῆς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἰς τὴν νέαν κατάστασιν πραγμάτων, ποὺ προῆλθε συνεπείᾳ τοῦ πολέμου, ηὔξησαν σημαντικὰ αἱ ἀνάγκαι τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας εἰς τὴν Χώραν μας. Καὶ πρὸ τοῦ πολέμου ἄλλως τε αἱ ἀνάγκαι αὐταὶ ἦσαν ἐκτάκτως βαρεῖαι. Ἀληθὲς ὅμως εἶναι ἐπίσης ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Κοινωνία εἶναι ἀνεξάντλητος εἰς αἴσθημα καὶ ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη εἶναι πατροπαράδοτος καὶ στερεὰ ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων. Ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι κενὸς λόγος ἢ κούφη ἐγκαύχησις, ἀπόδειξις οἱ πυκνοὶ καὶ τόσον ποικίλοι ἔρανοι ποὺ διεξάγονται εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν: τῆς ἀεροπορίας, τῶν συσσιτίων, τῆς μαθητικῆς ἱματιοθήκης, τῆς βοηθείας τῶν ἀπόρων, τοῦ Παναγίου Τάφου κ. ἄ., καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐπιτυχία των. Ἂν δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ περιφανῆ δείγματα ἀνθρωπίνης φιλαλληλίας καὶ ἀλληλεγγύης ἐθνικῆς, συνυπολογισθῇ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι πλὴν ὅλων τῶν ἐμφανῶν αὐτῶν δειγμάτων ὑπάρχουν ἄλλα ἀφανῆ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴσως καὶ σημαντικώτερα, διότι ὁ Ἕλλην ἐκτελεῖ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν ὡς αὐτονόητον καθῆκον, μόνος, εἰς τὸν κύκλον τῆς οἰκογενείας καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐγγυτέρων πρὸς αὐτὸν ἀνθρώπων, θὰ ἐξαρθῇ ἀκόμη περισσότερον ἡ προηγμένη κοινωνικότης τῶν Ἑλλήνων.

Παρὰ ταῦτα, παρ' ὅλον δηλαδὴ ὅτι εἶναι ἤδη πολὺ βεβαρημένη ἡ ἰδιωτικὴ φιλανθρωπία καὶ παρὰ τὰς δυσχερείας τῆς οἰκονομικῆς προσαρμογῆς, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ περισσεύῃ ἀκόμη ἀρκετὴ στοργὴ καὶ καλωσύνη εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων, τῶν πλουσίων καὶ τῶν ὀλιγώτερον εὐπόρων, τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ ἔρανος τῆς ἱματιοθήκης τοῦ μαθητοῦ. Ἕνα ζεστὸ καὶ καινούργιο ροῦχο τώρα τὸν χειμῶνα καὶ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, δὲν εἶναι μόνον ἕνα ὅπλον κατὰ τοῦ βορηᾶ καὶ τοῦ ψύχους, δὲν εἶναι μόνον θάλπος τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ θάλπος τῆς ψυχῆς. Εἶναι εὐτυχία, εἶναι χαρά, ποὺ ριζώνει εἰς τὴν παιδικὴ μνήμη καὶ γεμίζει τὴν ψυχὴ καὶ θεμελιώνει τὴν πίστιν τῶν παιδιῶν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καλωσύνην καὶ διατηρεῖται ὡς ἀγωγὸς καλοῦ δι' ὅλης των τῆς ζωῆς. Διὰ νὰ δώσωμεν τὴν γόνιμον αὐτὴν χαρὰν εἰς τὰς πτωχὰ Ἑλληνόπαιδα καμμία στέρησις καὶ καμμία θυσία δὲν εἶναι μικρά.

Ἀπὸ τὰς ὁμιλίας τοῦ Ἀρχηγοῦ

Ὁ Ἀρχηγὸς ὁμιλῶν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς πρὸς τοὺς ναυτεργάτας κατὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ἑορτῆς Ἁγ. Νικολάου.

Στὸ περιθώριον

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων διατάξεων περὶ τροχαίας κινήσεως, δὲν νομίζομεν ἄσκοπον νὰ τονίσωμεν τὸ καθῆκον, τὸ ὁποῖον ἔχουν τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως ὄχι μόνον νὰ συμμορφωθοῦν εὐπειθῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ συντελέσουν συνειδητὰ μὲ τὸ παράδειγμα καὶ μὲ τὸν λόγον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν των. Τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως ὀφείλουν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ν' ἀποδεικνύουν μὲ τὴν στάσιν, μὲ τὴν συμπεριφοράν, μὲ τὰς πράξεις των ὅτι εἶναι ὑποδειγματικοὶ ἐφαρμοσταὶ τῶν μέτρων τοῦ Κράτους.

Η ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑ

Ἡ χρησιμοποίησις μεγαλειτέρας ποσότητος σταφίδος εἰς τὰ συσσίτια τοῦ Στρατοῦ, καὶ τὴν ὑγείαν τῶν στρατιωτῶν θὰ ὠφελήσῃ καὶ τοὺς παραγωγούς τῆς σουλτανίνας ἰδιαιτέρως, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν, ἔχασαν τὴν πελατείαν των. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ στρατῶνος καὶ τὸ Ἑλληνικὸ σπίτι χρειάζεται νὰ βοηθήσῃ μὲ τὸ ἀζημίωτον εἰς τὴν κατανάλωσιν τῆς σουλτανίνας. Αἱ μητέρες ἂς τὸ κάμουν ἔργον. Ἂς δίδουν εἰς τὰ παιδιά των περισσοτέραν σταφίδα, ἡ ὁποία εἶναι θαυμασία τροφή, θρεπτικὴ καὶ ὑγιεινοτάτη διὰ τὴν ἡλικίαν των. Ἠμπορεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ θαυμάσια καὶ μὲ πολὺ ἀνώτερα ἀποτελέσματα τὴν ζάχαρι. Ἔπειτα ἡ ζάχαρι θέλει συνάλλαγμα διὰ νὰ εἰσάγεται καὶ ἐπὶ πλέον εἶναι πολὺ ἀκριβή. Ἂς τὴν ἀντικαταστήσωμεν ἐν μέρει τοὐλάχιστον, καταναλίσκοντες περισσοτέραν σταφίδα. Πρὸ παντὸς ἂς μάθωμε οἱ Ἕλληνες νὰ χρησιμοποιοῦμε τὰ ἰδικά μας προϊόντα.

Η «ΝΕΟΛΑΙΑ» ΚΑΙ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Τὰ τεύχη τῶν Χριστουγέννων καὶ Πρωτοχρονιᾶς τῆς «Νεολαίας», πανηγυρικά, πολύχρωμα, μὲ εἰδικὴν εἰκονογράφησιν τῶν ἐξωφύλλων ὑπὸ εἰδικοῦ καλλιτέχνου ζωγράφου καὶ μὲ Χριστουγεννιάτικα καὶ Πρωτοχρονιάτικα θέματα, τὰ ὁποῖα διαπραγματεύονται ἀριστεῖς τοῦ καλάμου, θὰ σημειώσουν αὐτόχρημα σταθμὸν εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι ἐκδοτικὰ χρονικά.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Εἰς τὴν Α' σελίδα: Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς συνομιλῶν μετὰ Φαλαγγιτῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀναδασώσεως εἰς Καισαριανήν.

Εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα: Φαλαγγῖται τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναδασώσεως.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ἦταν ἀπὸ μεγάλη κι' εὐγενικὴ οἰκογένεια τῆς Κερκύρας! Οἱ πρόγονοί του εἶχαν ἔλθει στὴν Κέρκυρα ἀπὸ τὴν δαλματικὴ πόλι Κάπο Ντ' Ἴστρια στὰ 1373.

Μπῆκαν ἀργότερα στὴ χρυσῆ βίβλο καὶ ἀπόκτησαν σωρὸ τοὺς τίτλους εὐγενείας!... Ὁ πατέρας τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια, ὁ Ἀντώνιος—Μαρία Καποδίστριας, ἦταν νομικὸς καὶ πολιτικὸς πολλὰ ἰδὼν καὶ πολλὰ παθὼν κατὰ τὴν μακροχρόνιον καὶ πολυτάραχον περίοδον τῆς ἱστορίας τῶν νησιῶν τοῦ Ἰονίου!

Ὁ Ἰ. Καποδίστριας γεννήθηκε τὴν 31ην Ἰανουαρίου τοῦ 1776. Στὰ 1794 σπούδασε τὴν ἰατρικὴ στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Παταβίας, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἐξασκήση γιὰ πολὺ τὸ ἐπάγγελμά του, γιατὶ στὰ 1800 ἀναγνωρίσθηκε ἡ Ἑπτάνησος ὡς αὐτόνομος Δημοκρατία καὶ ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ἀπὸ γιατρὸς βρέθηκε Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας... Ἡ θέσις αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη τοῦ πολιτικοῦ του σταδίου, τὰ πρῶτα βήματά του στὸν μεγάλο εὐρωπαϊκὸ διπλωματικὸ στίβο, γιὰ νὰ τελειώση στὸ Ναύπλιο, θῦμα στὸ βωμὸ τῆς Πατρίδος...

Εἴπαμε πὼς ὁ Καποδίστριας ἦταν γιατρός! Μόλις τοῦ ἀνακοινώθηκε ἡ ἀπόφασις νὰ ἐγκαταλείψη τὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα καὶ τὶς ρετσέτες καὶ ν' ἀσχοληθῆ μὲ τὴν πολιτική, ἔνοιωσε μεγάλους δισταγμούς...

— Μιὰ μεγάλη χαρὰ αἰσθάνθηκα, λέγει ὁ ἴδιος! Λίγο ἔλειψε νὰ τρελλαθῶ ἀπὸ τὴν εὐτυχία μου!

Κι' εἶχε δίκηο. Ὁ γενικὸς ἀρχίατρος τοῦ Νοσοκομείου τῆς Κερκύρας δὲν εἶχε προορισθῆ ἀπὸ τὴν Μοῖρα νὰ πεθάνη ἀνάμεσα στοὺς ἀρρώστους καὶ τὶς συνταγές! Εἶχε κι' αὐτὸς μέσα του τὴν ἱερὴ φλόγα γιὰ πιὸ μεγάλες ἀποστολές, κι' ἔτσι ἡ χαρά του ἦταν μεγάλη ὅταν τὸν καλοῦσαν ν' ἀποχαιρετήση τὸ Νοσοκομεῖο καὶ νὰ ἀσχοληθῆ σὲ πλατύτερους ὁρίζοντες γιὰ τὴν ἀνάστασι τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, ποὺ χτυπιῶνταν ἀλύπητα, αἰῶνες τώρα, ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς βαρβάρων καὶ μή, μὰ πάντα ξένων κατακτητῶν...

Μὰ ταυτόχρονα ὁ Καποδίστριας φοβῶταν.

— Φοβώμουν, ἔλεγε ὁ ἴδιος ἀργότερα, γιατὶ δὲν εἶχα τὴν παραμικρὴ ἰδέα τῶν χρεῶν μου...

Καὶ γιὰ νὰ τὰ βγάλη πέρα ἔτρεξε σ' ἕνα φίλο του Νομικὸ νὰ τὸν συμβουλέψη...

Ὁ καλὸς φίλος δέχτηκε πρόθυμα. Ἱκανοποιοῦσε ἄλλως τε καὶ τὴ φιλαυτία του ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ θὰ μποροῦσε νὰ διακηρύξη καμμιὰ φορὰ πὼς αὐτὸς ἦταν ὁ ὁδηγὸς τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἑπτανησιακῆς Πολιτείας!

Ἔτσι κάθησε καὶ συνέταξε ὁλόκληρο τόμο ἀπὸ ὁδηγίες. Σωστὸ τυφλοσούρτη. Καὶ λόγους ἀκόμη τοῦ ἔγραψε, ποὺ θὰ μποροῦσε ν' ἀπαγγείλη σὲ κάθε περίστασι. Τοῦ ἔγραψε ἀκόμη καὶ σχέδια προκηρύξεων, ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ προσαρμοσθοῦν σὲ διάφορες περιπτώσεις τῆς πολιτικῆς ζωῆς...

Μόλις τὸν πῆρε ὁ Καποδίστριας στὰ χέρια του ἔνοιωσε ἀνείπωτη χαρά! Θησαυρὸς ὁλόκληρος. Τὸ ἐγκόλπιον, θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανείς, τοῦ πολιτευομένου.

Μὰ ἂς ἀφήσωμε τὸν Καποδίστρια μόνο του νὰ μᾶς πῆ τὴ συνέχεια:

«Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦταν γιὰ μένα θησαυρός. Μόλις ὅμως μπῆκα στὴ δουλειὰ καὶ ἀντίκρυσα πράγματα κι' ἀνθρώπους, ὄχι στὸ χαρτὶ μὰ στὴν πρᾶξι, τὸ βιβλίο μοῦ φάνηκε ἄχρηστο! Ἀπὸ ὅσα εἶχε ὁ σοφὸς φίλος μου προβλέψει κανένα δὲν εἶχε ἐφαρμογή. Ἄρχισα νὰ διαβάζω ἕνα ἄλλο βιβλίο ζωντανὸ καὶ προχώρησα μ' αὐτὸ γιὰ σύντροφό μου!...».

Καὶ μπῆκε ἔτσι μὲ τὸ νέο αὐτὸ συμβολικὸ βιβλίο στὴν πολιτικὴ σκηνή!...

Ὁ Καποδίστριας δούλεψε γερά! Κανένας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πῆ τίποτα γιὰ τὴν διοίκησί του. Τίμια, ξεκάθαρη, ἀκομμάτιστη!...

Σὲ λίγον καιρὸ — τὸν Ἰούλιο καὶ Αὔγουστο — βρίσκεται στὴν Κεφαλλωνιὰ γιὰ νὰ ἐπιβάλη τὴν τάξι, ποὺ εἶχε διασαλευθῆ ἀπὸ τὶς πολιτικὲς ἔριδες τοῦ Ἀργοστολίου καὶ τοῦ Ληξουρίου καὶ τὶς ἀντιθέσεις τῶν εὐγενῶν μὲ τοὺς χωρικούς!...

Ἔπειτα μὲ τὴν ψήφισι τοῦ Συντάγματος γίνεται ὁ Καποδίστριας γραμματεὺς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἐφορείαν τῆς πρώτης δημοσίας σχολῆς τῆς Κερκύρας. Ἐδῶ πρέπει νὰ σταματήσωμε λίγο.

Ἡ Ἑλληνικὴ ὑπόθεσις τοῦ ὀφείλει πολλά!... Γιατὶ ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ἐφρόντισε γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ποὺ εἶχε πολὺ παραμεληθῆ...

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα μιλιῶταν ἄσχημα καὶ πολλοὶ λίγοι ἐμάθαιναν νὰ τὴν διαβάζουν στὴν Κέρκυρα, ποὺ προτιμοῦσαν τὴν Ἰταλική, τὴ Γαλλικὴ καὶ τὴ Λατινική!

Ὁ Καποδίστριας ἐπέβαλε τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα στὴ Σχολή! Ἦταν τὸ πρῶτο καὶ τὸ κύριο μάθημα! Συγχρόνως διέταξε τὴ μετάφρασι τῆς ὀρθοδόξου Κατηχήσεως στὰ Ἑλληνικὰ ἀπὸ τὸν Κεφαλλῆνα Γερμανὸ Καροῦσο καὶ διέταξε τὴ διδαχή της στὸ σχολεῖο...

Ἔτσι τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἀνεπτύχθησαν στὴν Ἑπτάνησο καὶ ἰδίως στὴν Κέρκυρα χάρις ἀκριβῶς στὸν Καποδίστρια!

Στὰ 1803 διαφωνεῖ μὲ τὰς τροποποιήσεις τοῦ Συντάγματος, ποὺ ἤθελαν οἱ περὶ τὸν Μοντσενῖγον καὶ παραιτεῖται ἀπὸ τὴν θέσιν του... Δὲν ἐπανέρχεται ὅμως στὴν ἰατρική... Καὶ σὲ λίγο θὰ τὸν δῆτε στὴ Λευκάδα νὰ προετοιμάζη τὴν ὀχύρωσί της καὶ νὰ ἀναχαιτίζη τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τὴν ὁρμὴ πρὸς κατάληψι τῆς νήσου!...

Ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ φήμη μου ποὺ ἀπὸ πολιτικὸς ἀναδεικνύεται καὶ στρατιωτικός!...

Καὶ ὁ Καποδίστριας ἐργάζεται ἐντατικά, ὅταν στὸ 1809 φεύγη γιὰ τὴ Ρωσσία, ὅπου τὸν περιμένει νέας δόξης στάδιον... Μπαίνοντας στὴ ρωσσικὴ αὐλὴ ὁ Καποδίστριας μπαίνει καὶ στὴν διεθνῆ πολιτικὴ οἰκογένεια!... Γίνεται διεθνὴς φυσιογνωμία, παντοῦ καὶ πάντοτε τιμῶντας τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα!...

Κι' ἐνῷ στὰ 1815 γίνεται ἐπίτιμος πολίτης τῆς Γενεύης καὶ ἄλλων καντονίων τῆς Ἑλβετίας, λίγον καιρὸ ἀργότερα, στὴ σύνοδο τῆς Βιέννης, ὁ πρίγκηψ Μέττερνιχ δὲν διστάζει νὰ βροντοφωνήση γιὰ τὸ νεαρὸ Ἕλληνα καὶ ἐκπρόσωπο τοῦ Ρώσσου Αὐτοκράτορος!...

«Αὐτὸ τὸ παλληκάρι μᾶς ἔβαλε τὰ γυαλιά!».

Ἀγγ. Μεταξᾶς

16.000.000 χρειάζονται γιὰ νὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ μαθητικὰ συσσίτια σ' ὅλη τὴ χώρα, γιὰ ὅλο τὸ χειμῶνα. Τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ βρεθοῦν. Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ βρεθοῦν. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει σήμερα οὔτε ἕνας Ἕλλην ποὺ νὰ μὴν αἰσθάνεται ὡς χρέος καὶ νὰ μὴν εἶναι πρόθυμος νὰ στηρίξη εἰς τὸ πρόσωπο τῶν παιδιῶν τὴν αὐριανὴ Ἑλλάδα.

Τα Αμπελάκια:

Όχι λιγώτερο συγκινητική είναι καὶ ἡ στοχαστικώτατη περικοπὴ τοῦ ἄρθρου ποὺ ἀφορᾶ τοὺς νέους ποὺ ἔστελναν στὰ διάφορα ἐμπορικὰ κέντρα. «Καὶ ἂν τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀρχαρίους νέους ἢ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους ὁποὺ εἶναι εἰς τὸ μερίδιον ἀτακτήση τινὰς καὶ δὲν πολιτευθῆ σωφρόνως, οἰκονομικῶς εἰς τὰ ἔξοδα καὶ προθύμως εἰς τὸ ἔργον ὅπου διορισθῆ, ἢ ἂν εὑρεθῆ νὰ παίξη χαρτιὰ ἢ μπιλιάρδος ἢ ἄλλον φθοροποιὸν παιχνίδι, νὰ μὴ τολμήση κανένας ἀπὸ τοὺς ἐν Βιέννη ἐπιστάτας μόνος νὰ τὸ φανερώση ἐδῶ, ἀλλ' ἔχοντας σωστὴν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀταξίας του, νὰ εἶναι ὑποχρέωσις ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ βάρει συνειδήσεώς των νὰ τὸν νουθετοῦν ὡς πατέρες διὰ νὰ διορθωθῆ εἰ δὲ καὶ τοὺς παρακούση, τότε νὰ μᾶς φανερώσουν ἐκ συμφώνου οἱ ἐπιστάται χωρὶς τινὸς προσθήκης ἢ ἀπὸ κανένα πάθος κινούμενοι ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ τὴν ἀλήθειαν, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν εἴδησιν νὰ ἀποβάλλεται».

Αὐτὴ ἡ στερεὰ ἠθικὴ ἑδραίωσις εἶναι κείνη ποὺ χειραγώγησε τὴν εὐμάρεια ποὺ ἀκολούθησε, καὶ τὴ διωχέτευσε σὲ κοινὸ ὄφελος, ἀνυψώνοντας τὴ χωρικὴ ζωὴ τοῦ τόπου σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ πολλοὶ νέοι σπουδαγμένοι ἔξω στὴ Γερμανία εὐχαρίστως νὰ ξαναγυρίζουν καὶ ν' ἀποκαταστaίνωνται πίσω στὸν τόπο τους. Ὁ Μπαρτόλντυ ποὺ τὸ ἐπεσκέφθηκε ταξιδεύοντας κατὰ τὸ 1803, ἀναφέρει, πὼς ἀπάντησε ἐδῶ τοὺς δύο ἐξαδέλφους Δρόσους, ποὺ εἶχαν γυρίσει ἀπὸ τὴ Λειψία καὶ τὴν Ἰένα, ὅπου σπούδασαν φιλοσοφία, ντυμένους μὲ τὰ χωρικά τους ἐνδύματα. Μιὰ ἀτμόσφαιρα σοβαροῦ πολιτισμοῦ εἶχε δημιουργήσει ἡ συνεργατικὴ τῶν Ἀμπελακίων. Σ' ὅλα τὰ χωριά της διατηρεῖ γιατρούς, χτίζει σχολεῖα, συντηρεῖ νοσοκομεῖα, ἀνεγείρει γενικὲς ἀποθῆκες, ἱδρύει ταμεῖο ἀπομάχων ἐργατῶν, καταρτίζει βιβλιοθῆκες. Ἰδιαίτερος συνεταιρισμὸς προκρίτων Ἀμπελακιωτῶν καταπιάνεται νὰ πραγματοποιήση μεγάλο ἔργο, πνευματικὸ μαζὶ καὶ ἐθνικό: τὴν ἔκδοσι τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Γαζῆ. Μὰ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ βίωσι λεπτύνεται καὶ ἐντρυφᾶ σὲ οἴκους ὅπως τοῦ Γεωργίου Σβάρτς, τοῦ Δημητρίου Σβάρτς καὶ Τσαμπαλῆ. Ἡ σημερινὴ ἀποσκελέτωσί τους πολὺ λίγο μπορεῖ νὰ μᾶς μιλήση γιὰ τὴν λεπτὴ καὶ πολιτισμένη βίωσι τῶν τότε ἐνοίκων τους. Στὰ χέρια μιᾶς τῶν ἀπογόνων τοῦ Σβάρτς, ηὐτύχησα κάποτε νὰ ἰδῶ μιὰ δυσεύρετη καὶ ἀνεκτίμητη ἀρχαιότυπη μὲ ξυλογραφίες ἔκδοσι τῆς Γραφῆς σὲ 4 γλῶσσες, χρονολογουμένη ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ 16ου αἰῶνα, καὶ δεμένη μὲ καλύμματα θαυμασίας τέχνης, διακοσμημένα μὲ ἔκτυπες παραστάσεις, τοῦ φημισμένου Γερμανοῦ Μελάκους καὶ ἡ οἰκογένεια κατεῖχε ἄλλοτε, ὅπως μοῦ ἀνέφερε, ὁλόκληρη βιβλιοθήκη.

Βέβαια τὸ καθαρῶς πνευματικὸ αὐτὸ δημιούργημα τῶν Ἀμπελακίων πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἀναπόσπαστα δεμένο μὲ τὴν αἰωνόβια παράδοσι τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων, ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῶν ὁποίων ἀναβλάστησε σὰν «αὐτόπιον φύτευμα» καὶ οἱ ὁποῖες κακῶς ἐκλαμβάνονται ὡς θεσμὸς ποὺ πλήθυνε καὶ κυριάρχησε ἰδιαίτατα ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ὀργάνωσι τῶν Ἑλ-

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ληνικῶν κοινοτήτων — ποὺ δὲν ἔπαυσαν νὰ ὑφίστανται παντοῦ καὶ πάντοτε — βρίσκουμε καὶ ἐπὶ φραγκοκρατίας καὶ ἐπὶ βυζαντινῶν ἀκόμη χρόνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἀπαντοῦμε «πρωτεύοντας καὶ πατέρας πόλεων, τὰ πάντα ἐν αὐταῖς διοικοῦντας».

Ἀπόδειξις, ὅτι ἀπὸ κανένα ἄλλο πρόσωπο οὔτε ἀπὸ καμμιὰν ἔμπνευσι ἀτομική, ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸν πιὸ βαθειὰ ριζωμένο πολιτικό μας θεσμό, προέκυψε ἡ συνεργατικὴ τῶν Ἀμπελακίων καὶ ὅτι σύγχρονά της ἀπαντοῦμε καὶ ἄλλες ὁμοσπονδίες — ἴσως

Τὸ σπίτι τοῦ Σβάρτς εἰς τὰ Ἀμπελάκια

πιὸ πρωτόγονες, πάντως ὅμως ἀνάλογες, ὅπως τῶν Μαντεμοχωρίων τῆς Χαλκιδικῆς, ποὺ περιλάβαινε 360 οἰκισμοὺς καὶ 21 κῶμες, (Γαλάτιστα, Βάβδο, Ριανά, Στάνος, Βαρβάρα,, Μαρίγκοβη, Νοβοσέλο, Μαχαλᾶ, Ἴσβορο, Χωρούδα, Ρεβενίκια καὶ Ἱερισσό), καὶ ἡ ὁποία δὲν ὑπέκυψε παρὰ μονάχα κατὰ τὴν ἐπανάστασι, τῶν Ζαγοροχωρίων, ποὺ τ' ἀναφέρει ὁ Οὔρκουαρτ, ὡς 24 μεγάλα καὶ πλούσια χωριά, ποὺ κοσμοῦσαν τὸ Πήλιο καὶ μὲ τὸ δίκιο τους θὰ μποροῦσαν νὰ ὀνομασθοῦν πόλεις, κατοικούμενα ὅλα ἀπὸ Ἕλληνες ρωμαλέους, ἀθλητικούς, γενναίους καὶ πολυαρίθμους,ποὺ τίποτα δὲν εἶχαν νὰ φοβηθοῦν ἀπὸ τοὺς γείτονάς τους Τούρκους, καὶ τὰ ὁποῖα διεξήγαγον ἀξιόλογη ἐμπορία μετάξης καὶ μαλλίνων σκεπασμάτων, μὲ τὰ ὁποῖα προμήθευαν ὅλη τὴν Ἀνατολή, καθὼς καὶ ἄλλες ἀκόμα ποὺ δούλευαν καὶ πρόκοβαν στὴ Μακεδονία, τὴ Θεσσαλία καὶ τὴν Ἤπειρο.

Βέβαια ἀπ' ὅλες αὐτὲς πρέπει να διακριθῆ ἡ συνεταιρικὴ τῶν Ἀμπελακίων, ἡ ὁποία ἀπ' ἀρχῆς καθὼς γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε, ἀποτελεῖ ἕνα φαινόμενο ἰδιότυπο καὶ ὁλότελα μοναδικὴ περίπτωσι.

Δυστυχῶς τὸ τόσο προηγμένης καὶ καλλιεργημένης μορφῆς ἀριστουργηματικὸ αὐτὸ πρότυπο, δὲν τὸ ἐπρόλαβε ἡ ἐπανάστασι. «Ὁμολογητέον — λέγει ἀναφερόμενος στὸ γεγονὸς αὐτὸ ὁ ἱστορικὸς Παπαρρηγόπουλος — ὅτι θαυμάσιον ἦτο τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον, καίτοι διατελοῦν ὑπὸ ὀλεθριωτάτην ξενοκρατίαν, καίτοι ἀναγκαζόμενον νὰ διαμαρτύρεται κατ' αὐτῆς ἐνόπλως διὰ τῆς μιᾶς χειρός, κατώρθωνε διὰ τῆς ἑτέρας νὰ δίδη τοιαῦτα δείγματα ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς μεγαλοφυΐας. Δυστυχως μεταξὺ τῶν προτερημάτων τοῦ ἔθνους τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ καταλέξωμεν τὴν ἁρμονίαν». Ἡ θαυμαστὴ ἁρμονία διεσπάσθηκε. Οἱ Ἀμπελακιῶτες χωρίστηκαν σὲ δυό, ἀργότερα περισσότερες, φατρίες, ἐπακολούθησαν δίκες, προσετέθηκαν ὁ συναγωνισμὸς τῆς Μαγχεστριανῆς βιομηχανίας, ἡ ἐπιβουλὲς τοῦ Ἀλῆ, ποὺ τὰ βάρβαρα στίφη του κατέστρεψαν κατὰ τὸ 1811 τ' Ἀμπελάκια καὶ τὰ μετέβαλαν σὲ σωροὺς ἀπὸ ἐρείπια, τέλος ἡ πτώχευσις κατὰ τὸν ἴδιο χρόνο τοῦ δημοσίου ταμείου τῆς Αὐστρίας ποὺ συμπαρέσυρε ὅλες τὶς αὐστριακὲς τράπεζες, μὲ τὶς ὁποῖες συναλλάσσονταν ὁ συνεταιρισμὸς εὐρύτατα καὶ ἡ ὁποία ἐπισωρεύοντας ζημίες πάνου ἀπὸ 10.000.000 τὸν ἐστέρησε ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐν Εὐρώπη κεφαλαίων του.

Ἔτσι ἡ ἀνθοῦσα αὐτὴ κωμόπολις παρήκμασε καὶ ἐρημώθηκε. Ἀλλὰ «αὐτὸ ποὺ ἔκαμε μικρὸν δὲν ἦτο, — ὅπως λέγει ὁ ποιητὴς — αὐτοῦ ποὺ ἔφθασε μεγάλη δόξα». Γι' αὐτὸ δίκαια ὅσο καὶ εὔστοχα ὁ κ. Παπαντωνίου τὸ ὑποδεικνύει ὡς τόπο προσκυνήματος τῶν συνεταιρισμῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος «Θρησκευτικὸ χαρακτῆρα, λέγει, πρέπει νὰ πάρη ἡ ἐτησία ἐκδρομὴ στὸ ἔνδοξο χωριὸ τῆς Εἰρήνης. Ὄχι μπουλούκια, ὄχι θόρυβοι.Θεωρία». Κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ ἐπίσκεψι στὸ σπίτι τοῦ Σβάρτς, ὅσο κι' ἂν ἐνδιαφέρη τὸν ἐρευνητὴ τῆς λαϊκῆς τέχνης, κι' αὐτὴ πρέπει νὰ μοιάζη μὲ προσκύνημα. Ὁ ἰδιοκτήτης ἀφοῦ ὑπήκουσε στοὺς συνεταίρους καὶ ὑπηρέτησε ὡς διοικητὴς τῆς Βιέννης τὸ θαυμάσιο ἔργο, ὅταν ἔφθασε ἡ χρεωκοπία τῆς Αὐστρίας, ἔπεσε μαζὶ μὲ τὸ ἔργο.

Ὁ Σβάρτς πέθανε στὶς φυλακὲς τῆς Βιέννης, θῦμα τῆς ἰδέας, ἐπλήρωσε τὴν ἐπιτυχία της. Ὁ μυαλωμένος αὐτὸς Ἀμπελακιώτης ἤξερε μόλις ἀνάγνωσι καὶ γραφή. Ἔχει δίκαιο λοιπὸν ὁ Ζὶντ ὅταν γράφη ὅτι οἱ συνεταιρισμοὶ «βγῆκαν ἀπ' τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ». Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς μιλήσαμε. Γιὰ ἕνα λαϊκὸ θεσμό, γιὰ ἕνα λαϊκὸ σπίτι, γιὰ ἕνα λαϊκὸ ἄρχοντα.

Σ. Δ.

Μιὰ στολὴ Φαλαγγίτου ἢ Φαλλαγγίτισσας, Σκαπανέως ἢ Σκαπάνισσας, στοιχίζει ὅσο καὶ κάθε ἄλλο συνηθισμένο δῶρο. Ἡ στολὴ ὅμως μαζὶ μὲ τὴν χαρὰν ποὺ προξενεῖ στὸ παιδὶ τοῦ δίδει καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι ἀνήκει ὁριστικῶς εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Τὰ ἑλληνικὰ ἔθιμα

Η ΠΟΛΥΣΠΟΡΙΤΙΣΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΥΑΝΕΨΙΑ

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ τοῦ χρόνου, ποὺ τελειώνει στὸν τόπο μας ἡ σπορὰ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ὀσπρίων καὶ ποὺ ὁ γεωργὸς ἔχει ἐμπιστευθῆ στὴ γῆ τὴν ἀφθονία τῆς παραγωγῆς, γυρίζει τὴν σκέψι του στὴ θεία δύναμι. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐλπίδα του ἔγινε ἀφορμὴ νὰ δημιουργηθοῦν τὰ ὡραῖα καὶ συμβολικὰ ἔθιμα τῆς σπορᾶς: τὰ «πολυσπόρια» τῆς σημερινῆς ἐποχῆς καὶ τὰ «πυανέψια» τῆς ἀρχαιότητος. Τόσον αὐτὰ ὅσον κι' ἐκεῖνα εἶναι τὸ ἴδιο αἰώνιο ἔθιμο, ποὺ σύμφωνα μ' αὐτὸ βράζονται ἀνακατωμένα καὶ τρώγονται σὲ ὡρισμένην ἡμέρα ὄσπρια καὶ σπόροι σιτηρῶν.

Πολλοὶ μελετητές, καὶ ἰδιαίτερα οἱ ἀρχαιολόγοι, ἔχουν παρατηρήσει ὅτι ἕνα πλῆθος ἀρχαῖα ἔθιμα τοῦ τόπου μας ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν καὶ νὰ ὑπάρχουν καὶ σήμερα. Ἔθιμα τῆς εἰδωλολατρικῆς ἐποχῆς, ἑορτὲς καὶ πανηγύρια ἔχουν μπῆ καὶ στὴ ζωὴ τῆς σημερινῆς χριστιανικῆς Ἑλλάδος. Δὲν ξαναδημιουργήθηκαν μονάχα ἐκκλησίες στὰ ἴδια ἀκριβῶς σημεῖα ποὺ ἦσαν ἀρχαῖα ἱερά. Δὲν συνέβη μονάχα συστηματικὰ ὁ Ἄι Νικόλας νὰ δοξολογῆται ἐκεῖ ποὺ ἐλατρεύονταν ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Παναγία ἐκεῖ ποὺ ἦσαν πρὶν ναοὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Παράλληλα μ' αὐτὴ τὴ συνήθεια, ἕνα πλῆθος ἀρχαῖα ἔθιμα ἐπέρασαν στὴ ζωὴ τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὰ πυανέψια.

Ἡ ἀρχαία λέξι πυανέψια ἢ πυανόψια παράγεται ἀπὸ τὸ πύανα, δηλαδὴ ὄσπρια καὶ ἀπὸ τὸ ἕψω δηλαδὴ βράζω. Σημαίνει λοιπὸν τὸ βράσιμο τῶν ὀσπρίων. Τὰ ἱερὰ λοιπὸν πυανέψια ἦταν μιὰ ἑορτὴ ποὺ ἐσυνηθίζετο στὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἀπὸ τὰ παλαιότερα προϊστορικὰ χρόνια. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἐγίνετο κάθε χρόνο τὴν 7η ἡμέρα τοῦ ἀρχαίου Ἀττικοῦ μηνὸς Πυανεψιῶνος. Ὅπως εἶναι φανερό, ὁ μῆνας πῆρε τ' ὄνομά του ἀπὸ τὴν ἑορτή. Καὶ ὑπολογίζεται ὅτι ὁ Πυανεψιὼν ἄρχιζε τὶς 28 τοῦ Ὀκτώβρη σύμφωνα μὲ τὸ σημερινό μας ἡμερολόγιο. Πρέπει λοιπὸν νὰ συμπεράνωμε ὅτι τὰ Πυανέψια ἑωρτάζοντο τὴν 3 Νοεμβρίου.

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ποὺ ἔπεφτε στὸ τέλος περίπου τῆς σπορᾶς τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ὀσπρίων, οἱ Ἀθηναῖοι εὐχαριστοῦσαν τοὺς θεοὺς γιὰ τὴν προστασία τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ τοὺς παρακαλοῦσαν νἆναι ἄφθονη ἡ νέα συγκομιδή. Τὴν ἡμέρα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἔτρωγαν ὄσπρια καὶ σιτηρὰ βρασμένα μαζί. Αὐτὸ τὸ φαγητὸ ἐλέγετο πυανέψια. Ἄλλοι ἀρχαιολόγοι πιστεύουν πὼς οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἔβραζαν προπάντων κουκκιά, ἄλλοι ὅμως ὑποστηρίζουν πὼς ἔβραζαν ὄσπρια πολλῶν εἰδῶν μαζὶ μὲ ἕνα ἐξευγενισμένο εἶδος κριθαριοῦ. Τὸ φαῒ αὐτὸ τὸ ἔτρωγαν, ἐνῷ δοξολογοῦσαν τοὺς θεοὺς Ἀπόλλωνα καὶ Σκιριάδα Ἀθηνᾶ. Ἀργότερα τὰ πυανέψια γίνονταν γιὰ νὰ τιμηθῆ ὁ Διόνυσος, ποὺ ἦλθε ἡ λατρεία του ἀπὸ τὴν Ἀνατολή. Καὶ ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι ἐθεοποίησαν καὶ τὸν Θησέα, ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἐγίνονταν πρὸς τιμήν του.

Σήμερα λοιπὸν τὸ ἔθιμο αὐτὸ ζῆ στοὺς γεωργικοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ — λίγες μέρες ἀργότερα — βράζουν καὶ τρῶνε τὰ λεγόμενα «πολυσπόρια». Ὅταν τελειώνη ἡ φθινοπωρινὴ σπορὰ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ὀσπρίων, τὴν 21 τοῦ Νοέμβρη, ἑορτάζονται τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, δηλαδὴ ἡ ἀνάμνησι τῆς ἡμέρας ποὺ ἡ Παναγία ἀφιερώθηκε στὸν Ναὸν καὶ ἐμπῆκε ἐκεῖ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Θεό.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Παναγίας βράζονται καὶ τρώγονται στὰ ἀγροτικὰ σπίτια τὰ πολυσπόρια. Ἀπ' αὐτὰ καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς 21 τοῦ Νοέμβρη λέγεται: «τῆς Παναγίας τῆς Πολυσπορίτισσας». Καὶ γιὰ νὰ μαγειρευθοῦν τὰ πολυσπόρια, βράζονται μαζὶ σπόροι ἀπὸ ὄσπρια καὶ ἀπὸ σιτηρά, δηλαδὴ σιτάρι, καλαμπόκι, ρεβίθια, φασόλια, μπιζέλια, φακῆ κλπ.

Αὐτὴ ἡ ὁμοιότης τῆς παληᾶς ἑορτῆς τῶν πυανεψίων καὶ τῆς νέας τῆς πολυσπορίτισσας δὲν εἶναι τυχαία. Εἶναι φανερὸ πὼς μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες ἐπέρασε τὸ ἔθιμο ζωντανὸ ἕως σήμερα.

Μὰ τὸ βράσιμο σιτηρῶν εἶναι παλαιότερο ἔθιμο στὶς γιορτὲς καὶ στὶς λύπες μας. Στὴν Κέρκυρα, Λευκάδα, Παξοὺς κλπ. στὶς ἐκκλησίες, ὅταν γιορτάζουν, μοιράζονται τὰ «σπερνά», ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ βρασμένο σιτάρι καὶ ἀπὸ σπυριὰ ροδιοῦ, σταφίδες κλπ. Μοιάζουν πολὺ μὲ τὰ κόλλυβα, ποὺ μοιράζονται σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ μνημόσυνα. Ἔτσι καὶ στὶς χαρὲς καὶ στὶς λύπες τὸ βρασμένο σιτάρι ἀποτελεῖ ἔθιμο ἀμετάβλητο.

Ὅταν ὅμως προσέξῃ κανένας καλλίτερα θὰ βρῆ στὴν ἑορτὴ τῶν πυανεψίων καὶ ἄλλα ἔθιμα, ποὺ ἔζησαν καὶ ζοῦνε στὴν Ἑλλάδα ὡς σήμερα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βράσιμο τῶν σπόρων, ἐγίνονταν τὴν ἴδια μέρα τῆς ἑορτῆς καὶ πομπὴ κοντὰ στὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Στὴν πομπὴ αὐτὴ ἀκολουθοῦσαν παιδιά, ποὺ νὰ ἔχουν ζωντανοὺς καὶ τοὺς δυὸ γονεῖς τους, καὶ ἐκρατοῦσαν «ἐρεσιώνην», δηλαδὴ κλαρὶ ἐληᾶς ἢ δάφνης στολισμένο μὲ ἄσπρα καὶ κόκκινα μαλλιὰ καὶ μὲ διαφόρους καρποὺς τῆς ἐποχῆς.

Τὸ ἔθιμο αὐτὸ ζῆ ἀκόμα στὰ χωριὰ τῆς Κερκύρας, μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι συνηθίζεται τὴν πρωτομαγιά. Τὰ παιδιὰ στολίζουν ἕνα μικρὸ κυπαρίσσι, ἢ κλαδιὰ ἀπὸ ἄλλα δένδρα μὲ φροῦτα τῆς ἐποχῆς καὶ μὲ χρωματιστὲς κορδέλλες καὶ γυρίζουν στοὺς δρόμους, τραγουδῶντας μπροστὰ σὲ κάθε σπίτι τοῦ χωριοῦ.

Μὰ καὶ αὐτὴ ἡ συνήθεια τῶν τραγουδιῶν τῶν παιδιῶν ποὺ ἐκρατοῦσαν τὸ στολισμένο κλαρί, ὑπῆρχε καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Τὴν ἴδια μέρα, 7η τοῦ Πυανεψιῶνος, τὰ παιδιὰ ἐγύριζαν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι στὰς Ἀθήνας κρατῶντας τὴν «ἐρεσιώνην» καὶ τραγουδῶντας ἑορτάσιμα τραγούδια. Κατόπιν ἀπὸ τὸ τραγοῦδι, οἱ νοικοκυραῖοι κάθε σπιτιοῦ ἔδιναν φιλοδωρήματα στὰ παιδιά. Ἀπαράλλακτα σὰν σήμερα κι' αὐτό!

Μὰ κι' ἄλλο ἔθιμο τῶν πυανεψίων διατηρήθηκε ὡς σήμερα καὶ ζῆ τὴν κάθε πρωτομαγιά. Κλαριὰ φυτῶν καὶ λουλούδια ἐκρεμοῦσαν καὶ τότε πάνω ἀπὸ τὶς πόρτες. Τὰ ἄφιναν κρεμασμένα ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τῶν πυανεψίων τοῦ ἑνὸς χρόνου ἕως τὴν ἴδια μέρα τοῦ ἄλλου χρόνου. Ὅμοια δηλαδὴ ὅπως γίνεται μὲ τοὺς «Μάηδες», ποὺ κρεμοῦνται πάνω ἀπὸ τὶς πόρτες καὶ στὰ μπαλκόνια τῶν σπιτιῶν κατὰ τὴν πρωτομαγιὰ καὶ μένουν ἐκεῖ ὅλον τὸν χρόνο. Στὴν ἀρχαιότητα, ὅταν ἐτελείωνεν ἡ χρονιὰ καὶ ἔβαζαν νέα κλαριά, ἔκαιαν τὰ παληά. Αὐτὸ ὅμως ἐσυνηθίζετο ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια μὲ τοὺς «Μάηδες».

Βλέπουμε λοιπὸν πόσα ἔθιμα διατηροῦνται ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχὴ ἕως σήμερα. Ὁλόκληρος ὁ ἑορτασμὸς τῶν πυανεψίων ζῆ καὶ σήμερα. Τὰ πολυσπόρια ἔμειναν τὸν ἴδιο περίπου καιρὸ δηλαδὴ στὴν ἑορτὴ τῆς Παναγίας καὶ τ' ἄλλα ἔθιμα μετατοπίσθηκαν στὴν πρωτομαγιά. Μὰ καὶ πλῆθος ἄλλες ἀρχαῖες ἑλληνικὲς συνήθειες ζοῦν σήμερα. Αὐτὸ φανερώνει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῆς θρησκείας καὶ μὲ τὶς τόσες ἄλλες ἐθνικές του περιπέτειες διετήρησεν ἀμετάβλητα πολλὰ ἔθιμα. Τίποτε δὲν ἦταν τόσο δυνατὸ νὰ τ' ἀλλάξῃ, μέσα στὸ μάκρος εἰκοσιπέντε αἰώνων καὶ παραπάνω!

Φ. Γιοφύλλης

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Πῶς γράφουν οἱ διάφοροι λαοί

Ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης γράφουν εἰς εὐθεῖαν πλαγίαν γραμμήν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τ' ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ οἱ Λατῖνοι. Ἐπίσης μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γράφουν οἱ Σλαῦοι, οἱ Γεωργιανοί, οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Αἰθίοπες.

Οἱ Κινέζοι γράφουν κατακορύφως, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά. Κατακορύφως γράφουν καὶ οἱ Ἰάπωνες ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Χαλδαῖοι, οἱ Σαμαρῖτες ἔγραφον εἰς εὐθεῖαν πλαγίαν γραμμήν, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Τὸ ἴδιο γράφουν σήμερα οἱ Πέρσες, οἱ Ἄραβες, οἱ Τάρταροι. Οἱ ἀρχαῖοι Μεξικανοὶ ἔγραφον κατακορύφως ἀπὸ κάτω πρὸς τὰ ἄνω.

Οἱ μεγαλύτερες γέφυρες

Ἡ μεγαλυτέρα γέφυρα τοῦ κόσμου βρίσκεται στὴ Σκωτία. Εἶναι ἡ γέφυρα Ταίη μὲ μῆκος 3.136 μέτρα. Ἔπειτα ἀπ' αὐτὴν ἔρχεται ἡ γέφυρα Φόρθ, ποὺ βρίσκεται κι' αὐτὴ στὴ Σκωτία μὲ μῆκος 2.530 μ. Ἡ γέφυρα τοῦ Ρίο Σαλάντο στὴν Ἀργεντινὴ ἔχει μῆκος 2.043 μ. καὶ ἡ Ρίο Ντοῦλτσες 1.788 μ.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Δεύτερη πατρίδα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὥστε ἡ ἀναχώρησι ἐκείνη τῶν ἀγρίων ἦταν πονηριά. Οἱ πιρόγες τους, ἀφοῦ ἔκαναν πὼς ἔφευγαν ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ νησί, ἔπειτα μὲ τὴ βοήθεια τῆς παλίρροιας καὶ τῆς νύχτας ξαναγύρισαν πρὸς τὸ νησάκι τοῦ Καρχαρία, ἐλπίζοντας νὰ τὸ πατήσουν ξαφνικά. Καὶ τὸ σχέδιό τους πέτυχε. Ἂν καὶ τοὺς εἶδαν καὶ τοὺς πυροβόλησαν οἱ σκοποί, ποὺ φύλαγαν κάτω στὴν ἀμμουδιά, ἐκεῖνοι κατάφεραν νὰ βγοῦν ἔξω· καὶ τώρα τοὺς ἦταν εὔκολο νὰ φθάσουν στὴν ἀποθήκη ποὺ βρισκόνταν κι' οἱ δυὸ οἰκογένειες.

Ἡ θέσι λοιπὸν τῶν ἀποίκων ἦταν σοβαρή, καὶ μάλιστα ἀπελπιστική, ἐπειδὴ οἱ πιρόγες εἶχαν ἀποβιβάσει ὁλάκαιρη τὴ συμμορία τῶν ἀγρίων.

Σὲ λίγο, κρότος βημάτων τοὺς ἔκαμε νὰ καταλάβουν πὼς οἱ ἄγριοι περνοῦσαν ἀπὸ κάτω, καὶ σὲ ἀπόστασι ὄχι λιγώτερο ἀπὸ ἑκατὸ περίπου μέτρα.

Ἡ ὥρα ἦταν τέσσερις. Κι' ὅταν οἱ μαῦρες σκιὲς φανήκανε μὲ τὶς πρῶτες λάμψεις τῆς ἡμέρας, ὁ πλοίαρχος Γκοὺλδ διέταξε μὲ σιγανὴ φωνὴ νὰ πυροβολήσουν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Τότε ἔπεσαν ἑπτὰ - ὀκτὼ πυροβολισμοί, ποὺ τοὺς ὑποδέχθηκαν φρικτὰ ξεφωνητά.

Ἂν καὶ τρομαγμένοι, οἱ ἄγριοι ἐπεχείρησαν καὶ πάλι νὰ ἐπιτεθοῦν. Ἀλλὰ κι' οἱ τρεῖς ἀπόπειρες, ποὺ ἔκαναν, ἀπεκρούσθηκαν. Μὲ τὴν τελευταία ὅμως, καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἀραπάδες κατάφεραν νὰ σκαρφαλώσουν πρὸς τὴ ράχι τοῦ μικροῦ βουνοῦ.

Τὸ πρωῒ ἡ συμμορία τραβήχθηκε κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, κοντὰ στὴν ἀποθήκη, περιμένοντας ἴσως τὸ βράδι γιὰ νὰ ξαναρχίση τὶς ἐπιθέσεις της.

Τότε ἔγινε συμβούλιο, κι' οἱ δυὸ οἰκογένειες ἐξέταζαν τὴν κατάστασι, πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ γλυτώσουν ἀπ' τὰ δόντια τῶν ἀγριανθρώπων, ποὺ ἂν καὶ δὲν εἶχαν παρὰ τόξα, βέλη καὶ ρόπαλα, ὅμως ἦταν ἑκατό, κι' αὐτοὶ μονάχα ἐννιά. Ἴσως νὰ ἦταν προτιμότερο νὰ τοὺς ἐπιτεθοῦν, νὰ τοὺς ριχθοῦν μὲ τὶς καραμπῖνες, ἐπωφελούμενοι ἀπ' τὴν ὑπεροχὴ τῶν ὅπλων τους, καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσουν νὰ μποῦν στὶς πιρόγες....

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, σὰν ἀπάντησι σ' αὐτὴ τὴ σκέψι, ἀκούσθηκαν σφυρίγματα ἀπὸ βέλη ποὺ ἔφθασαν καὶ καρφώθηκαν στὴ στέγη τοῦ πυροβολείου, χωρὶς νὰ πληγώσουν εὐτυχῶς κανένα.

— Θὰ ξαναρχίση ἡ ἐπίθεσι, εἶπε ὁ Τζὼν Μπλόκ.

Κι' ἡ ἐπίθεσι αὐτὴ ἦταν ἡ σφοδρότερη ἀπ' ὅλες, γιατὶ οἱ ἄγριοι, λυσσασμένοι, ἀψηφοῦσαν πιὰ τὶς σφαῖρες καὶ τὰ μυδράλια. Δυὸ κανονιὲς σκότωσαν κάμποσους, ἐνῶ ὁ Φρίτς, ὁ Τζάκ, ὁ Φραγκῖσκος, ὁ Τζέϊμς κι' ὁ Τζὼν Μπλὸκ πάλευαν σῶμα πρὸς σῶμα μὲ τοὺς ἄλλους.

Σὲ λίγο, οἱ τελευταῖες σφαῖρες εἶχαν ριχθῆ καὶ βέβαια θὰ νικοῦσε ὁ ἀριθμός. Ὁ Φρίτς, ὁ Φραγκῖσκος, ὁ Τζὼν Μπλόκ, ὁ πλοίαρχος Γκοὺλδ, πιασμένοι μὲ τοὺς ἄλλους ἀγρίους, ἐκινδύνευαν νὰ κατρακυλήσουν ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ.

Ὁ «Ξιφίας» ἐκανονιοβόλει κι' αὐτὸς τὶς πιρόγες.

Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη — θἆταν ὀκτὼ περίπου ἡ ὥρα — ἀκούσθηκε μιὰ κανονιὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Τὴν ἔφερε ὁ βοριᾶς, ποὺ εἶχε δυναμώσει. Τὴν ἄκουσαν οἱ ἐπιδρομεῖς, γιατὶ οἱ πιὸ προχωρημένοι σταμάτησαν ἀμέσως.

— Κανονιά! φώναξε ὁ Φραγκῖσκος.

Σὲ λίγο ἀκούσθηκε καὶ δεύτερη κανονιά· οἱ ἄγριοι ὠπισθοχώρησαν ὣς τὰ δένδρα καὶ κρυφτήκανε ἐκεῖ.

Τότε ὁ ναύκληρος Τζὼν Μπλὸκ ἀναρριχήθηκε στὸ κοντάρι τῆς σημαίας, κι' ἀπ' τὴν κορφή του ἀγνάντεψε ἕνα τρικάταρτο, ποὺ ἐρχόταν μὲ φουσκωμένα τὰ πανιά.

— Πλοῖο!... Πλοῖο!... φώναξε.

Οἱ ἄγριοι, τρομαγμένοι ἀπὸ τὶς κανονιὲς κι' ἀπ' τὴν ἐμφάνισι τοῦ πλοίου, ὥρμησαν πρὸς τὴ θάλασσα, ὅπου τοὺς περίμεναν οἱ μακρουλὲς πιρόγες τους γιὰ νὰ φύγουν. Καὶ μὲ βία καὶ ταραχὴ πήδησαν μέσα, ἔπιασαν γρήγορα γρήγορα τὰ κουπιὰ κι' ὁ μικρὸς αὐτὸς στολίσκος ἔφευγε, διευθυνόμενος πρὸς τὸ Ἀνατολικὸ Ἀκρωτήρι. Τότε ὁ Τζὼν Μπλὸκ κι' ὁ Τζὰκ ἔρριξαν δυὸ τελευταῖες κανονιές. Καὶ τρεῖς πιρόγες, κομμένες στὴ μέση, βούλιαξαν ἀμέσως.

Τὸ πλοῖο ποὺ φάνηκε στὸν ὁρίζοντα — κι' ἦταν ὁ «Ξιφίας» ποὺ γύριζε ὕστερα ἀπὸ τόσους μῆνες ἀπουσίας — διευθυνόμενο ὁλοένα πρὸς τὸ νησάκι τοῦ Καρχαρία, ἄρχισε κι' αὐτὸ νὰ κανονιοβολῆ τὸν στολίσκο τῶν ἀγρίων. Κι' ἀπ' ὅλες ἐκεῖνες τὶς πιρόγες, δυὸ μόνο κατάφεραν νὰ φθάσουν καὶ νὰ κρυφθοῦν πίσω ἀπ' τ' ἀκρωτήρι. Οἱ ἄλλες βούλιαξαν ὅλες. Μὰ κι' αὐτὲς δὲ θὰ ξαναγύριζαν πιά.

Μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ «Ξιφία» καὶ τὸν ἐξολοθρεμὸ τῶν ἀγρίων οἱ ἄποικοι ξαναβρῆκαν τὴν εὐημερία τους, σ' αὐτὴ τὴ δεύτερη πατρίδα, στὸ νησὶ τῆς Νέας - Ἑλβετίας.

ΤΕΛΟΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυϊδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυϊδ τὸν βασιλέα. Δαυϊδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωαθάμ, Ἰωαθὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε [illegible] Δαυϊδ [illegible] Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

[illegible] ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ [illegible] ἐν αὐτῇ [illegible] αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ [illegible] τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ ἔναντι Εὐαγγελίου ἐξιστορεῖ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸν [illegible] αἱ προφητεῖαι περὶ Μεσίου, δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν Σωτῆρος.

Ὅλοι γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ὅτι ὁ Θεὸς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς πρωτοπλάστους νὰ σώσῃ τοὺς ἀπογόνους των, δηλ. [illegible] που ἦτο θέλησις καὶ ἀπόφασις τοῦ παναγάθου Θεοῦ. Εὐθὺς δὲ ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ὁρίσει καὶ τὸν Σωτῆρα καθὼς καὶ τὰ περιστατικὰ ὑπὸ τὰ ὁποῖα θὰ ἐγεννᾶτο.

Ὑπῆρχε μία προφητεία λέγουσα: «Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἕξει ἐν γαστρὶ καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, δηλ. Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». Αὐτὴ ἡ προφητεία ἐπραγματοποιήθη κατὰ γράμμα εἰς τὰ πρόσωπα τῆς Παρθένου Μαρίας καὶ τοῦ ἐνανθρωπίσαντος υἱοῦ τοῦ [illegible] Ἀβραὰμ καὶ Δαυῒδ καταλήγει εἰς τὸν Ἰωσήφ, τὸν μνηστῆρα τῆς [illegible] ἡ Θεοτόκος ἔπρεπε, κατὰ τὰ ἑβραϊκὰ ἔθιμα, νὰ εἶναι ἀπόγονος τοῦ Δαυῒδ διὰ νὰ μνηστευθῇ τὸν Ἰωσήφ.

[illegible] ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ [illegible] γέννησιν ἐξ αὐτῆς τοῦ Θεανθρώπου.

[illegible] ἐγκυμονοῦσα, ὄχι συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, [illegible] τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰωσὴφ ὅμως, ὡς ἄνθρωπος, [illegible] Καὶ ἡ [illegible] διστάζει νὰ τοῦ γνωστοποιήσῃ τὸ παράδοξον θαῦμα ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο [illegible] θέλοντας νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν Νόμον [illegible] Ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τὴν κατακραυγὴν καὶ τὰς [illegible] πλέον μαζί του. Ὁ Θεὸς ὅμως τοῦ ὁποίου τὸ θέλημα ἐπραγματοποιεῖτο εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Παρθένου βγάζει τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ τὸν δύσκολον θέσιν μὲ ἕνα ἄγγελόν του, ὁ ὁποῖος τὸν βεβαιώνει [illegible] τητα τῆς μνηστῆς του καὶ περὶ τοῦ θαύματος [illegible] «Ἰωσήφ, υἱὲ Δαυῒδ μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν [illegible] Προλέγει εἰς αὐτὸν τὴν γέννησιν ὑπὸ τῆς Παρθένου τοῦ λυτρωτοῦ [illegible] κόσμου.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ὑψηλὰ μυστήρια τῆς ἀνεξερευνήτου θείας θελήσεως. Μὲ τὴν ὑπερφυσικὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ ἐπραγματοποιήθη ἡ σωτηρία μας. Ὁ γεμάτος ἀγάπην Θεός μας ἠθέλησε μὲ τέτοιον ὑπερφυσικὸν θαῦμα νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, τὸ πιὸ ἀγαπημένο του δημιούργημα. Ἂς δείξωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς αὐτὸν καὶ ἂς παραδώσωμεν εἰς αὐτὸν τὴν ψυχήν μας καθαράν. Ἂς [illegible] πίστιν καὶ ὑπακοὴν τοῦ δικαίου Ἰωσήφ. Καὶ ἂς [illegible] ἑορτάσωμεν τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν μὲ πίστιν καὶ χαράν, ὡς καλοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι ὀπαδοί του.

Ὁ οὐρανὸς κατὰ τὸν Δεκέμβριον

[illegible]

Ὄψις τοῦ οὐρανοῦ

Κατὰ τὸν μῆνα [illegible] [illegible] Δίδυμοι, Κάστωρ καὶ [illegible]

Πλανῆται

[illegible] καὶ δύο ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου.

Περὶ τὸν μεσημβρινὸν εὑρίσκεται ὁ πλανήτης Ζεύς, λαμπρὸς καὶ αὐτὸς ὅσον περίπου καὶ ἡ Ἀφροδίτη. [illegible]

[illegible] πρωϊνὸν ἀνατολικὸν [illegible]

Κομῆται

[illegible]

Φάσεις τῆς Σελήνης

[illegible]

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΙ ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

«Ὁ δεύτερος σκοπὸς ἡ ἀναστήλωσις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἡ ἐπάνοδος τῶν μεγάλων καὶ εὐγενῶν παραδόσεων».
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Εἴχανε ξεχασθῆ τὰ σύμβολα τὰ ἐθνικά, εἴχανε παραμερισθῆ τὰ ἐθικὰ ἰδεώδη, εἴχανε παραπεταχθῆ οἱ ὡραῖες ἐθνικὲς παραδόσεις. Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐξωτερικὰ ἀκόμα φαινόμενα ποὺ ἐκδηλώνουν τὴν προσήλωσι ἑνὸς λαοῦ πρὸς τὸ εὐγενικὸ τῆς φυλῆς του παρελθὸν εἴχανε ἀμαυρωθῆ. Μιὰ ἀπέραντη περιφρόνησι στὸ κάθε τί ποὺ μᾶς θύμιζε τὴν ἀληθινή, τὴ γνήσια Ἑλλάδα. Προσέχαμε καὶ θαυμάζαμε τὰ μοντέρνα καὶ τὰ ξένα ποὺ μᾶς ἔστελνε ἡ τεχνικὴ τῶν ἄλλων λαῶν ἐποχή. Τὸ εἴχαμε ντροπή μας νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ ὁτιδήποτε θὰ μᾶς θύμιζε τοὺς προγόνους μας. Μόνο ἡ ἀρχαία κλασσικὴ ἐποχὴ μᾶς συγκινοῦσε, ἡ μακρινή, ἐνῶ ἡ κοντινὴ τῶν πατέρων μας μᾶς ἄφινε ψυχρούς. Κι' ὄχι αὐτὸ μονάχα ἀλλὰ μᾶς γεννοῦσε καὶ ντροπή. Κι' αὐτὸ γιατὶ Εὐρωπαῖοι δάσκαλοι ὕμνησαν τὸν κλασσικισμὸ καὶ κατηγόρησαν τὴ νέα μας Ἑλλάδα ὡς ἀνάξια τῶν προγόνων της. Καὶ τὸ πιστέψαμε. Μιλούσαμε ἀντὶς ἑλληνικὰ κάθε ἄλλη ξένη γλῶσσα, παραγνωρίζαμε τὰ ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, δὲ θέλαμε νὰ ἀκούσουμε τὰ ἑλληνικὰ λαϊκὰ μας τραγούδια παίζοντας καλύτερα τὴ τζάζ - μπάντ τῶν νέγρων τῆς Ἀμερικῆς. Πιστέψαμε τότε κι' ἀπομακρυνθήκαμε ἀπὸ τὶς ὡραῖες καὶ γνήσιες τῆς φυλῆς μας παραδόσεις. Πηγαίναμε μὲ μιὰ φόρα τρομερὴ πρὸς τὸν γκρεμνό. Θέλαμε νὰ γίνουμε κοσμοπολῖτες καὶ κοσμοπολίτισσες δηλαδὴ νὰ σαρώσουμε ἀστόχαστα κάθε τι ποὺ δημιούργησαν γενεὲς γενεῶν, κάθε τι ποὺ συμπύκνωσαν στὴν παράδοσί των οἱ αἰῶνες τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ της.

Νέο κορίτσι,

Εὐτυχῶς ἡ ἐποχὴ ἐκείνη πέρασεν ἀγύριστα. Τώρα ἡ νεότητα ἔβαλε ἄλλους σκοποὺς κι' ἔστρεψε τὸ τιμόνι της γιὰ ἄλλα λιμάνια. Μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ της βαδίζει πάλι στὸ δρόμο τῶν δοξασμένων της πατέρων καὶ χαίρει καὶ περηφανεύεται γιὰ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ τῆς παρεδόθησαν.

Νέο κορίτσι,

Πρέπει ὅμως βαθειὰ νὰ νοιώσης ἐσὺ σὰν κόρη καὶ σὰν γυναῖκα καὶ σὰν μητέρα τὴν ὑποχρέωσί σου αὐτὴ πρὸς τὶς εὐγενικές σου παραδόσεις. Εἶναι ἀλήθεια, ὅπως λέγει Ἐκεῖνος, εὐγενικὲς γιατὶ αὐτὲς ἀποτελοῦν τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, τῆς Φυλῆς μας.

Δὲν μᾶς ἔφερε ὁ χρόνος, ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐξέλιξι τίτλους κομήτων καὶ βαρώνων καὶ δουκῶν. Ὅμως μᾶς φέρει τὸ σύνολον τῶν εὐγενῶν μας παραδόσεων, ποὺ δὲν τὶς χαρίζει μόνο σὲ ἄτομα καὶ σὲ πρόσωπα, παρὰ τὶς ξεχύνει πλούσια κι' ἀνοιχτότερα πάνω σὲ ὅλους, πλούσιους καὶ φτωχούς, μικροὺς καὶ μεγάλους. Οἱ ἁγνὲς μας ἑλληνικὲς παραδόσεις εἶναι τὰ οἰκόσημά μας καὶ οἱ θυρεοί μας κι' αὐτὰ ἂς φυλάγουμε φιλάργυρα γιὰ νὰ τὰ μεταδώσουμε στὶς μελλούμενες γενιές.

Σ. Καρ.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Καλές μου Φαλαγγίτισσες, τὶς πάρα κάτω συμβουλές σᾶς τὶς δίνει μιὰ μητέρα. Ξέρετε κάθε μάνα δὲν ἀγαπάει μόνο τὰ δικά της τὰ παιδιά, μέσα στὴν ψυχή της τρέφει τὸν πόνο καὶ τὴ λαχτάρα γιὰ κάθε παιδί.

Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς πῶ ἀπὸ καθῆκον ὅ,τι [illegible] ἀπὸ τὴ δυστυχία, τὴν κακία, τὴν ἀδιαφορία, τὴν ἀμορφωσιά, θὰ εἶναι ἡ χαρὰ καὶ τὸ καμάρι σας, θὰ εἶναι ἡ εὐτυχία, ποὺ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς ἀποσπάση.

Μὴν πιστεύετε τοὺς ἀπαισιόδοξους καὶ τοὺς σταματημένους ποὺ βλέπουν παντοῦ ἐμπόδια καὶ δυσκολίες· αὐτοὶ δὲν ἔνοιωσαν οὔτε θὰ νοιώσουν τὶς ἀνώτερες χαρὲς τῆς ζωῆς. Ἐσεῖς τραβᾶτε πάντα ἐμπρός! Στὸ δρόμο τοῦ καθήκοντος διαλέγετε τὴ δική σας εὐθύνη. Δίνετε σὲ κάθε περίστασι τὸ μέτρο τῆς δικῆς σας δυνάμεως. Μὴ βλέπετε τί [illegible] οἱ ἄλλοι ἢ τί δὲν [illegible] τῆς.

[illegible] Ἀρετῆς.

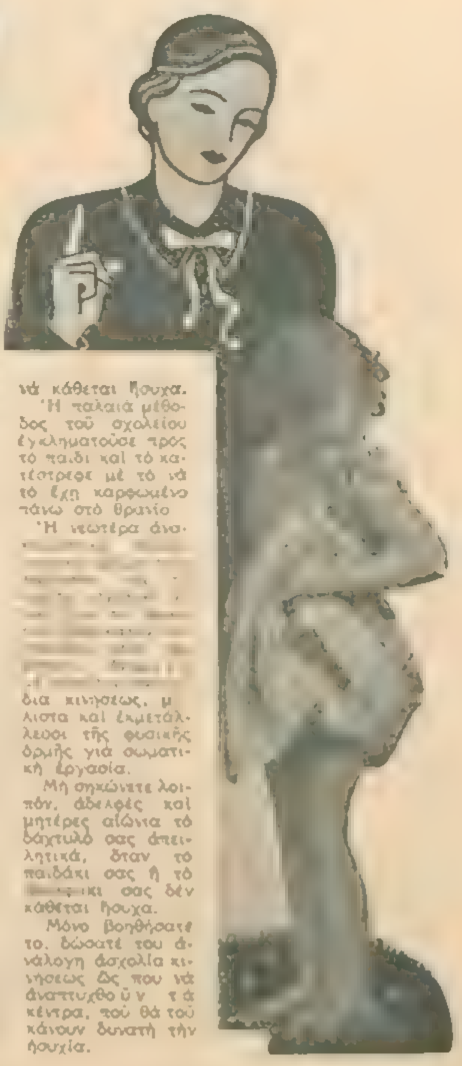
[illegible] Ἀρετὴ δὲν θὰ πῆ ἄρνησις τῆς Χαρᾶς. Ἀπεναντίας ἐμεῖς θέλομε τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς νὰ τὶς ἔχετε σὲ ὅλες τὶς ἡλικίες. Ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι ἔχομε ὑπ' ὄψιν τὴν προοπτικὴ τῆς ζωῆς σας. σᾶς βλέπομε στὰ εἴκοσι, στὰ τριάντα, στὰ σαράντα [illegible] θέλομε νὰ πιῆτε μὲ μιᾶς τὸ ποτήρι τῆς ζωῆς. σᾶς θέλομε πάντα δροσερές, πάντα χαρούμενες, πάντα δημιουργικὲς κι' εὐτυχισμένες.

Μὴ ζηλέψετε τὰ κορίτσια ποὺ ζοῦν δῆθεν ἐλεύθερα. Λυπηθῆτε τα, γρήγορα χάνουν τὴ δροσιά τους. Ἐλεύθερα ζῆ ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ [illegible] στὴν ἡλικία της.

[illegible] ἀποστολή σας.

ΕΛΕΝΗ ΣΤ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

τῶν ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ μας

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ...

Πολλὲς ἀδερφές, πολλὲς γυναῖκες ἔχουν τὸ ἑξῆς παράπονο: Ἐνῷ τὸ ἀνδρικὸ πουκάμισο εἶναι ἀκόμα γερὸ ξεσκίζονται οἱ μασχάλες. Καὶ σ' αὐτὸ ὑπάρχει γιατρικό. Ἀμέσως ὅταν κόβουμε τὰ πουκάμισα βάζουμε τὸ κομμάτι κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη διπλὸ ὡς δέκα ἑκατοστόμετρα. Μποροῦμε μάλιστα νὰ κάνουμε διπλὸ ὁλόκληρο τὸ μανίκι πρὸς τὸ ἄνοιγμά του. Στὸ σῶμα τοῦ ὑποκαμίσου βάζουμε μόνο στὴ μασχάλη ἕνα κομμάτι ὅπως τὰ γυναικεῖα ὑπομασχάλια. Ἔτσι θὰ ἀποφύγουμε τὴν πρόωρο καταστροφὴ τῶν ὑποκαμίσων. Αὐτὰ ἴσως γιὰ μιὰ πλούσια γυναῖκα φαίνονται κουραστικὰ καὶ ἀστεῖα, ὅμως γιὰ μᾶς ποὺ θέλουμε νὰ περνοῦμε μὲ τὸ μισθὸ τοῦ πατέρα μας ἢ τοῦ ἀνδρός μας ἔχουν μεγάλη καὶ ἀπέραντη σπουδαιότητα. Γιὰ μᾶς εἶναι σημαντικὸ ἂν ἕνα πουκάμισο θὰ βαστάξῃ 4 ἢ 5 μῆνες χωρὶς νὰ φαίνεται κουρελιασμένο καὶ ἀνοικοκύρευτο.

...ΚΑΙ ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ

Δὲν εἶναι ἀνάγκη ἡ σούπα σας νὰ εἶναι πάντα ἀπὸ κρέας, τώρα μάλιστα ποὺ ὡρισμένες μέρες ἔχουμε κρέας. Ὅμως τώρα τὸν χειμῶνα μὲ πόση εὐχαρίστησι δὲν βλέπει ὁ κουρασμένος σύζυγος ἢ τὸ πεινασμένο ἀπὸ τὸ παιγνίδι παιδὶ μιὰ καλὴ σούπα τὸ βράδυ ν' ἀχνίζῃ πάνω στὸ τραπέζι.

Ἄκουσε νεαρὴ νοικοκυροῦλα:

Παίρνομε 2 - 3 κουταλιὲς φαγητοῦ ἀλεῦρι μὲ 3 - 4 κουταλιὲς γάλα καὶ τὸ λυώνουμε καλὰ χωρὶς ν' ἀφήσουμε κομπάκια ἀπὸ τ' ἀλεῦρι, δυὸ αὐγά, 1 - 2 κουταλιὲς τριμμένο κεφαλοτύρι, παρμεζάνα ἢ κασέρι, 1 κουταλιὰ πελτὲ ντομάτας καὶ τὸ ἀνάλογο ἁλάτι.

Ἀπὸ ἕνα μὲ μεγάλες τρῦπες τρυπητὸ ἀφίνουμε τὴ μάζα αὐτὴ νὰ τρέξῃ μέσα σὲ ἀνάλογο βράζον νερό, μέσα στὸ ὁποῖο ἔχουμε κόψει ψιλὰ καὶ βράσει ὁτιδήποτε λαχανικὰ θέλουμε. Σ' αὐτὸ ρίχνουμε καὶ μιὰ κουταλιὰ βούτυρο. Πρέπει συνεχῶς νὰ ἀνακατεύουμε ἐνόσῳ πέφτει ἡ μάζα μας ἀπὸ τὸ τρυπητὸ μέσα στὸ βράζον νερό.

ΟΧΙ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ ΣΗΚΩΜΕΝΟ!

[illegible] ά πα[illegible]γωγὸς δὲν ἐ[illegible] ...ὲς φορὲς σὲ ἀπελπι[illegible]α μὲ τὴ δυσκολία ποὺ συνήντησε νὰ κατορθώσῃ ἔστω καὶ γιὰ μερικὰ λεπτὰ νὰ καθήσῃ τὸ παιδί της [illegible] καὶ φρόνιμο, ὅπως λένε. Ἐδῶ δὲν β[illegible] -οτε οὔτε καλω[illegible] μὴ πρὸς κίνησιν σ[illegible] γερὸ καὶ καλὰ ἐξε[illegible] ται πιὸ δυνατὴ ἀπὸ κάθε μητρικὸ καὶ π[illegible]γωγικὸ κῦρος. Μόλις στρέψῃ τὸ πρόσωπ[illegible] της ἡ μητέρα, ἀρχίζει [illegible]λι ὁ θόρυβος καὶ ἡ φασαρία πιὸ ζ[illegible]

Ὑπάρ[illegible] μάλιστα καὶ παιδαγωγοί, [illegible] ὅτι αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ παι[illegible] [illegible]ταρακοὴ καὶ ἀπειθεια. Γιὰ νὰ τὰ σωφρονίσουν τότε μεταχειρίζονται συχνὰ σκληρὲς τιμωρίες.

Ξεκινοῦν ἀπὸ τὴ σφαλερὴ γνώμη ὅτι τὰ παιδιὰ εἶναι ἄνθρωποι μὲ τὶς ἴδιες πνευματικὲς ἱκανότητες, ὅπως οἱ ὥριμοι, μόνο μὲ κατώτερες σωματικὲς δυνάμεις. Ἡ νεωτέρα παιδολογικὴ ἔρευνα ὅμως ἐβεβαίωσε, ὅτι τὸ παιδὶ δὲν εἶναι ἕνας ὥριμος ἄνθρωπος σὲ μικρογραφία, παρὰ διαφέρει ἀπὸ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ἄποψι τόσο πολὺ ἀπὸ τὸν μεγάλον, ὥστε θὰ εἴμαστε σχεδὸν ὑποχρεωμένοι νὰ θεωροῦμε τὰ παιδιὰ ὡς ἀνθρώπους ἑνὸς ἐντελῶς ἄλλου εἴδους. Ὀφείλομε λοιπὸν νὰ μὴ ζητοῦμε ἀπὸ αὐτὰ τὴν ἴδια συμπεριφορὰ ὅπως ἀπὸ τοὺς μεγάλους.

Ἔτσι π. χ. τὸ παιδὶ — καὶ μάλιστα ὅσο πιὸ μικρὸ τόσο λιγώτερο — δὲν εἶναι σὲ θέσι νὰ κυβερνᾷ διὰ τῆς θελήσεώς του τὶς κινήσεις καὶ τὶς πράξεις του, ὅπως μπορεῖ ὁ μεγάλος καὶ ὅπως τοῦ ἀπαιτεῖ τὸ περιβάλλον του.

Πρὸ πάντων ὅμως λείπουν ἀκόμη πολλὲς σὰ νὰ ποῦμε συσκευασίες ἐμποδιστικὲς τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος.

Κάθε νέος ἐρεθισμός, ποὺ συναντᾷ τὸ κέντρον τοῦ κινητικοῦ μηχανισμοῦ, ἐξαπολύει, ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὰ ἀνώτερα κέντρα, κινήσεις.

Γι' αὐτὸ τὸ μικρὸ παιδὶ δὲν μπορεῖ νὰ μένῃ ἥσυχο πολλὴν ὥρα. Πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ κινῆται. Γι' αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀφύσικη ἀπαίτησι ὅταν καταδικάσῃ κανεὶς τὸ παιδὶ ἐπὶ ὧρες στὸ νὰ κάθεται ἥσυχα.

Ἡ παλαιὰ μέθοδος τοῦ σχολείου ἐγκληματοῦσε πρὸς τὸ παιδὶ καὶ τὸ κατέστρεφε μὲ τὸ νὰ τὸ ἔχῃ καρφωμένο πάνω στὸ θρανίο.

Ἡ νεωτέρα ἀνα[illegible] δια κινήσεως, μ[illegible]λιστα καὶ ἐκμεταλλεύσει τῆς φυσικῆς ὁρμῆς γιὰ σωματικὴ ἐργασία.

Μὴ σηκώνετε λοιπόν, ἀδελφὲς καὶ μητέρες αἰώνια τὸ δάχτυλό σας ἀπειλητικά, ὅταν τὸ παιδάκι σας ἢ τὸ [illegible]κι σας δὲν κάθεται ἥσυχα.

Μόνο βοηθῆσατέ το, δῶσατέ του ἀνάλογη ἀσχολία κινήσεως ὥς που νὰ ἀναπτυχθοῦν τὰ κέντρα, ποὺ θὰ τοῦ κάνουν δυνατὴ τὴν ἡσυχία.

Χριστουγεννιάτικα Μπισκότα.

Στὶς βόρειες χῶρες ὅταν μπαίνῃ ὁ Δεκέμβρης κι' ὅλα γύρω σκεπάζωνται μὲ χιόνια, λένε πὼς ἀρχίζουν νὰ μυρίζουν Χριστούγεννα. Τὰ παιδάκια διηγοῦνται ὅτι ὁ καλὸς Θεὸς στρώνει τὴ γῆ μὲ τὸ λευκὸ κι' ἄσπιλο πούπουλο γιὰ νὰ περάσῃ ὁ Χριστὸς νὰ τοὺς φέρῃ τὰ χριστουγεννιάτικα δῶρα. Κι' ἂν καμμιὰ χρονιὰ δὲν ντυθῇ ἡ πλάσι μὲ τὸ λευκό της φόρεμα, λένε πὼς δὲν καταλαβαίνουν τὴ μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου.

Ἐμεῖς ὅμως (ἐδῶ στὴν εὐλο[illegible] [illegible] Χριστο[illegible]

Σὲ [illegible] ἀνάγκη τὸ παιδὶ τῆς Παρθένου Μαρίας νὰ πατήσῃ πάνω στὸ ἄσπρο χιόνι γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ἀγάπη του καὶ τὰ δῶρα του. Σὲ μᾶς ἔρχεται μέσα ἀπὸ τὶς ἀκόμα πρασινισμένες κοιλάδες, πάνω ἀπὸ τὴ γαλανὴ γυαλάτη θάλασσα. Ἔρχεται μὲ τὸν ἥλιο στὰ ξανθά του μαλλιά. Γιατὶ ὁ δικός μας οὐρανὸς γελᾷ σχεδὸν ὅλο τὸ χρόνο καὶ μὲ τὰ γέλια του ὑποδέχεται καὶ τὸ θεῖο παιδί. Ὅμως κάτι πρέπει ἀπὸ πρὶν νὰ μᾶς ἀπασχολῇ. Τὸ σπίτι μας, πλούσιο ἢ φτωχικό, πρέπει νὰ ἑτοιμαστῇ γιὰ τὴν ὑποδοχή του. Ὅλες οἱ αἰσθήσεις μας ἀκόμα πρέπει νὰ τὸ νοιώσουν. Γι' αὐτὸ σήμερα εἶναι πιὰ καιρὸς νὰ σκεφθοῦμε πῶς θὰ φκιάσουμε στους [illegible] μας τη γιορτη αυτη [illegible] Το σπιτι μας πρεπει να [illegible] οχι μονάχα ἀπὸ χαρά, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν [illegible] τὴ ἐκείνη μυρωδιὰ τῶν μπαχαρικῶν τῶν σπιτικῶν γλυκισμάτων.

«Τὸ χωριὸ ὁλόκληρο μύριζε Χριστούγεννα», ἔλεγε σ' ἕνα του διήγημα [illegible] λῆν συγγραφέας μας. Ἡ νοικοκυρὰ ποὺ φροντίζει νὰ φκιάσῃ ἡ ἴδια τὰ γλυκά της τὶς μέρες [illegible] μίζει τὸ σπίτι μπαίνει μυστικὰ μέσα στὴν ψυχὴ καὶ τὴ γεμίζει ἀγαλλίασι.

Τὰ χριστουγεννιάτικά μας αὐτὰ μπισκότα ἂς μὴ λείψουν ἀπὸ κάθε οἰκογενειακὸ τραπέζι, ἀπὸ κάθε χεράκι παιδιοῦ. Ἡ κατασκευή των εἶναι τόσο εὔκολη. Μισὴ ὀκᾶ ἀλεῦρι, 100 δράμ. ζάχαρι, δυὸ-τρία αὐγά, ἕνα πακετάκι βανίλια, μισὸ στυμμένο λεμόνι, 30 - 50 δράμια βούτυρο ἢ μαργαρίνη, μιὰ γεμάτη κουταλιὰ γλυκοῦ σόδα ἢ ἕνα πακετάκι ἕτοιμο ἀγορασμένο καὶ τίποτε ἄλλο πρὸς τὸ παρόν.

Τὸ βούτυρο δουλέψετέ το ἕνα τέταρτο καὶ ρίχνετε ἐν τῷ μεταξὺ [illegible] ... λίγο - λίγο προσθέσετέ το στὸ μῖγμα τοῦ βουτύρου καὶ τῶν αὐγῶν. Προσθέσετε [illegible] ρὸ γάλα ἐν ἀνάγκῃ. Ἡ ζύμη σας πρέπει νὰ εἶναι σφιχτή. Κατόπιν χτυπήσετε τ' ἀσπράδια καὶ δουλέψετε τὸ ζυμάρι καλὰ πάνω στὸ σανίδι σας. Ἁπλώσετέ το μὲ ἕνα ἐπὶ τούτῳ μακρὺ στρογγυλὸ ξύλο, ἐν ἀνάγκῃ μὲ ἕνα μπουκάλι καὶ ὅταν γίνῃ ψιλὸ ὡς μισὸ ἑκατοστόμετρο πάρετε ἕνα ποτήρι τοῦ νεροῦ καὶ κόβετε τὰ μπισκότα τοποθετῶντάς τα πάνω σὲ μιὰ βουτυρωμένη λαμαρίνα. Τὰ μισὰ στολίσετέ τα μ' ἕνα ξεφλουδισμένο μυνδαλάκι ἢ ἕνα [illegible]

[illegible] τὰ μὴ [illegible] μπισκότα μὲ ὅ τι [illegible] καὶ [illegible] τα μὲ τὰ γαρνιρισμένα

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἱστορία

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπό : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Νά, λέω πὼς ὁ ἀδερφός μου δὲν ξέρει πὼς ἕνα μεγάλο πρωτόφαντο λουλούδι... ἄνοιξε στὸν κῆπο του καὶ πρέπει νὰ τὸ νοιαστῆ. Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς μπῆκε στὸ νόημα εὐτὺς καὶ χαμογέλασε...

— Θαρρεῖς πὼς δὲ νοιάζομαι, Ἀναστασώ... εἶπε μὲ γλύκα... Μὰ μπιστεύομαι σὲ σένα... Ἂν θὲς πᾶμε νὰ μιλήσουμε γι' αὐτό...

Ἔτσι δόθηκε ἀφορμὴ λοιπὸν νὰ σκεφθοῦν γιὰ τὴ Νανώ...

— Μιὰ ποὺ ὁ Θεὸς πῆρε κοντά του τὴ μάνα της, ἄρχισε ἡ Χρυσοβέργαινα, θαρρῶ, ἀδερφέ μου, πὼς τὸ καλύτερο εἶναι νὰ τὴν πάρω γιὰ δυὸ τρία χρόνια μαζί μου. Ὕστερα βλέποντας καὶ κάνοντας. Ἐσύ, ἐξὸν ποὺ εἶσαι βαρὺς καὶ λιγομίλητος ἄνθρωπος καὶ δὲ δίνεις τὸ κουράγιο στὸν ἄλλο νὰ σοῦ ἀνοίξη τὴν καρδιά του, δὲν μπορεῖς καὶ νὰ θέλης ἀκόμη... Βλέπεις οἱ ἄντρες ἀπὸ φυσικό σας εἴσαστε μονοκόμματοι... Κοιτάζετε πάντα ἴσα μπροστά, τὸ σκοπό σας, σὰν τοὺς λύκους κι' ὡς ποὺ νὰ γυρίσετε κατὰ κεῖ ποὺ πρέπει, πολλὲς φορές, εἶναι ἀργά... Μὴ μοῦ σουφρώνεις τὰ φρύδια. Ἐγώ, ξέρεις, τὰ λέω... τὰ σῦκα, σῦκα...

Ὁ Πρωτοσπαθάρης—εἶναι ἀλήθεια—μερικὰ πράματα τὰ ἔκρινε ἀκριβῶς ὅπως εἶπε ἡ Χρυσοβέργαινα, μονοκόμματα, ἔτσι ποὺ σοῦ ἔφερνε στὸ νοῦ ἕνα παλαιὸ περιστατικό. Ἦταν κάποτε, λέει, ἕνας ληστής, ὁ Προκρούστης... Τοῦτος λοιπόν, μάτια μου, εἶχε ἕνα κρεββάτι στρωμένο σὲ μιὰ σπηλιὰ κι' ὅσοι συφοριασμένοι πέφτανε στὰ χέρια του, τοὺς ἔφερνε καὶ τοὺς ξάπλωνε ἐκεῖ. Ἂν ἦσαν μακρύτεροι καὶ περισσευαν τοὺς ἔκοβε· ἂν ἦσαν κοντύτεροι τοὺς τραβοῦσε ὡς ποὺ νάρθουν ἴσα ἴσα... Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς εἶχε μία γνώμη ἀπὸ πρὶν σχεδιασμένη γιὰ τὸ κάθε τὶ καὶ σύμφωνα μ' αὐτήν, ἔκοβε κι' ἔρραβε, χωρὶς νὰ κάθεται νὰ ψιλοξετάζη... Ἡ ἀδερφή του ὅμως ἦταν ὁλότελα διαφορετικὸς ἄνθρωπος. Τὴν εὐχαριστοῦσε κάτι; Τόβρισκε καλὸ κι' ἅγιο. Τὴ στεναχωροῦσε; Τ' ἀπόφευγε μ' ὅλη της τὴ δύναμη καὶ τὸ μισοῦσε κιόλας. Μονοπάτι ἀνάμεσα στοὺς δυὸ τούτους δρόμους δὲν ἔπρεπε νὰ γυρέψης. Ἐπικίνδυνο πρᾶμα ἀλήθεια καὶ χρειάζεται νάχη κανεὶς ἀπὸ δικοῦ του πολὺ εὐγενικὴ καρδιά, ποὺ μόνο τὸ σωστὸ ν' ἀποθυμᾶ καὶ νὰ στέργη γιὰ νὰ μὴν πέση ἔξω... Εἰδεμὴ πάει χαμένος. Ὡς τόσο ἡ Χρυσοβέργαινα ἦταν μιὰ τέτοια εὐγενικὴ καρδιά, δίχως ἀντιλογία, κι' ἔτσι τὶς περισσότερες φορὲς ποὺ ἐρχότανε σὲ λόγια μὲ τὸν ἀδερφό της, αὐτὴ εἶχε τὸ δίκαιο μὲ τὸ μέρος της.

Στὴν περίσταση τούτη, τὰ πράματα ἦρθαν βολικὰ καὶ ἡ Χρυσοβέργαινα ποὺ ἦταν ἑτοιμασμένη γιὰ φασαρία—τὄχε σχεδὸν βέβαιο πὼς ὁ ἀδερφός της θάφερνε ἀντίσταση—ἀπόρησε στὴν ἀλήθεια ποὺ δέχτηκε εὐτὺς κιόλας καὶ μάλιστα μὲ συγκίνηση φανερή, τὴν πρότασή της.

Ὅσο γιὰ τὴ Νανὼ δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐχαριστημένη ποὺ πῆγε στὸ σπίτι τῆς θείας της. Ἂν γινόταν πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο θὰ πετοῦσε ἀπὸ χαρά, μὰ τώρα... ἤθελε καὶ δὲν ἤθελε· τουλάχιστον αὐτὸ φαινόταν ἔτσι, μὲ μιὰ ματιά. Ἂν ξεκαθάριζες ὅμως τὰ σὺν καὶ τὰ πλὴν θάβγαινε συμπέρασμα ἕνα ὄχι στρογγυλὸ κι ἀτράνταχτο.

Χωρὶς νὰ νοιώση πῶς, ξαφνικά, μιὰ μέρα, μπορεῖ καὶ μιὰ στιγμή, ἡ Νανὼ κατάλαβε πὼς τὸ μυαλό της ἄρχισε νὰ δουλεύη διαφορετικά. Ἐνῶ πρῶτα πετοῦσε σὰν πεταλουδίτσα λεύτερη, τώρα καρφώθηκε ἐκεῖ σ' ἕνα σημεῖο καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὸ κουνήση. Τὸ σημεῖο αὐτὸ ἦταν ὁ γιὸς τοῦ Ἀκρίτα Κομιτᾶ, ὁ Γρηγόρης. Πῶς μιλοῦσε, πῶς φερότανε... Τὸν κρυφοκαμάρωνε. Δὲς τὸ πρόσωπό του! Εἶχε συχνὰ μιὰ ἔκφραση σοβαρὴ καὶ συλλογισμένη... κι' ἄλλοτες πάνω στὰ χαρακτηριστικά του, βλέπεις μιὰ σκληράδα ἀνεξήγητη, γιατὶ μόλις τοῦ μιλοῦσες σ' ἀπαντοῦσε εὐτὺς μὲ λόγια στοχαστικὰ καὶ ἥμερα... Σάματανε ἡ σκληράδα τούτη παλαιὰ κληρονομιά, ἀπὸ τὴν ἀκριτικὴ γενιά του, ποὺ δὲν εἶχε νόημα στὴν εἰρηνικὴ ζωὴ τῆς πολιτείας καὶ στὰ μαλακὰ ἀκόμα φυσικὰ ἑνὸς ἄγουρου. Ὢ δίχως ἄλλο ἂν φορέσουνε καὶ οἱ τρεῖς τὴ φορεσιὰ καὶ πάρουν στὰ χέρια τους τ' ἅρματα τοῦ πολέμου, πιότερο θὰ ταιριάζανε τοῦτα στὸ Γρηγόρη. Ἔτσι σκεφτόταν ἡ Νανώ. Ἦταν σὰ γοητεμένη μαζί του. Ὡς τόσο αὐτὸ ἀκριβῶς κάποτε τὴν ἔκανε ἔξω φρενῶν.

Ἡ Νανὼ κρεμόταν ἀπὸ τὰ χείλη τῆς θειᾶς της

Τ' ἀρχοντικὸ περήφανο αἷμα της ἀντιστεκότανε στὴ γοητεία τούτη ποὺ τὴν ἔπαιρνε γιὰ δουλειά, κι' ἔτσι ἀντιδροῦσε μὲ λόγια καὶ καμώματα ποὺ ὁ καψερὸς ὁ Γρηγόρης δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη κι' ἀποροῦσε... Ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς Χρυσοβέργαινας παρακολουθοῦσε τὸ κάθε τὶ καὶ ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε τὸν ξάδερφό της νὰ μάθη τί σκέπτονται καὶ τί σχεδιάζουν. Κι ὧρες ὕστερα καθότανε συλλογισμένη. Ἐξ ἄλλου ἡ Χρυσοβέργαινα εἶχε ἀρχίσει τὴ διδαχή της καὶ τῆς μιλοῦσε ἐκεῖ, ἀπάνω στὸ κέντημα, ἢ τὸ σούρουπο, καὶ κάθονταν στὸ ψηλὸ ταβλωτὸ κι' ἀγνάντευαν κατὰ τὸ λιμάνι τὰ πλεούμενα καὶ τοὺς ἀνθρώπους στὸν καθημερινὸ μόχτο τους. Γλυκειὰ ὥρα, καὶ ἡ καρδιὰ ἀναφτερουγίζει, θαρρεῖς, μέσα στὰ στήθη καὶ λαχταρᾶ νὰ πετάξη στὴ μακρυσμένη πατρίδα τοῦ ὀνείρου.

Συνεπαρμένη καὶ ἡ Χρυσοβέργαινα ἀπὸ τὶς θύμησες, ἱστοροῦσε ἥσυχα, παθητικὰ τὴ ζωή της, σὰ νὰ διάβαζε μέσα ἀπὸ ἕνα ἀγαπημένο βιβλίο. Χαίρονταν γιὰ κεῖνα ποὺ ἔλεγε καὶ καμάρωνε γιὰ κεῖνα ποὺ θ' ἀκολουθήσουν καὶ κοίταζε μὲ στοργὴ τὸ νέο κορίτσι, ποὺ ἄκουε καὶ δὲ χόρταινε τὰ λόγια της, καθὼς ἡ διψασμένη γῆ τὴν καλοκαιριάτικη βροχοῦλα... «Πῶς πρωτοπῆγε στὸ Χρυσοτρίκλινο... πῶς ἀντίκρυσε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν Αὐγούστα, ἔτσι σὲ μιὰ λάμψη γαλάζια σὰ νἆταν ἡ Παναγία... πῶς δασκολεύτηκε ἀπ' τὴν πατρικία Ζωστή, ποὺ ἦταν συγγένισσά της, νὰ μιλᾶ καὶ νὰ φέρεται κατὰ τὶς συνήθειες τοῦ Παλατιοῦ.. ὅλα, ὅλα. Ὕστερα, πῶς ἀπάντησε γιὰ πρώτη φορὰ τὸν Βασίλη Χρυσοβέργη, τὸν ἄντρα της. Αὐτὸ δὰ τὸ περίγραψε μὲ τέτοιο τρόπο ποὺ ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας δὲ θἄβγαινε μπροστά του στὴν εὐγένεια καὶ στὴ χάρη ποὺ μιλοῦσε... Τὰ δάχτυλά του ἦταν γεμᾶτα ἀπὸ πολύτιμα πετράδια... Μὰ πιότερο ἀπ' ὅλα τοῦτα, στραφτάλιζαν τὰ πράσινα μάτια του, ὅλο ἐξυπνάδα... Τὰ μαλλιά του ἦσαν χτενισμένα κατὰ τὴ μόδα τῆς Ἀνατολῆς καὶ ξέφευγαν ἀπὸ τὸ βελουδένιο χρυσοκέντητο σκουφί του μποῦκλες ἀσημένιες, γιατὶ θἄταν τότε πιότερο ἀπὸ σαράντα χρονῶν ἄντρας... Μόλις τὸν εἶδα, χτύπησε γοργὰ ἡ καρδιά μου... θαρρεῖς καὶ μούλεγε: ναί, τοῦτος ἦταν ποὺ ἀναζητοῦσα τόσον καιρό!».

Ἐδῶ, ἡ Νανὼ ποὺ κρεμόταν ἀπὸ τὰ χείλη τῆς θειᾶς της ἀνάσανε βαθειά... Ἡ Χρυσοβέργαινα τῆς ἔρριξε μιὰ γρήγορη περίεργη ματιά.

— Λίγα χρόνια περάσαμε μαζί, ἐξακολούθησε, μὰ ἦταν τὰ πιὸ εὐτυχισμένα σ' ὅλη μου τὴ ζωή... κι ἂν λογαριάση κανεὶς χώρια τὶς καλὲς καὶ τὶς κακὲς μέρες, πάλι ἐγώ, μ' ὅλο ποὺ χάρηκα τόσο λίγο τὸν ἄντρα μου, μπροστὰ σ' ἄλλες, θὰ βγῶ κερδισμένη.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΟΡΦΕΣ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΗΡΩΩΝ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ

ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ ΣΤΗΝ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

... **Στὶς 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1820** στὸ λιμάνι τῆς Ὕδρας, τὴν ὥρα ποὺ ἡ νύχτα ἀγκάλιαζε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀπὸ ἕνα πλοῖο ἀποβιβάζεται μὲ κάποια παράξενη προφύλαξι καὶ σοβαρότητα ἕνα ρασοφορεμένο παλληκάρι. Καὶ τὸ παλληκάρι αὐτὸ μὲ τὴν ὄμορφη καὶ ἀρρενωπὴ μορφὴ καὶ τὴ μυστικοπαθῆ φυσιογνωμία δὲν ἦταν ἄλλος παρὰ ὁ ἀρχιμανδρίτης Γρηγόγόριος Δικαῖος ἢ Παπαφλέσσας.

Μὲ λαχτάρα βλέπει τὰ βουνὰ τῆς Πελοποννήσου ἔπειτα ἀπὸ τόσων χρονῶν ξενητειά, τόση ἐργασία, τόσους κόπους καὶ περισσότερους κινδύνους.

... Μὲ μάτια βουρκωμένα ἀναλογίζεται τὸ παρελθόν... Ἀλήθεια!... πόσα ὄνειρα δὲν εἶχε πλάσει ἡ ἐξημμένη φαντασία του... Εἶχε ὑποσχεθῆ πὼς θὰ γύριζε ἢ Πατριάρχης ἢ καὶ πασᾶς ἀκόμη...

... Μὰ ἡ μοῖρα τὸν θέλησε νὰ γυρίση κατὰ πολὺ ἀνώτερος. Γυρίζει ὁ ἄγγελος τῆς Ἐλευθερίας μὲ μιὰ ἐξουσία ἀπεριόριστη, ποὺ εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνα, τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη. Στὰ δυνατὰ χέρια του κρατάει ἕνα χαρτί. Εἶναι τὸ μεγάλο διάγγελμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους....

Δὲν ἡσυχάζει οὔτε στιγμή. Περνάει στὸ Μωριᾶ καὶ ἀρχίζει ἀμέσως τὸ ἔργον τῆς κατηχήσεως.... Μὲ τὸ ψηλὸ καὶ ὡραῖο του παράστημα, μὲ τὴν ἀσυνήθιστη εὐγλωττία του, μὲ τὴν θερμὴ πίστι του στὴν ἱερὴ ἀποστολή, γοητεύει τὸν καθένα καὶ προξενεῖ παντοῦ τὴν πιὸ βαθειὰ ἐντύπωσι.

Μοιάζει μὲ φουρτουνιασμένη θάλασσα καὶ μὲ ἀνεμοστρόβιλο, ποὺ παρασύρει τὰ πάντα. Μεταχειρίζεται κάθε μέσον γιὰ νὰ ἠλεκτρίση τὰ πλήθη, γιὰ νὰ προκαλέση τὸν ἐνθουσιασμὸ τῶν προεστῶν. Ζητάει νὰ ἐκβιάση τὸ χρόνο γιὰ νὰ ἐπιταχύνη τὴν ἐξέγερσι τῶν ὑποδούλων κατὰ τοῦ κατακτητοῦ. Στὰ κηρύγματά του ἀφήνει καταλλήλως νὰ ὑπονοηθῆ ὅτι πίσω ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ὑπάρχει ἡ μεγάλη χριστιανικὴ αὐτοκρατορία τοῦ Βορρᾶ, ὅτι ὑπάρχουν ἄφθονα χρήματα καὶ πολεμεφόδια, ὅτι ὁλόκληροι στρατοὶ ἑτοιμάζονται γιὰ νὰ πολεμήσουν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν ὑποδούλων, γιὰ τὴν ἀποτίναξι τοῦ ζυγοῦ....

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς «φρονίμους» καὶ συντηρητικοὺς ὅμως προεστοὺς καὶ πολίτικας δυσπιστοῦν... Δὲν πείθονται στὰ φλογερὰ λόγια του, γιατὶ ἔχουν πικρὴ ἀνάμνησι ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἐπανάστασι, ἐπὶ Ὀρλώφ, ποὺ στάθηκε ἡ αἰτία νὰ ἐρημωθῆ ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος. Ὁ ἴδιος ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ποὺ σὲ δύο μῆνες ἀργότερα θὰ εὐλογήση μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ἐλευθερίας κάτω ἀπὸ τὸ ἱερὸ λάβαρο, τὸν παρατηρεῖ μὲ δριμύτητα καὶ τὸν ἀποκαλεῖ «ἐξωλέστατον καὶ ἐπιπόλαιον»... Μὰ ὁ φλογερὸς πατριώτης καὶ ἁγνὸς ἐπαναστάτης δὲν ἀπογοητεύεται. Τὸ καμίνι τῆς ὄμορφης ἰδέας τῆς λευτεριᾶς καίει ἀκατάπαυστα μέσα του καὶ τοῦ ξανάβει τὴν ψυχή... Ἀντὶ νὰ ὑποχωρήση, γίνεται θερμότερος στὶς ἐνέργειές του καὶ ἀπειλεῖ: «Ἐγὼ θὰ τὴν κάμω τὴν ἐπανάστασι καὶ ἀλλοίμονο σὲ κεῖνον ποὺ θὰ βρεθῆ χωρὶς ὅπλο στὸ χέρι».

Δὲν ἐνδιαφέρεται παρὰ μονάχα γιὰ ἕνα πρᾶγμα: Πῶς νὰ ἀρχίση ὁ «σηκωμός».

'Απ' ἐκεῖ κι' ἐμπρὸς ἂς γίνη ὅ,τι θέλει ὁ Θεός. Τὸ αἷμα ποὺ θὰ χυθῆ δὲν τὸν τρομάζει. Τὰ ὀνειροπόλα μάτια του ἀγκαλιάζουν σὰν σὲ ὀπτασία ξωτική, τὸ θρίαμβο τοῦ ἀποφασιστικοῦ καὶ παράτολμου ἀγῶνα... «Λευτεριὰ ἢ θάνατος» εἶναι τὸ σύνθημά του, ποὺ σὲ λίγο πρῶτος αὐτὸς θὰ τὸ βάλη σὲ ἐφαρμογή, θυσιάζοντας καὶ τὴ ζωή του στὸ δοξασμένο Μανιάκι, γιὰ νὰ γίνη σύνθημα καὶ σύμβολο στὶς καρδιὲς ὅλων τῶν Ἑλλήνων...

Ἀνάβει τὴ φωτιὰ τῆς Ἐπαναστάσεως στὸ Μωριᾶ, ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη στὴν ἄλλη, μὲ τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ φέρη σὲ δίλημμα καὶ σὲ ἀδιέξοδο προεστοὺς καὶ μᾶζες... Ἢ θὰ προτιμήσουν τὸ σφάξιμο ἀπὸ τὸν κατακτητὴ ἢ θὰ δεχθοῦν νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι... Μπ[illegible] καὶ πίσω ρέμα. «Λευτεριὰ ἢ θάνατος», μέσος ὅρος δὲν χωρεῖ...

Ὁ Παπαφλέσσας ἕνα μόνο γνωρίζει καὶ πιστεύει μὲ θρησκευτικὴ κατάνυξι... Τὸ ἀλάνθαστο ρητὸ τῆς αἰωνίας φυλῆς του «Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης».

Κλείνει μέσα του ἕναν πύρινο πατριωτισμό. Ἡ ἰδέα τῆς λευτεριᾶς τοῦ συνταράζει τὴν αἴσθησι, τὸ νοῦ, καὶ δίνει στὸν ἀγῶνα τὴν πλέον παράτολμη ἀπόφασι καὶ τὸν ἐνθουσιασμ[illegible] καθὼς λέγει ὁ Ἔμμερσον: «κάθε μέ[illegible] εἶναι θρίαμβος ἑνὸς ἀληθοῦς ἐνθουσιασμοῦ»...

Ἔχει μιὰ φοβερὴ διαίσθησι καὶ μιὰ παράξενη ἀνησυχία τοῦ βασανίζει τὴ σκέψι... Ἢ τώρα ἢ ποτέ... Ἔξαλλος, θυελλώδης, ἀσυγκράτητος, σκορπάει ψεύτικα παραμύθια, ποὺ τὰ ὑπαγορεύει ὁ ὑψηλὸς καὶ ἅγιος σκοπός, γιὰ νὰ μεθύση καὶ ἐμψυχώση τὶς μᾶζες. Κάθε του λέξις καὶ ἀστραπή, κάθε του λόγος καὶ ἐμπρησμός... Ὁραματίζεται τὸν τελικὸ θρίαμβο τοῦ κινήματος ποὺ ἑτοιμάζει καὶ τὰ μάτια του πετοῦν φλόγες σὰν λούζονται κάτω ἀπὸ τὸ ξάσπρουλο ἀνοιξιάτικο χαμόγελο τοῦ γαλάζιου Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ... Καὶ ἡ ὥρα τοῦ ξεσηκωμοῦ φθάνει... Ἡ μεγάλη ἰδέα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἔθνους δίνει τὴ δύναμι στὸν Σολιώτη, στὰ Καλάβρυτα, νὰ ἀνάψη τὸ δαυλὸ τῆς ἐπαναστάσεως, σκοτώνοντας τὸν εἰσπράκτορα τοῦ κατακτητοῦ... Ἡ φωτιὰ ποὺ ἄναψε ὁ Παπαφλέσσας φούντωσε καὶ ἡ ἀσύγκριτη ἑλληνικὴ ἀνδρεία μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι ξαναδίνει ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια σκλαβιᾶς τὴν πολυπόθητη ἐλευθερία...

Μὰ ὁ δοξασμένος δρόμος τοῦ Παπαφλέσσα δὲν ἐτελείωσε... Ἡ μοῖρα τὸν προορίζει γιὰ ψηλότερα ἀκόμη σκαλοπάτια ἄφθαστης δόξας.

Τὸ 1825 ὁ Ἰμπραήμ, ἀφοῦ κατέλαβε τὰ κάστρα τῆς Πύλου καὶ τοῦ Ναυαρίνου, τὴ Μεθώνη καὶ τὴν Κορώνη, προχωρεῖ ἀνενόχλητος πρὸς τὴν Μεσσηνίαν μὲ τὸν τακτικό του αἰγυπτιακὸ στρατό, γιὰ νὰ ὑποδουλώση πάλι τὴν Πελοπόννησο. Τὰ καταραμένα μίση καὶ οἱ κομματισμοί, ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸν Ἑλληνισμό, εἶχαν ρίξει στὶς φυλακὲς τὸν Κολοκοτρώνη καὶ τόσους ἄλλους ὁπλαρχηγούς... Σὲ μιὰ στιγμὴ φάνηκε πὼς ὅ,τι κερδήθηκε μὲ τόσες θυσίες θὰ χανόταν πάλι. Ὁ Μωριᾶς μοιάζει μὲ πεθαμένο... Κανένας δὲν τολμάει νὰ σταματήση τὸν Ἰμπραήμ... Μὰ νά, ὁ Παπαφλέσσας εἶναι καὶ πάλι ὁ ἀτρόμητος πρωταγωνιστὴς στὸ δρᾶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ... Θὰ φθάση καὶ πάλι στὸ θρίαμβο, γιατὶ θὰ ρίξη καὶ πάλι στὴν πλάστιγγα τὴν ἀποφασιστικὴ θέ[illegible] Ἐσωτερικῶν καὶ τὴν Ἀστυνομία στὸ Ἀνάπλι καὶ σὰν μιὰ θύελλα καὶ σὰν ἕνας ἀσυγκράτητος χείμαρρος στρατολογεῖ περὶ τοὺς 4.000 ἄνδρες καὶ τρέχει πρὸς τὴ Μεσσηνία γιὰ νὰ θυσιασθῆ, γιὰ νὰ ἀνακόψη τὴν προέλασι τοῦ Ἰμπραήμ, ἀφοῦ [illegible] ἀμνηστεία τῶν πολιτικῶν καταδίκων [illegible] γιατὶ ὁ ἔβλεπε [illegible]

Γοητεύει καὶ φανατίζει πάλι μὲ τὴν ἴδια φλόγα καὶ δύναμι τὰ παλληκάρια του... Σκορπάει πάλι ψευτιὲς ὅτι πρέπει νὰ περιμένουν βοήθεια ἀπὸ ἄλλους ὁπλαρχηγούς, ὅτι θὰ νικήσουν [illegible] -πραὴμ μὲ τὸ στρατό του... [illegible]

(Συνέχεια στὴ σελίδα 352)

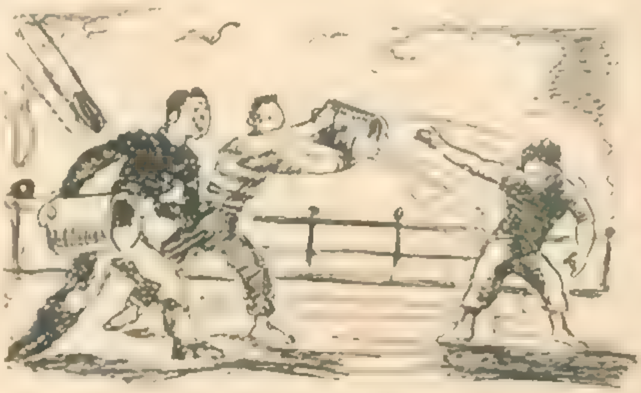
ΜΙΚΡΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

Καὶ τώρα ἀκόμη οἱ Βατικιῶτες ναυτικοὶ παίρνουν τὰ παιδάκια των στὰ καΐκια καὶ στὶς ψαρόβαρκες ἀπὸ ὀκτὼ χρονῶν. Καὶ οἱ Ὑδραῖοι σπογγαλιεῖς ἔπαιρναν ἄλλοτε ἀπὸ πολὺ μικρὰ τὰ παιδιά των. Καὶ ἐξακολουθεῖ τὸ ἴδιο σύστημα.

Οἱ σπουδαιότεροι ναυτικοὶ τοῦ κόσμου ἐβγῆκαν ἔτσι. Ἦσαν στὴν ἀρχὴ σὰν μοσχαράκια. Γιατὶ ἴσως ἡ λέξις μοῦτσος νὰ σημαίνη τὸν μόσχο. Ὕστερα ἔγιναν θαλασσόλυκοι.

Μέρη ποὺ διατηροῦν τὴν θαλασσινὴν παράδοσιν τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας εἶναι σήμερα ἡ Ὕδρα, αἱ Σπέτσαι, ἡ Κούλουρη, τὰ Βάτικα, τὸ Λιτόχωρο, τὰ Καρδάμυλα τῆς Χίου, ὁ Κάλαμος τῆς Κεφαλληνίας, ἡ Σκιάθος, τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου, ἡ Ἀλεξανδρούπολις, ἡ Τῆνος, ἡ Κορώνη καὶ ἄλλα.

Ἀπὸ κανένα ἱστιοφόρο δὲν λείπει ὁ μοῦτσος. Πολλοὶ μοῦτσοι εἶναι παιδιὰ καπεταναίων. Ἄλλοι μέσα στὰ καΐκια εἶναι [illegible] πλένουν τὰ πιάτα, ψωνίζουν, βοηθοῦν σὲ ὅλες τὶς δουλειές, ἀπὸ τὶς πιὸ ἐλαφρὲς ὡς τὶς πιὸ βαρειές. Καὶ ὅταν τελειώνουν ἀπὸ ὅλες τὶς δουλειές, μένουν στὸ καΐκι καὶ τὸ φυλάγουν. Οἱ ἄλλοι βγαίνουν ἔξω, ὁ μοῦτσος, σκοπός. Παίρνει κανένα κομμάτι ξερὸ ψωμί, ἐληές, κρεμμύδι καὶ κάθεται πάνω ἀπὸ τὸ [illegible] τῆς πρύμνης καὶ κυττάζει ἀπ' ἔξω τὸν κόσμο στὸ λιμάνι. Ἀντικαθιστᾷ τὸν φύλακα σκύλο ὁ καϋμένος ὁ μοῦτσος. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μελαγχολικός. Φιλοσοφεῖ. Ξέρει ὅτι ὁ πατέρας του καὶ ὁ παπποῦς του καὶ ὁ προπαπποῦς του ἀπὸ μοῦτσοι ἄρχισαν, κι' ὕστερα ἔγιναν μαγκιόροι καπεταναῖοι. Μαγκιόρος εἰς τὴν ναυτικὴν γλῶσσαν σημαίνει ὁ μέγας. Οἱ τσοπάνηδες λέγουν τρανός.

Τοῦ ρίχνουν μπουγέλια μὲ ἅλμη.

Θὰ βγῆ ὅμως ὁ μοῦτσος καὶ κάποτε ἔξω μὲ ἄδεια. Θὰ τὸν ἀντικαταστήση εἰς τὴν φύλαξι τοῦ καϊκιοῦ κανένας ναύτης. Θὰ συναντηθῆ μὲ ἄλλους μούτσους καὶ θὰ καταλήξουν σὲ κανένα ζαχαροπλαστεῖο. Τὸ θεωροῦν μεγάλο γεγονὸς νὰ φᾶνε μιὰ πάστα. Θὰ τὸ διηγοῦνται ὅταν θὰ πᾶνε στὸ χωριό τους.

Ὑπάρχει πανηγυρικὴ ἐγκατάστασις εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ μούτσου. Τὸ παιδὶ ποὺ θὰ πρωτοφανῆ στὸ ἐπάγγελμα θὰ δεθῆ ἀπὸ τὴν μέση καὶ θὰ ριχθῆ στὴν θάλασσα. Νὰ ἰδοῦν τὴν ἀντοχή του. Τὸν δένουν μὲ τὸ παλάγκο καὶ τὸν ἀνεβάζουν στὸ ἄλμπουρο. Τοῦ δίνουν ἕνα κομμάτι γυαλὶ νὰ ξύνη τὸ ἄλμπουρο. Ὕστερα θὰ τὸ περάση μὲ λάδι γιὰ νὰ γλυστροῦν τὰ ρέλια τῆς ἀντένας. Ἂν δὲν τὸν ρίξουν στὴ θάλασσα θὰ τοῦ πετάξουν μερικὰ μπουγέλια μὲ ἅρμη. Αὐτὴ εἶναι ἡ μύησις τοῦ μούτσου. Αἱ [illegible] δοκιμασίαι του. Εἰς παλαιοτέραν ἐποχὴν ποὺ τὰ ἱστιοφόρα εἶχαν μεγάλην δρᾶσιν, αἱ δοκιμασίαι [illegible]. Το[illegible] στὴ βάρκα τοῦ καϊκιοῦ ὅταν τὸ σκάφος «καράντιαζε» καὶ ἐτραβοῦσε κουπιά. Ἐρρυμούλκιζε τὸ καΐκι. Καραντιάζω σημαίνει εἰς τὴν ναυτικὴν γλῶσσαν σταματῶ. Δὲν φυσᾷ ἀέρας καὶ τὸ πλοῖο σταματᾷ. Τότε κατεβάζουν τὴ βάρκα, βάζουν τὸν μοῦτσο καὶ τραβᾷ κουπί. Εἶναι ἀσυλλήπτου εἰκόνος τὸ γεγονὸς ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ δώδεκα χρόνων, μέσα σὲ μιὰ βαρκούλα, νὰ σέρνη ἕνα σκάφος δέκα χιλιάδων καὶ εἴκοσι χιλιάδων ὀκάδων.

Εἶναι τριάντα ὀκάδες ὁ μοῦτσος;

Ὁρίστε ὅτι σέρνει σκάφος τριακόσιες φορὲς βαρύτερο ἀπὸ αὐτόν, ἢ ἑξακόσιες φορές. Μυρμήκι θαλασσινό, ἀπείρους φορὰς ἰσχυρότερο ἀπὸ τὸ μυρμήκι.

Ἀλλὰ ἔτσι βγῆκαν οἱ μεγάλοι θαλασσινοὶ ποὺ ἐδημιούργησαν τὴν ναυτικὴν τέχνην, μέσα εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τὰς χιλιετηρίδας. Στὶς [illegible], ὅταν τὸ πανὶ εἶναι βρεγμένο καὶ κολλᾷ στὰ ξάρτια καὶ δὲν μαϊνέρνεται γιὰ νὰ πιάσουν μοῦδες, θὰ ἀνεβῆ ὁ μοῦτσος καὶ θὰ ξελασκάρη τὸ μαντάρι. Μαντάρι εἶναι τὸ σχοινὶ ποὺ ἑνώνει τὰ δυὸ κατάρτια. Αὐτοῦ κολλᾷ τὸ βρεγμένο πανί. Μοῦδες εἶναι μικρὰ σχοινάκια ραμμένα στὰ πανιά. Τὶς χρησιμοποιοῦν ὅταν φυσᾷ πολὺς ἀέρας γιὰ νὰ τυλίγουν τὸ πανὶ στὴν ἀντένα, καὶ νὰ μικραίνουν τὸν ὄγκο του.

Οἱ μοῦτσοι ποὺ εἶναι στὶς ψαρόβαρκες καὶ στὶς τράτες, ἔχουν ἐπίσης βαρειὲς δουλειές. Τραβοῦν κρόκο. Δηλαδὴ τραβοῦν τὸ σχοινὶ τοῦ διχτυοῦ, ὅπως καὶ οἱ μεγάλοι. Ἀλλὰ οἱ μεγάλοι ἔχουν μεγάλην δύναμιν. Μαζεύουν τὰ βαρέλια ποὺ καθορίζουν τὴν θέσι ποὺ ρίχθηκε τὸ δίχτυ. Μαζεύουν τὰ σχοινιὰ τῆς τράτας μετὰ τὸ καλάρισμα. Καλάρισμα δὲ θὰ εἰπῆ σύρσιμο τοῦ διχτυοῦ. Συνάζουν ξυλαράκια γιὰ τὸ μαγείρευμα. Βγάζουν τὴν προκάδα. Προκάδα εἶναι τὰ ψάρια ποὺ μπαίνουν στὰ μάτια τῶν διχτυῶν καὶ δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν. Εἶναι σὰν τὶς πρόκες ποὺ καρφώνομε. Ἔχουν καὶ οἱ βάρκες τοὺς μούτσους των. Πρόκειται γιὰ τοὺς μούτσους στὶς ἐπιβατικὲς βάρκες. Αὐτοὶ ὅμως ἔχουν στεριανὸ ὄνομα. Λέγονται ψυχογυιοί.

Καθαρίζουν τὶς βάρκες, βοηθοῦν εἰς τὰς [illegible], βγάζουν τὰ νερά. Δὲν ἔχουν ὅμως οἱ ψυχογυιοὶ μεγάλην ναυτικὴν καὶ θαλασσινὴν τὴν συνείδησι. Εἶναι παιδιὰ τῶν παραλίων χωρὶς ὡρισμένον ἐπάγγελμα. Δὲν ἔχουν τὴν [illegible] τοῦ μούτσου. Γι' αὐτὸ οἱ θαλασσινοὶ δὲν τοὺς ἔδωσαν ναυτικὸν ὄνομα. Τοὺς εἶπαν ψυχογυιούς. Ψυχογυιοὶ δὲ λέγονται οἱ μικροὶ ποὺ ὑπηρετοῦν στοὺς τσοπάνηδες. Τώρα ποὺ πε[illegible] καὶ [illegible] τὰ ἀτμόπλοια [illegible] τὰ μεγάλα [illegible], κατηργήθησαν σχεδὸν καὶ οἱ [illegible].

[illegible] καὶ στὰ βαπόρια μοῦτσοι. Εἶναι μαθητευόμενοι [illegible] ἐργασίας [illegible] ὑπὸ τὴν παλαιὰν καὶ ὡραίαν σημασίαν τῆς λέξεως εἰς τὰ ἱστιοφόρα.

Ἀλλὰ εἰς τὰ ἱστιοφόρα ἐδημιουργήθη ἡ ναυτιλία. Ὁ ἀτμὸς εἶναι νεώτερα ἐφεύρεσις. Καὶ ἡ κίνησις μὲ βενζίνα καὶ μὲ πετρέλαιον νεωτάτη. Δὲν δίδει δὲ ὁ ἀτμὸς καὶ τὸ [illegible] πλοῖο πολλὴν ἐνεργητικότητα [illegible] ναυτικῶν. Εἶναι ἁπλοποιημένα πολὺ τὰ πράγματα, ὅταν τὸ σκάφος κινεῖται μὲ μηχανήν.

Οἱ μεγάλοι θαλασσόλυκοι τῶν αἰώνων καὶ τῶν χιλιετηρίδων προῆλθαν ἀπὸ τοὺς μούτσους.

Εἶναι ἡ θαλασσινὴ νεολαία, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ σήμερα βγαίνουν καὶ θὰ βγαίνουν οἱ ἄριστοι ναυτικοί μας: οἱ θαλασσόλυκοι.

Κ. Φαλτάϊτς

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

— Σύμφωνα μὲ μίαν τελευταίαν στατιστικήν, ὁ πληθυσμὸς τοῦ γηραιοῦ μας πλανήτου ἀνέρχεται εἰς 1 δισεκατομμύριον 926 ἑκατομμύρια κατοίκων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς κατανέμεται ὡς ἑξῆς: Εὐρώπη 514.300.000 κάτοικοι, Ἀσία 1.025.440.000, Ἀφρικὴ 146.250.000, Ἀμερικὴ 251.525.000, Ὠκεανία (Αὐστραλία, Μαλαισία, Πολυνησία) 9.200.000. Πρὸ πενῆντα ἀκόμη ἐτῶν ἡ γῆ εἶχε πληθυσμὸν μόνον 1.429.795.000.

— Καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ περιορισμὸς τῆς δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίας εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τεραστίαν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποδηλατιστῶν. Κατὰ σχετικὰς στατιστικὰς πληροφορίας, οἱ ἔμποροι ποδηλάτων ἔχουν πωλήσει, εἰς διάστημα μικρότερον τῶν 6 μηνῶν, 500.000 ποδήλατα ἐπὶ πλέον τοῦ συνήθους ἀριθμοῦ. Εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἰταλίαν ὑπάρχουν σήμερον 5 ἑκατομμύρια ποδηλατισταί.

Ὁ ἥρως μὲ τὴ διπλῆ δρᾶσι

ΓΑΡΔΙΚΙΩΤΗΣ ΓΡΙΒΑΣ

Ὁ Γαρδικιώτης ἦτο υἱὸς τοῦ Δράκου Γρίβα καὶ ἀδελφὸς τοῦ περιβόητου Θεοδωράκη, τὸν ὁποῖον ἡ λαϊκὴ μοῦσα ἀπηθανάτισε στὰ τραγούδια της.

Ἡ γενιὰ τῶν Γριβαίων εἶναι ἡ ἀρχαιότερη καὶ λαμπρότερη μέσα στὴν ἁρματωλικὴ ἀριστοκρατία μας. Ἡ οἰκογένεια τῶν Γριβαίων θεωρεῖται μία ἀπὸ τὶς πολλὲς παραφυάδες οἱ ὁποῖες βλάστησαν ἀπὸ τὴν περίφημη γενιὰ τῶν Μπουαίων, ὅπως εἶναι ἐπίσης παραφυάδες αὐτῆς οἱ Σπάτες καὶ Σγνώριδες καὶ ἄλλοι ἄρχοντες τῆς Ἀλβανίας, τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας στοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους.

Ὁ γενάρχης τους, Γεώργιος Μπούας, ἐπολέμησε τόσο κατὰ τῶν Τούρκων, ὅσο καὶ κατὰ τῶν Βενετῶν μαζὶ μὲ τὸν συγγενῆ του Κορκόδειλο Κλαδᾶ.

Εἰς ὅλας τὰς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ καὶ τῶν εἰσβολῶν του εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος οἱ Γριβαῖοι πρῶτοι πήρανε τὰ γιαταγάνια στὸ χέρι. Κατὰ τὸ ἔτος 1769 ὁ Χρηστάκης Γρίβας ἔπεσεν εἰς τὸν Ἅγιον Ἠλίαν κοντὰ στὸ Ἀγγελόκαστρο, ἀφοῦ πολέμησεν ἡρωικῶς ἐναντίον πολυαρίθμων ἐχθρῶν. Καὶ τὸ πεδίον τῆς μάχης ὠνομάσθη ἀπὸ τότε «Κόκκαλα τῶν Γριβαίων».

«Ὅ,τι πλήττει τὴν φαντασία μου, γράφει στὶς σημειώσεις τοῦ «Διάκου» του ὁ Ἐθνικός μας ποιητὴς ὁ Βαλαωρίτης, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε ἀκριβῶς ὅλες τὶς αἱματηρὲς θυσίες, ποὺ οἱ Γριβαῖοι προσέφεραν εἰς τὴν πατρίδα πρὸ διακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν, εἶναι ἡ περίεργη σύμπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ μακρῶν διαλειμμάτων παρίσταται ὁ προφήτης Ἠλίας, ὥσπερ ἐπιθεώμενος τοὺς διαπρεπεστέρους ἄθλους τῆς φιλοπολέμου αὐτῆς οἰκογενείας».

Ὁ Γαρδικιώτης Γρίβας ἔλαβε μέρος σὲ πολλὲς μάχες κατὰ τὸν Ἀγῶνα καὶ εἰς ὅλες διεκρίθη.

Ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον πιστοὺς καὶ γενναιότερους συνεργάτας τοῦ Καραϊσκάκη. Ἰδίως διέπρεψε στὴ μάχη τῆς Ἀράχωβας. Ὁ Καραϊσκάκης ἐνεπιστεύθη σ' αὐτὸν πολὺ δυσχερὲς ἔργον, καὶ τὸ ἔφερε σὲ καλὸ τέλος. Πρῶτος ὁ Γαρδικιώτης ἀπέκρουσε τὴν ἔφοδον τῶν Τούρκων ἐπὶ τρεῖς ὧρες μέσα στὴν Ἀράχωβα, διαμοιράσας τὸ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν του μικρὸν τμῆμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ ὠχυρωμένα σπίτια.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Καραϊσκάκη πρὸς αὐτὸν εἶναι ὅτι μερικὲς στιγμὲς πρὶν πεθάνῃ ἐζήτησε τὸν πνευματικὸν καὶ δυὸ μόνον ὁπλαρχηγούς του, τοὺς δυὸ ἀρχηγοὺς τοῦ τάγματος τῶν Παλαμηδιωτῶν. Τὸ τάγμα τοῦτο ἀνέκαθεν ἐτίμα ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν στήριγμα τῶν μεγαλεπηβόλων ἀγώνων του. Οἱ δύο οὗτοι ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ Χριστόδουλος Χατζηπέτρος καὶ ὁ Γαρδικιώτης Γρίβας. «Ἐλᾶτε τώρα, τοὺς εἶπε, νὰ σᾶς φιλήσω», ἀφοῦ διέταξε τὰ τῆς διαθήκης του. Διὰ τοὺς δυὸ αὐτούς, τοὺς πιὸ ἀγαπημένους ἀπὸ τοὺς συναγωνιστάς του, ἐφύλαξε ὁ μεγαλοφυὴς στρατηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως τοὺς τελευταίους του λόγους.

Ὁ Γαρδικιώτης Γρίβας, ἀφοῦ ἔζησεν ὡς τὸ δεξὶ χέρι τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ὑπῆρξε κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος τὸ ἰσχυρότατον ἔρεισμα τῆς βασιλείας τοῦ Ὄθωνος. Ἐχρημάτισεν ὑπασπιστὴς τοῦ Ὄθωνος καὶ ἐστάλη πολλὲς φορὲς νὰ καταστείλῃ στρατιωτικὲς ἀνταρσίες. Οἱ γέροντες τῆς Αἰτωλοακαρνανίας μνημονεύουν ἀκόμη στὶς ὁμιλίες τους «τὸν καιρὸ τοῦ Γαρδικιώτη».

Γ. Π. Μ.

Η ΚΑΤ' ΕΞΟΧΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Μιὰ φορὰ ἕνας ἀσχολος σὲ [illegible]

πρόνοια τὸν εἶχε τάξει γιὰ προ- [illegible]

γλυκύτητα καὶ χάρι, ὅλα τὰ ζωντανεύει ἡ ψυχὴ τῶν παιδιῶν κα- [illegible]

Α. Ι. [illegible]

ΣΤΟ ΣΤΑΣΙΔΙ ΤΟΥ ΨΑΛΤΗ

Κάποτε στὸ Πανεπιστήμιο μαθαίνοντας παλαιογραφία, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἔβαλε μπροστά μου ὁ μακαρίτης καθηγητής μου μιὰ φωτοτυπία χειρογράφου νὰ διαβάσω, [illegible] τὸ χειρόγραφο «[illegible] παλαιογράφου».

— Καὶ ποῦ ἐδιδάχτητε, μοῦ εἶπε, παλαιογραφία;

— Στὸν πατέρα μου τὸν Παπαχριστόδουλο, τοῦ εἶπα.

— Καὶ τί ἦταν ὁ πατέρας σου;

— Παπᾶς. Σπούδασα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀπὸ μωρὸ [illegible]

Εἶχα γνωρίσει τὴν ἀρχὴ τοῦ χειρογράφου: «Ἀπὸ ρυπαρῶν χειλέων ἀπὸ βδελυρᾶς καρδίας» αὐτὸ μοῦ ἔφθανε. Ἤξερα ὅλους τους ψαλμοὺς ἀπόξω. Καὶ τοῦ τὸ διάβασα σὰν Παπατρέχας. Ἔτσι τοῦ διάβασα καὶ τὸ δεύτερο χειρόγραφο, ποὺ εἶχε ἕνα δοξαστικὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν ἁγίων Πατέρων. «Τὰς μυστικὰς σήμερον τοῦ πνεύματος σάλπιγγας...».

Γι' αὐτὸ ἔγινα πρωτόσκολος στὴν παλαιογραφία καὶ διάβαζα τὸ κάθε χειρόγραφο σὰν πολύπειρος παλαιογράφος.

Τὸ σπίτι μας ἦταν ἐκκλησία. Ἀπὸ μωρὰ παιδιὰ τ' αὐτί μας γέμιζε ἀπὸ ἤχους καὶ τροπάρια μελωδικά. Στὰ δέκα μου χρόνια [illegible] τὸ στιχηραρικὸν καὶ τὸ παπαδικὸν μέλος καὶ διάβαζα τὸ ἀναστασιματάριον καὶ μέλος καὶ παραλλαγὴ καὶ τὸ παθουγά [illegible] καὶ μὲ τὶς [illegible] καὶ μὲ τὶς [illegible]

[illegible] στὸ στασίδι [illegible] καὶ δεξιὸς θὰ μπορέσω [illegible] καὶ εἶπα καὶ τὸ κοινωνικὸ «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον» εἰς ἦχον Β', γεμάτο πάθος καὶ κατάνυξι.

Ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ μὲ κάλεσε ὁ πατέρας μου νὰ τὸν ἀκολουθήσω στὸ μεγάλο νεκροταφεῖο, ὅπου θὰ λειτουργοῦσε, γιὰ νὰ σταθῶ στὸ στασίδι τοῦ δεξιοῦ ψάλτη τὸ συλλογίσθηκα. Γιὰ πρώτη φορὰ σκέφθηκα πῶς θὰ μποροῦσα δώδεκα χρονῶν παιδὶ νὰ τὰ βγάλω πέρα μπροστὰ σὲ κόσμο μαυροφορεμένο.

— Καὶ θὰ μπορέσω, πατέρα; τόνε ρώτησα.

— Θὰ μπορέσῃς, εἶμαι καὶ γὼ ἀπὸ μέσα, μοῦ εἶπε.

Καὶ τὸν ἀκολούθησα ἀπὸ τὶς πέντε τὸ πρωΐ, που ξεκινήσαμε μῆνα Ἰούλιο ἀπὸ τὸν ἕνα μαχαλᾶ νὰ πᾶμε στὸν ἄλλο ἀνεβαίνοντας ἀνήφορους κι' ἀπὸ κεῖ νὰ βγοῦμε ὄξω ἀπὸ τὴν πολιτεία, νὰ περάσωμε τ' ἀμπέλια καὶ μέσα ἀπὸ τ' ἀμπέλια νὰ φτάσωμε στὰ μνηματάκια ὅπως λέγαν τὸ νεκροταφεῖο. [illegible] τὸ μικρὸ ἐκκλησάκι [illegible] καὶ στὸ ἱερὸ [illegible] ἦταν θαμμένοι οἱ [illegible] μὲ σταυρούς [illegible] στὸ κεφάλι, [illegible] μ' ἕνα ξύλινο σταυρό ἢ μὲ ἕνα κομμάτι πέτρας [illegible] Ἐκεῖ [illegible] καὶ [illegible] οἱ δυό μας κι' ὁ [illegible] καὶ νεκροθάφτης μὲ τὸ μαῦρο του ράσο κι' τὸ [illegible] κεφάλι του καὶ τὰ [illegible] ἀπὸ τοῦ χρόνου τὸ πέρασμα. Ὅλα [illegible] Ἀρχὴ [illegible] τὴν ἀρχὴ τὴν ἔκαμε ὁ πατέρας μου μέσα ἀπὸ τὰ δημόθυρα. Ἅρπαξα τὸ τροπάρι τότε καὶ τὄβγαζα πέρα ταχτικά. Στὸν ἀπόστολο, που τὸν ἔλεγα καὶ μὲ πολλὰ τσακίσματα, ἑρμηνεύοντας καὶ τὸ νόημα τῆς φράσεως ὅπως τὸ «καὶ ταῖς ὁδαῖς τῆς γῆς» ἢ «ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τῷ κυρίῳ», που ἔπαιρνε δραματικὴ μορφὴ ἡ φωνή μου, ἔφτασαν καὶ οἱ μαυροφόρες γυναῖκες, που εἶχαν μνημόσυνο, μὲ τὰ κόλλυβα. Τότε λίγο τάχασα ἄθελα καὶ τρεῖς φορὲς ἄρχισα καὶ ξανάρχισα τὸ χερουβικό, ὡς που ὁ πατέρας μου ἀπὸ μέσα, σὰν εἶπε «Ὅπως ὑπὸ τὸ κράτος σου πάντοτε φυλασσόμενοι...», ἄνοιξε τὴν ὡραία πύλη καὶ παίρνοντας ἀπὸ τὸ στόμα μου τὴ ζαλισμένη ἀρχὴ μὲ ἔβαλε στὸ δρόμο τοῦ χερουβικοῦ, που ἤξερα ἀπὸ μωρό, καὶ τ' ἀποτελείωσα μιὰ χαρά! Καὶ πάλι σκάλωσα στὸ «Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς» ὅπου τρεῖς φορὲς ἐπανέλαβα τὸ ἄξι, ἄξι, ἄξι, γιὰ νὰ βρῶ τὰ παρακάτω, ὡς που προφθαίνοντας πάλι ὁ πατέρας μου μὲ συγκράτησε ἀπὸ τὸν κατήφορο καὶ εἶπα τὸ ὡραῖο μέλος τοῦ πατριαρχικοῦ ἄξιον ἐστὶν ἦχος β', ποὺ ἀληθινὰ εἶναι ἕνα κομμάτι μουσικὸ μεγαλόπρεπο.

Ἔτσι βαφτίστηκα στὴ φωτιὰ τοῦ στασιδιοῦ. Ποιὸ ἄλλο παιδὶ θ' ἀποτολμοῦσε νὰ ἀνέβῃ ἔτσι στὸ στασίδι, καὶ νὰ μὴν τοῦ κοπῇ ἡ φωνὴ στὸ λαρύγγι καὶ νὰ μὴ κολλήσῃ ἡ γλῶσσα του ἀπὸ συγκίνησι στὸν οὐρανίσκο του. Αὐτὸ ἦταν ἡ μεγάλη ἀρχή. Καὶ στὰ [illegible] μου χρόνια, που ἄρχισε νὰ [illegible] στὰ [illegible] μου, ἔγινα ψάλτης ἀριστερὸς στοὺς Ἁγιοσαρανταμάρτυρες, ποὺ ὅταν [illegible] μ' [illegible] οἱ [illegible] μάρτυρες ἱλαροὶ μέσ' ἀπὸ τὴν παγωμένη λίμνη του μαρτυρίου τους, καὶ βλογοῦσαν ἕνα παιδὶ σὰν καὶ μένα, ποὺ μὲ τὴ φωνοῦλα του τους [illegible] μελωδικὰ «[illegible] ἡ πῆξις, ἀλλὰ γλυκεῖς ὁ παράδεισος».

Ἔτσι σ' ἕνα χρόνο [illegible] νὰ ψέλνω ἀπὸ τ' ἀναστασιματάρι [illegible] ὅπως ἦταν γραμμένα ἀπόξω κι' ἀνακατωτά, τὰ ἑωθινά, τὰ ἀναστάσιμα, τὰ πασαπνοάρια, τὰ κεκραγάρια, τὸ φῶς ἱλαρόν, τὰ λειτουργικὰ καὶ τέλος τὰ χερουβικὰ καὶ κοινωνικά, τὰ πάντα τέλος πάντων, ξεκίνησα γιὰ τὴ μεγάλη μου ξενητεία. Ἔφτασα στὴ Φιλιππούπολι, ὅπου τὰ λαμπρὰ Ζαρίφεια Διδασκαλεῖα ἤκμαζαν καὶ δασκάλοι κάθε χρονιὰ ἀπολύονταν γιὰ νὰ διδάξουν σὲ κάθε γωνιὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ποὺ τὰ φθόνησαν οἱ Βουλγάροι καὶ τὰ κακομελέτησαν κι' ἕνα πρωϊνὸ ἀναποδογυρίζοντας ἀπὸ φανατισμὸ καὶ κακία βωμοὺς καὶ ἑστίες ἑλληνικὲς ἔριξαν τ' ἅγια στοὺς σκύλους καὶ σκόρπισαν βιβλιοθῆκες κι' ἔκαψαν εἰκόνες καὶ πέταξαν σταυροὺς ποὺ προσκυνοῦν, γιατ' ἦταν ἑλληνικοί...

Ἐκεῖ, ἀνεβαίνοντας στὸ στασίδι τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἔγινα ψάλτης στὰ [illegible] μου χρόνια καὶ ψέλνοντας [illegible] κι' ἔγινα δάσκαλος μὲ δίπλωμα, διδασκαλίστης!

Ἐκεῖ στὸ στασίδι τοῦτο ψέλνοντας [illegible] νὰ δυναμώσῃ ἡ φωνή μου κι' [illegible] νὰ [illegible] καὶ [illegible] καὶ τ' [illegible] καὶ ἀντοχή. Ἐκεῖ στὴν ἐκκλησία αὐτή, [illegible] κέρδισα τὸ ψωμί μου καὶ [illegible] νὰ μάθω γράμματα καὶ παιδαγωγικὴ γνῶσι γιὰ νὰ γίνω δάσκαλος παιδαγωγημένος. Μὲ κεῖνο τὸ θάρρος ξεκίνησα κατόπι καὶ γιὰ τὴν Ἀθῆνα. Τὸν καιρὸ ποὺ οἱ δήμαρχοι διώριζαν ψαλτάδες καὶ τοὺς εἶχαν μπράβους μὲ τὶς μουστάκες στριμμένες καὶ τὰ ἐκκρεμῆ ρα-βδιά στὴν ἀγκῶνα. Τέτοιος ἕνας [illegible] νὰ μοῦ [illegible] τὰ [illegible] καὶ [illegible] μὲ κατέβασε ἀπὸ τὸ στασίδι τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ παλιοῦ — πρὶν [illegible] μεγαλόπρεπος τώρα — ποὺ μὲ διώρισαν ψάλτη οἱ ἐπίτροποι καὶ δὲν τὸ ἐνέκρινε ὁ δήμαρχος. Μὲ τραβήξε ἀπὸ τὸ χέρι κάτω κι' ἐγὼ [illegible] τὸ στασίδι [illegible] κι' ἔφυγα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία [illegible] νὰ μὴ ξαναγίνω ψάλτης πιὰ στὴ ζωὴ τῆς σπουδῆς μου.

Κι' ὅμως, ἂν δὲν ἔγινα ξανὰ ψάλτης, ποτὲ δὲν ξέχασα τὴν ψαλτική. Ἡ μάθησι τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας μοὖμεινε χτῆμα. Τὸ ζύμωμά μου μὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὶς λειτουργίες καὶ τὶς ἄλλες ἀκολουθίες μ' ἔκαμε νὰ μὴ λησμονῶ ποτὲ τὴν ψαλτικὴ καὶ τὴ μουσική. Κι' ὡς τώρα ποὺ γέρασα ψέλνω καὶ μελωδῶ. Ἡ μουσικὴ ἡ ἁγνὴ τῶν μερῶν τῆς χαμένης πατρίδος μου μὲ συγκινεῖ, ἡ κατάνυξι τῶν ἀκολουθιῶν μας μὲ συνεπαίρνει καὶ πάντα μουρμουρίζω κάτι ἂν βρεθῶ σ' ἐκκλησιά, σὲ μοναστῆρι, σ' ἐξωκκλῆσι. Θυμᾶμαι πῶς πρωτόγινα ψαλτάκι, πῶς πρωτοανέβηκα στὸ στασίδι, ποὺ δοκίμασα συγκίνησι καὶ μοῦ κόπηκε ἡ φωνὴ καὶ κόλλησε ἡ γλῶσσα μου στὸ λαρύγγι μου.

Κι' ἂν θὰ γινόμουν δεσπότης — ὅπως [illegible] μιὰ φορὰ — [illegible] σωστὰ κι' ὄχι ἄμουσα καὶ παράφωνα καθὼς πολλοὶ δεσποτάδες. Θἄψελνα τὸ ἅγιος «τοῦ βήματος» σωστὰ καὶ μελωδικὰ καὶ θἄκανα τὴ λειτουργία ἁρμονική. Τώρα κάποτε ψέλνω στὸ σπίτι μου ὅ,τι μοῦ ἔρθῃ στὴ διάθεσι [illegible] τὰ [illegible] καὶ τοὺς [illegible] μὲ τὴ [illegible] πλημ[illegible] τῶν περασμένων ἐκείνων και[illegible] ἕως τὸν τάφο ὄχι [illegible] ἀξέχαστη, μὰ καὶ ζωντανή.

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Εἶναι γνωστὸ πῶς τὰ ζῶα παίζουν πάντοτε σπουδαῖο ρόλο στὸν πόλεμο. Ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ μεταφορές, καὶ πλεῖστα ἄλλα χρησιμοποιοῦνται σὲ διάφορες ὑπηρεσίες. Γνωστὴ εἶναι ἡ χρησιμοποίησις τῶν σκυλιῶν, ποὺ χρησιμοποιοῦνται ὡς ἀγγελιαφόροι, σύνδεσμοι, φρουροὶ καὶ πολλὲς φορὲς καὶ στὴν ἐπίθεσι. Τελευταίως ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ τὰ χοιρίδια. Ἐπειδὴ οἱ Γερμανοὶ εἶχον σκορπίσει στὸ ἔδαφος ὅπου προχωροῦσαν οἱ Γάλλοι βόμβες ποὺ ἐξερρηγνύοντο μόλις πατοῦσαν πάνω τους, ἐξαπέλυσαν στοὺς ἀγροὺς ἀγέλας ἀπὸ χοιρίδια. Τὰ δυστυχισμένα ζῶα βρῆκαν τραγικὸ τέλος, ἐξεκαθάρισαν ὅμως τὸ [illegible].

Τὰ περιστέρια [illegible] τατα στὸν πόλεμο ὡς ταχυδρόμοι. Τὸ ταχυδρομικὸ περιστέρι ἐχρησιμοποιήθη ἀπὸ τὰ πιὰ παληὰ χρόνια γι' αὐτὸν τὸν σκοπό. Τὸν τελευ[illegible] στρατῶν. [illegible] διάφορες [illegible] διάφορα δη[illegible] ἀέρια. Χρησιμοποιοῦνται ὡς σύνδεσμοι γιὰ τὴν μεταβίβασι διαταγῶν καὶ ὁδηγιῶν. Μεγάλες ὑπηρεσίες προσφέρουν εἰς τὰ προκεχωρημένα φυλάκια, τὰ πολεμικὰ [illegible] τὰ περιστέρια [illegible]

Κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον τοῦ 14–18 σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῶν περιστεριῶν κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου Βω. Ἐ[illegible] χρησίμευσαν ὡς τὸ μόνον μέσον ἐπικοινωνίας τῶν πολιορκουμένων.

Ὅταν ὁ Ναπολέων κατεστράφη εἰς τὸ Βατερλώ, ἕνας κάτοχος περιστεριῶν τῆς Ἀμβέρσης ἐξαπέλυσε μερικὰ περιστέρια μὲ τὴν σπουδαία εἴδησι τῆς νίκης τῶν Ἄγγλων.

Ἐπίσης τὸ περίφημον σήμερον πρακτορεῖον δημοσιογραφικῶν εἰδήσεων Ρώυτερ ὀφείλει τὶς πρῶτες του ἐπιτυχίες στὰ περιστέρια. Εἶχεν ἐγκαταστήσει στὶς ἀρχὲς τῆς ἱδρύσεώς του, ὁπότε δὲν ὑπῆρχεν ἀσύρματος, ἕνα περιστερεῶνα στὸ Αἰξ Λὰ Σαπέλ καὶ τὰ περιστέρια του μετέφεραν ταχύτατα τὶς εἰδήσεις μεταξὺ Λονδίνου, [illegible] καὶ Ἀμβέρσης. Τὸ πρακτορεῖον Ρώυτερ εἶχεν ἐξεύρει τὸ ταχύτερον μέσον μεταφορᾶς εἰδήσεων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἦταν ἀσυναγώνιστο.

Ἐπίσης οἱ Ἀμερικανοὶ δημοσιογράφοι χρη[illegible] κειται νὰ μετ[illegible] τοῦ ἀσυρμάτου [illegible]

Ι. Ν. Β—ς

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς προσφωνῶν τοὺς νέους ἀξιωματικοὺς τοῦ Ναυτικοῦ εἰς τὸ Ναύσταθμον.

Ὁ Ἀρχηγὸς μεταβαίνων εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν ναυτεργατῶν εἰς τὸ Δημοτ. Θέατρον Πειραιῶς.

1) Τμήμα Ε Ο Ν Ροδοπόλεως Σερρών
2) Έναρξις καλλιεργειών Ε.Ο.Ν. Κορωπίου
3) Βαθμοφόροι Ε Ο Ν. Ξάνθης
4) Από τούς ποδηλατικούς άγώνας Ε Ο Ν [illegible]

5) Ἐπιτελεῖον Θηλέων Ε.Ο.Ν. Σερρῶν

6) Ναυτικὰ τμήματα Ε.Ο.Ν. Κερκύρας.

7) Διανομὴ βραβείων εἰς μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. τῆς «Παιδικῆς Ἀδελφοσύνης».

8) Φαλαγγῖται 93ης Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Μεσσηνίας.

Ὁ Ἀρχηγός κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς καλλιεργείας τῆς Ε.Ο.Ν. ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ ρίπτων τοὺς πρώτους σπόρους

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς παρακολουθῶν τὴν ἀναδάσωσιν ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν ἐν Καισαριανῇ.

Ἔναρξις καλλιεργείας Ε. Ο. Ν. Ἀγκιστρίου Σερρῶν.

Τὸ [illegible] τῶν νέων

ΣΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ ΜΑΣ!

«...Ἡ Νέα Γενεὰ πρέπει ν' ἀντιμετωπίση τὸ μέλλον της μ' ἀποφασιστικότητα καὶ θάρρος!...»

'Ιω. Μεταξᾶς

Καὶ στὸν ἀνήφορο θὰ στάση,
περήφανη καὶ τιμημένη,
ἡ νέα γενιὰ ποὺ θὰ γιορτάση
τὴ νίκη της στεφανωμένη!

Καὶ Κυβερνήτης κι' ὁδηγός της,
σὰν αὐστηρὸς ἐσὺ Πατέρας,
μὲ πίστι καὶ μ' ἀγάπη δός της
τῆς Ἀρετῆς τ' ἄφταστο γέρας!

Καὶ θὰ ἀγάπη πέρ' ὡς πέρα
τὸ [illegible]
ποὺ θ' ἀναγγέλη τὴν [illegible]
νέας ζωῆς καὶ νέας χαρᾶς μας!

ΓΕΩΡΓ. Θ. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗΣ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΤΟΥ 1939

Τὸν ηὗρε τὸ σκοπό της τὸν ἀνώτερο,
ποὺ γύρευε καιροὺς κάθε Ἑλληνίδα:
νὰ δώσουμε μιὰ μέρα ἀπὸ τὰ σπλάχνα μας
παιδιὰ ἄξια στὴ μεγάλη μας Πατρίδα.

Σὰν ἄλλες Σπαρτιάτισσες γυμνάζουμε,
ἀκούραστες, στὸν ἥλιο τὸ κορμί μας
κι' ἀπ' τὸν καινούργιο δρόμο μας ποὺ πήραμε
κανένας δὲν θὰ κόψη τὴν ὁρμή μας.

Στὸν πόνο τὸν ἀνθρώπινο θὰ σκύβουμε
γεμάτες καλωσύνη καὶ μὲ θάρρος
σ' κείνους ποὺ πλανήθηκαν στὸ δρόμο τους
τὸ φῶς ἐμεῖς θὰ ρίχνουμε σὰ φάρος.

Κι' ἂν κάποτε θελήσουν χέρια βέβηλα
ν' ἀγγίζουν τῆς Ἑλλάδος μας τὸ χῶμα,
στοὺς ἄντρες πλάι κι' ἐμεῖς θὰ πολεμήσουμε
Σουλιώτισσες στὴ σκέψι καὶ στὸ σῶμα!

ΟΛΓΑ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΚΙ' Ο ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ἡ νύχτα ἁπλωνότανε. Τὰ παιδιὰ μετὰ τὸ φαγητὸ παρακάλεσαν τὸν πατέρα νὰ τοὺς πῇ καμμιὰ [illegible]. Κι' [illegible] ἄρχισε: «Ἤτανε ἀπὸ τὶς φουρτοῦνες ποὺ μανιασμένα τὰ κύματα χτυποῦν τὰ πλευρὰ τοῦ καραβιοῦ. Κι' ὅμως τὸ καράβι βάσταγε. Ἀλλὰ ὁ βοριὰς φύσαγε μέρες πολλές, κι' ἡ φουρτούνα δὲν ἔπαυε. Καὶ δὲν ἔφτανε αὐτό [illegible] τὸ καράβι ἄρχισε νὰ κάνη νερά. Ἀπάνω στὸ καράβι μεγάλη ἀναστάτωσι ἐπικρατοῦσε. Καὶ σ' αὐτὴν τὴν κρίσιμη στιγμὴ οἱ ναῦτες ἐσήκωσαν παντιέρα. Ὅσοι ἐπήγαιναν νὰ κυβερνήσουν, ὅλοι τὸφεραν σὲ χειρότερη κατάστασι. Αἰφνης στὴν τόση ἀπελπισιὰ φάνηκε ἕνας ἄνθρωπος καὶ μὲ γερὰ χέρια ἔπιασε τὸ τιμόνι. Οἱ τρόμπες σ' ἐνέργεια. Σὲ λίγη ὥρα ὅλες οἱ βλάβες εἶχαν διορθωθῆ. Μὲ γλυκὰ λόγια ἔκανε τοὺς ναῦτες νὰ κρε[illegible]. Καὶ [illegible] τὴν θαλασσοταραχὴ ὡδήγησε τὸ [illegible] καὶ τ' ἄραξε στὸ λιμάνι».

Στὸ τέλος ὁ πατέρας ρώτησε: «Μήπως, παιδιά, ξέρετε τὸ καράβι καὶ τὸν καπετάνιο;»

Καὶ ὁ Νικάκης, τὸ πιὸ μικρὸ παιδάκι του, ποὺ ἤτανε καὶ σκαπανέας, φώναξε: «Καὶ ποιὸς δὲν ξέρει τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Κράτους μας, τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ;».

ΝΙΚΟΣ ΜΠΟΧΛΟΓΥΡΟΣ

ΑΡΑΒΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ κορόϊδευε ὅλο τὸν κόσμο.

Μιὰ μέρα ἀγόρασε ἕνα πανέρι ὑαλικά: ποτήρια, καράφες κ.τ.λ.

Πῆγε σ' ἕναν ὅμιλο ἀχθοφόρων καὶ τοὺς εἶπε:

— Ποιὸς θὰ μοῦ κουβαλήση αὐτὸ τὸ πανέρι; Εἶμαι Δερβίσης. Θὰ τοῦ πῶ τρεῖς συμβουλές, γιατὶ δὲν ἔχω διόλου παράδες.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀχθοφόρους δέχτηκε.

— Ἂς εἶναι καὶ χωρὶς παρᾶδες...

Καὶ σήκωσε τὸ πανέρι.

Προχώρησε λίγο μὲ τὸν ψευτοδερβίση καὶ τοῦ εἶπε:

— Πές μου τὴν πρώτη συμβουλή.

— Ὅποιος σὲ βεβαιώση πὼς εἶναι καλύτερα νὰ πεινᾷς παρὰ νἆσαι χορτάτος θὰ σοῦ πῇ ψέματα.

— Καλά, εἶπε ὁ ἀχθοφόρος.

Προχώρησε ἀκόμη λίγο καὶ τοῦ ξανάπε:

Πές μου τὴν δεύτερη συμβουλή.

Κι' ὁ ἄνθρωπος ἀπήντησε:

— Ὅποιος σὲ βεβαιώση πὼς εἶναι καλύτερα νὰ πηγαίνῃς πεζὸς παρὰ μὲ τ' ἄλογο, θὰ σοῦ πῇ ψέματα.

Ἐξακολουθοῦσαν νὰ βαδίζουν ἕως ὅτου ἔφθασαν κοντὰ στὸ σπίτι.

— Πές μου καὶ τὴν τρίτη συμβουλή, ξαναρώτησε ὁ ἀχθοφόρος.

— Ὅποιος σὲ βεβαιώση ὅτι ὑπάρχει πιὸ ἠλίθιος ἀχθοφόρος ἀπὸ σένα, θὰ σοῦ πῇ ψέματα!...

Ὁ ἀχθοφόρος σώπασε.

[illegible] κομμάτια.

Μετὰ εἶπεν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην:

— Ὅποιος σὲ βεβαιώση ὅτι βρίσκεται κάτι γερὸ μέσα στὸ πανέρι θὰ σοῦ πῇ ψέματα.

ΜΑΡΙΑ Α. ΞΑΝΘΑΚΗ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟ ΑΛΕΤΡΙ

Λάμπει τὸ ἀστέρι τὸ γλυκὸ τῆς θείας τῆς [εἰρήνης,
στὸν κόσμο κάτω κι' οἱ λαοὶ μ' ὁμόνοια [πάντα ζοῦνε,
καὶ μᾶς σκορπᾷ τὰ μάγια του κι' ὅλη τὴν [ὀμορφιά του.
Τὴν ἄνθινη γαληνεμιὰ τῆς πλάσης ἀνυ[μνοῦνε

Τὰ στάχυα γύρω τὰ ψηλά, ποὺ γέριουνε [στὸ χῶμα,
τραγούδια λὲν στὶς γειτονιές, στὰ πέλαγα [τραγούδια,
στοὺς κάμπους καὶ στὶς θημωνιὲς ποὺ κοί[τονται στ' ἁλώνι,
καὶ ψέλνουν τ' ἀλληλούια τῆς πλάσης τ' [ἀγγελο [illegible]

Καὶ νὰ τὸ μαυροσύγνεφο τῆς μπόρας ἀ[λαργεύει
κι' ἥλιος χρυσὸς ξεχύνεται μέσα σ' ὅλη [τὴν πλάσι,
σὲ στρούγκα πάνω σὲ βουνὸ κι' ὡς σὲ [γιαλό, καλύβι,
λάμπει τὸ θᾶμα της τὸ ἁγνὸ στὰ [illegible], [τὰ δάση.

Εὐλογημένο τὸ ἄλετρο τοῦ Ἡσίοδου ποὺ [ὀργώνει
τῆς μάνας γῆς τὰ καρπερὰ τὰ σπλάχνα, [τὰ χωράφια,
τὸ ξύλινο τὸ ἀλέτρι σου, ὦ Δήμητρα, τὸ [πρῶτο,
ποὺ βλάστησε τῶν ἀκριβῶν σταριῶν σου [τὰ χρυσάφια.

Μητέρα γῆ, τὸ δῶρο μου στέρξου τοῦ [μόχτου τοῦτο,
μὲ τὸ γυνί, τὸν ταπεινό, γλυκόφωνό μου [στίχο,
μὲ τὸ ἀλληλούϊα τῶν παιδιῶν ποὺ σκά[ζουν ὅλη μέρα,
[illegible] τὸν κρυσταλ[illegible]

Ὕμνο σὲ σένα Παναγιά μου, Εἰρήνη, [λαμπρασῶτα
[illegible], τὸ ξύλινο [illegible]
τρισάγιο καὶ λειτουργικὸ στὸ μόχτο τοῦ [ἐργάτη,
στὸ πνέμα, στὶς γελάδες του φαλμό μέσα [στὸ χρόνο!...

ΦΟΙΒΟΣ ΔΕΛΦΗΣ

Η ΜΑΝΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΗ

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἀγάπη τῆς μάνας [illegible] πόσες ἱστορίες, κι' [illegible] δὲν ἔχουν γραφῆ γύρω [illegible].

Ἡ μάνα στὸν ἀγῶνα [illegible] ποὺ στάθηκε στὴ ζωὴ το[ῦ] κλέφτη [illegible] καὶ [illegible].

[illegible]

Ὁ [illegible] τὸ παιδί της ποὺ βρίσκεται στὰ κλέφτικα [illegible].

[illegible] μὲ τοὺς πολλοὺς τοὺς γυιούς, μὲ [τοὺς πολλοὺς λεβέντες,
τί δὲ γελάει τὸ χεῖλι σου, δὲν χαίρεται [ἡ καρδιά σου;
— Πῶς νὰ γελάσ' τὸ χεῖλι μου καὶ νὰ [illegible] ἡ καρδιά [illegible],
τὰ δυὸ παιδιά μου [illegible] [illegible] 'ναι κλέφτες.

Ὅταν τὸ Ἑλληνόπουλο τῆς ἐποχῆς τῆς Ἐπαναστάσεως [illegible] τὸν ἑαυτό του κι' αἰσθάνονταν τὸν βαρὺ ζυγὸ τῆς [illegible], στὴ μάνα του πάντα [illegible] τὴν [illegible]θαρο ἀγέρα τῆς [λ]ευτεριᾶς:

Μάνα σοῦ λέω δὲν μπορῶ τοὺς Τούρκους [νὰ δουλεύω
δὲν ἠμπορῶ δὲν δύναμαι, ἐμάλλιασε ἡ [καρδ]ιά μου
[illegible] [βαρὺ ντουφέκι
νὰ πάω νὰ ζήσω στὰ βουνά...

Ὕστερα φιλοῦσε τὴ μάνα του κι' ἔφευγε.

Ἂν τύχαινε ὁ κλέφτης [illegible] κανένα [illegible]

[illegible]

[illegible] τὸ χαμό του, τὸ θλιβερὸ αὐτὸ [illegible], ἡ μάνα του...

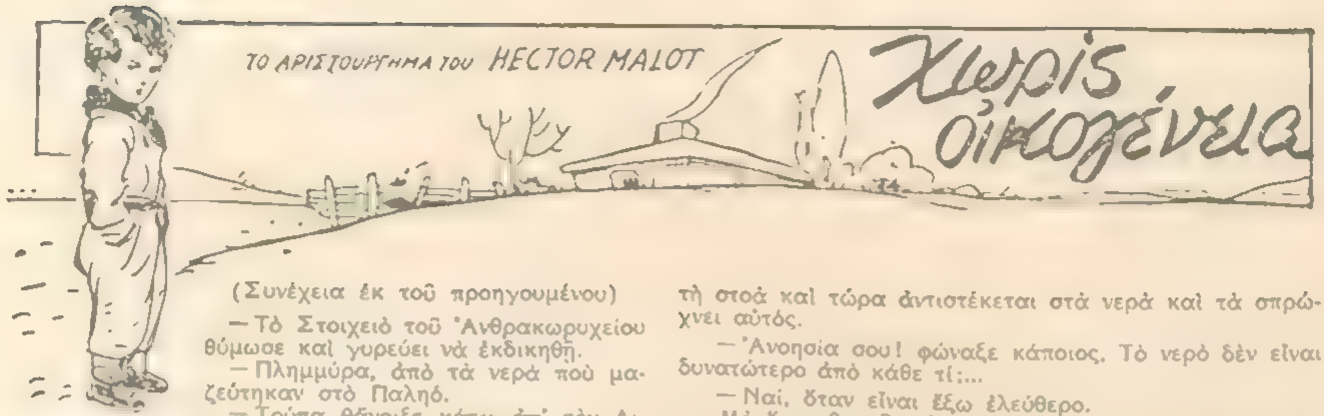
[illegible] σκοτώθηκα, τὸ [illegible]

[illegible] πάντα περίμενε [illegible] τοῦ γυιοῦ [illegible] ποκάρδι [illegible] ρει, καὶ [illegible] πῶς μα[illegible] ἀδελφή [illegible].

[illegible]

Αὐτὴ ἦταν ἡ μάνα στὴ [illegible] αἴσθημα κι' ἀγάπη.

ΒΕΡΓ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Τὸ Στοιχειὸ τοῦ Ἀνθρακωρυχείου θύμωσε καὶ γυρεύει νὰ ἐκδικηθῆ.

— Πλημμύρα, ἀπὸ τὰ νερὰ ποὺ μαζεύτηκαν στὸ Παληό.

— Τρύπα θάνοιξε κάτω ἀπ' τὸν Διβόννα. Ἡ τελευταία γνώμη ἦταν δική μου. Ἐπέμενα πὼς ἐτρύπησε τὸ ποτάμι.

— Ὁ Δάσκαλος δὲν ἔλεγε τίποτα. Μᾶς κοίταζε μόνο ἕνα-ἕνα, σηκώνοντας τοὺς ὤμους μὲ τόση ἀταραξία, σὰ νὰ γίνονταν ἡ συζήτησι στὸ ξέφωτο, κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο κανενὸς δένδρου.

— Καὶ βέβαια ποὺ εἶναι πλημμύρα, εἶπε τέλος κι' αὐτός, ἀφοῦ ἄκουσε δυὸ καὶ τρεῖς φορὲς ὅλες τὶς γνῶμες.

— Πλημμύρα, καλά. Μ' ἀπὸ ποῦ; Ἀπὸ τί; ρώτησαν συγχρόνως πολλὲς φωνές.

Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Ὅσο γιὰ τὸ Στοιχειὸ εἶναι ἀνοησία. Ὅσο γιὰ τὸ «Παληὸ» θἄταν πιθανὸ ἂν πλημμύριζε μόνο τὸ τρίτο πάτωμα. Μὰ εἶναι πλημμυρισμένο καὶ τὸ δεύτερο καὶ τὸ πρῶτο· καὶ καθὼς ξέρετε τὸ νερὸ δὲν πάει ποτὲ ἀπάνω, ὅλο κατεβαίνει.

[illegible]

— Δὲν τρυποῦν ἔτσι εὔκολα τὰ ποτάμια.

— Σεισμός;

— Δὲν ξέρω.

— Ἀφοῦ δὲν ξέρεις λοιπὸν μὴ μιλᾶς! Ἐσένα θ' ἀκοῦμε τώρα;

Βέβαια, τώρα ποὺ ἦταν κάπως ἐξασφαλισμένοι, σὲ μέρος στεγνό, καὶ τὸ νερὸ ἔπαψε ν' ἀνεβαίνη, δὲν ἤθελαν πιὰ ν' ἀκοῦνε τὸν Δάσκαλο.

Τὸ κῦρος ποὺ τοῦ εἶχε δώσει μιὰ στιγμὴ ἡ ἀταραξία του στὸν ἄμεσο κίνδυνο πέρασε μαζὶ μ' αὐτόν. Τὸ κατάλαβε καὶ ὁ ἴδιος κι' ἐσώπασε.

Ἀλλὰ σὲ λίγο κάτι θὰ παρατήρησε καὶ μοῦ εἶπε.

— Μίλησε λιγάκι. Δυνατά!...

— Τί νὰ πῶ;

— Ὅ,τι θέλεις, ὅ,τι σοῦ ἔλθη, φτάνει νὰ μιλᾶς.

Εἶπα δυνατὰ λίγες λέξεις.

— Καλά... Τώρα σιγώτερα... Ἔτσι... Καλά!...

— Ἔ, Δάσκαλε! σοῦστριψε; φώναξε ὁ Παγῆς.

— Τρελλάθηκες ἀπὸ τὸ φόβο σου;

— Σοῦ φαίνεται πὼς εἶσαι πεθαμένος;

— Μοῦ φαίνεται, ἀποκρίθηκε, πὼς τὸ νερὸ δὲν θὰ φθάσῃ ποτὲ δῶ-πάνω, κι' ἂν εἶναι νὰ πεθάνουμε, τοὐλάχιστο δὲν θὰ πνιγοῦμε.

— Καὶ πῶς τὸ ξέρεις Δάσκαλε;...

— Κοίταξε τὴ λυχνία σου.

— Καίει.

— Μὰ ὅπως πάντα;

— Ὄχι. Ἡ φλόγα της εἶναι μικρότερη καὶ ζωηρότερη. Μήπως ὑπάρχει ἐδῶ γκριζοῦ;

— Ὄχι, μὴ φοβᾶσαι. Οὔτε ἀπὸ γκριζοῦ εἶναι πιὰ κίνδυνος, οὔτε ἀπὸ νερό.

— Ἔλα τώρα μὴ μᾶς κάνεις τὸ μάγο!

— Δὲν κάνω τὸ μάγο. Ἐδῶ μέσα βρισκόμαστε σὰ σὲ κώδωνα δύτου καὶ ὁ πεπιεσμένος ἀέρας ἐμποδίζει τὸ νερὸ ν' ἀνεβῆ. Τὸ ἀνέβασμα αὐτό, τὸ ἀδιέξοδο, εἶναι γιὰ μᾶς ὅ,τι ὁ κώδων γιὰ ἕνα βουτηχτή. Ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀέρας, καθὼς τὸν ἔσπρωξαν τὰ νερά, μαζεύτηκε, πυκνώθηκε μέσα σ' αὐτὴ τὴ στοὰ καὶ τώρα ἀντιστέκεται στὰ νερὰ καὶ τὰ σπρώχνει αὐτός.

— Ἀνοησία σου! φώναξε κάποιος. Τὸ νερὸ δὲν εἶναι δυνατώτερο ἀπὸ κάθε τί;...

— Ναί, ὅταν εἶναι ἔξω ἐλεύθερο.

Μὰ ὅταν βουτᾶς τὸ ποτῆρι σου μὲ τὸ στόμα πρὸς τὰ κάτω, σ' ἕνα γεμᾶτο κουβᾶ, τὸ νερὸ φτάνει ποτὲ ὡς τὸν πάτο τοῦ ποτηριοῦ; Ὄχι...

Πάντα μένει ἕνα μέρος ἀδειανό. Γιατί πιέζεται ὁ ἀέρας μέσα στὸ ποτῆρι καὶ δὲν ἀφήνει τὸ νερὸ ν' ἀνεβῆ περισσότερο. Κι' ἐδῶ λοιπὸν εἶναι τὸ ἴδιο. Βρισκόμαστε στὸν πάτο τοῦ ποτηριοῦ. Τὸ νερὸ δὲν θὰ μᾶς φθάσῃ ποτέ.

— Ἐγὼ αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω, εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος, καὶ βλέπω τώρα πὼς εἴχατε ἄδικο σεῖς οἱ ἄλλοι ποὺ τον κοροϊδεύατε· ξέρει πράγματα ποὺ δὲν τὰ ξέρουμε μεῖς!

— Σωθήκαμε λοιπόν; ρώτησε ὁ Καρρορῆς.

— Αὐτὸ δὲν τὸ εἶπα, ἀποκρίθηκε ὁ Δάσκαλος. Πὼς δὲν θὰ πνιγοῦμε, ναί, σᾶς τὸ ὑπόσχουμαι. Τὸ ἀνέβασμα εἶναι κλειστὸ κι' ὁ ἀέρας δὲν μπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ δῶ μέσα. Μ' αὐτὸ ποὺ μᾶς σώζει, συγχρόνως μᾶς καταστρέφει. Ὁ ἀέρας δὲν μπορεῖ νὰ βγῆ, εἶναι φυλακισμένος. Μὰ καὶ μεῖς εἴμαστε φυλακισμένοι, δὲν μποροῦμε νὰ βγοῦμε.

— Ἔ, ἅμα χαμηλώσῃ τὸ νερό...

— Μὰ θὰ χαμηλώσῃ; Δὲν τὸ ξέρω.

— Μ' ἀφοῦ σοῦ λένε, εἶναι πλημμύρα;

— Πλημμύρα τὸ ξέρω, μὰ πῶς ἔγινε, ἀπὸ τί; Ξεχείλισε ὁ Διβόννας ὡς τὰ πηγάδια; Ἔγινε καμμιὰ ραγδαία βροχή, νεροποντή, σεισμός; Γιὰ νὰ ξέρουμε, ἔπρεπε νἄμαστε ἔξω καὶ δυστυχῶς εἴμαστε μέσα.

— Μπορεῖ νὰ πλημμύρισε κι' ἡ χώρα;...

— Μπορεῖ...

Ἀνατριχιάσαμε μιὰ στιγμὴ καὶ σωπάσαμε ὅλοι.

Ὁ κρότος τοῦ νεροῦ εἶχε πάψει.

Κάπου-κάπου ἀκούγονταν ἀπὸ κάτω μας σὰν κάτι ὑπόκωφες κανονιὲς ποὺ μᾶς ἐτράνταζαν.

— Θὰ γέμισε τὸ ἀνθρακωρυχεῖο, εἶπε ὁ Δάσκαλος· δὲν πέφτει πιὰ μέσα νερό.

— Κι' ὁ Πέτρος; φώναξε ὁ Παγῆς μ' ἀπελπισία.

Ὁ Πέτρος ἦταν ὁ γυιός του, σφυρῆς σὰν κι' αὐτόν, κι' ἐδούλευε στὸ τρίτο πάτωμα. Ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ ἐγωϊστικὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως δὲν τὸν ἄφησε νὰ τὸν θυμηθῆ. Μὰ ὁ λόγος τοῦ Δασκάλου: «γέμισε τὸ ἀνθρακωρυχεῖο» τὸν τράβηξε καὶ τὸν ξεκόλλησε, θἄλεγες, ἀπὸ τὸν ἴδιο τον ἑαυτόν του.

— Πέτρο! φώναξε μὲ φωνὴ σπαρακτική. Πέτρο!...

Κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε, οὔτε κἂν ὁ ἀντίλαλος. Ἡ φωνὴ κούφια, δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὸν κώδωνά μας.

— Θὰ βρῆκε κι' αὐτὸς κανὲν ἀνέβασμα, εἶπε ὁ Δάσκαλος. Ἑκατὸν πενῆντα ἄνθρωποι νὰ πνιγοῦν, θἄταν φρικτό. Δὲν θὰ τὄθελε ὁ Θεός.

Μοῦ φάνηκε πὼς αὐτὸ δὲν τὄλεγε μὲ πεποίθησι. Ἑκατὸν πενῆντα ἄνθρωποι τὸ λιγώτερο εἶχαν κατεβῆ τὸ πρωῒ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο. Πόσοι ἐπρόφθασαν ν' ἀνεβοῦν ἀπὸ τὰ πηγάδια ἢ νὰ βροῦν καταφύγιο σὰν καὶ μᾶς; Ὅλοι οἱ σύντροφοί μας χαμένοι, πνιγμένοι, νεκροί! Κανεὶς δὲν ἐτόλμησε πιὰ νὰ πῆ λέξι.

—Πέτρο! Πέτρο! φώναξε μὲ φωνὴ σπαρακτική.

(Ἀκολουθεῖ)

Τα νέα βιβλία

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ

Ὑπάρχουν βιβλία ποὺ ὅσον ὀλιγοσέλιδα καὶ ἂν εἶναι, ἀκόμη καὶ ἂν ἔχῃς ὑποχρέωσιν νὰ τὰ διαβάσῃς, πάλιν ἀπὸ τὰς πρώτας σελίδας θὰ τὰ κλείσῃς καὶ θὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι εἶσαι ἐν τάξει μὲ τὴν συνείδησίν σου καὶ τὴν πραγματικότητα, ἂν ἰσχυρισθῇς ὅτι γνωρίζεις τὸ περιεχόμενόν των. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα, ποὺ ὅσον πολυσέλιδα καὶ ἂν εἶναι, ποτὲ δὲν ἔχουν ἀρκετὰς σελίδας διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου. Ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ στρατηγοῦ Γ. Φεσσοπούλου: «Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν».

Αἱ τριακόσιαι καὶ πλέον μεγάλαι σελίδες του εἶναι ὀλίγαι ὄχι μόνον διὰ τὸ θέμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐναγώνιον, κυριολεκτικῶς, ἐνδιαφέρον ποὺ γεννοῦν. Πιστοποιεῖται ἔτσι, ἄλλην μίαν φοράν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ζοῦν τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς των, ἀποσπασματικῶς ὅμως καὶ χωρὶς τὴν πλήρη συνείδησιν τῆς σημασίας των καὶ χωρὶς τὴν συνολικὴν εἰκόνα των. Ὁ κ. Φεσσόπουλος περιφέρει τὸν ἀναγνώστην τοῦ βιβλίου του — ποὺ εἶναι, πρέπει νὰ σημειωθῇ, τὸ ὄγδοον κατὰ σειρὰν σύγγραμμα του — ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ οἰκτροῦ παλαιοκομματισμοῦ εἰς τὰς σημερινὰς ἡμέρας τῆς [illegible] ἀναδημιουργίας [illegible] γραμμὴν τῆς Μεγάλης Ἰδέας [illegible] τὴν πνευματικὴν μορφὴν πού ἔχει σήμερον. Εἶναι ἕνα διάστημα χρόνου [illegible] τῆς ζωῆς τῶν [illegible] πρὸς στιγμὰς [illegible] ζωὴν ὅμως τῶν ἀτόμων ἔχει τὴν μεγαλυτέραν ἀξίαν διότι [illegible] τέταρτον αἰῶνος. Ἡ Ἑλλὰς [illegible] κατὰ τὸ διάστημα ἑνὸς αἰῶνος [illegible] ζωῆς. Πόλεις πολυάνθρωποι, λιμένες, καλλιμάρμαρα κτίρια, διδακτήρια ὑψώθησαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἐδάφη της ὅπου τὰ ἐσκίαζε ἡ φοβέρα καὶ τὰ πλάκων' ἡ σκλαβιά». Ὠργανώθη στρατός, στόλος, παιδεία καὶ μέσα εἰς ἕνα αἰῶνα ζωῆς ὁ ἀμόρφωτος ἀλλὰ ἡρωικὸς λαὸς τοῦ 21 ἀνεδείχθη ἀπὸ τοὺς πνευματικωτέρους, χάρις εἰς τὴν αἰωνίαν νεότητα καὶ ζωτικότητα τῆς φυλῆς, λαοὺς τῆς οἰκουμένης. Μὲ ποταμοὺς αἱμάτων, μὲ ἀφοσίωσιν εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἰδεώδη, ἐπραγματοποίησεν ἄθλους ποὺ δι' ἄλλους λαοὺς ἐπαναστηθέντας ὑπὸ τὰς ἰδίας πρὸς τὸν ἑλληνικὸν συνθήκας θὰ ἦτο ἀφαντάστοι κατορθώματα. Εἶναι ὅμως ἡ αἰωνία κατάρα τῆς φυλῆς ἢ τὰ ἴδιά μας σφάλματα ποὺ μᾶς κάμνουν νὰ καταστρέφωμεν ὅ,τι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δημιουργοῦμεν; Ἡ ἀπάντησις δίδεται παραστατικὴ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κ. Φεσσοπούλου. Δίδεται ὅμως εἰς τὰς σελίδας τοῦ ἰδίου βιβλίου καὶ μία ζωγραφικὴ σύνθεσις τῶν συμφορῶν ποὺ ἐξέσπασαν κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποὺ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν καταβαραθρώσουν καὶ τῆς ἀνατολῆς ποὺ ἐξέλαμψε μὲ τὸ Νέον Κράτος.

Χρειάζεται τώρα τάχα νὰ πῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μείνῃ Ἕλλην ποὺ νὰ μὴ διαβάσῃ τὸ βιβλίον τοῦ κ. Φεσσοπούλου, τὸ ὁποῖον κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα προσόντα του ἔχει καὶ τοῦτο, ὅτι εἶναι γραμμένον εἰς ὡραίαν, ρέουσαν γλῶσσαν; Οἱ μεγάλοι διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τί ἔκαμαν μὲ τὴν ἀδιαφορίαν των ἢ τὰ πάθη των· οἱ μικροὶ διὰ νὰ φρονηματίζωνται.

ΜΙΑ ΚΡΗΤΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

Πολλοὶ ἴσως φαντάζονται ὅτι ἡ ἠθογραφία εἶναι τὸ εὐκολώτερον εἶδος λόγου. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι ἕνας Κονδυλάκης, ἕνας Παπαδιαμάντης, ἕνας Χατζόπουλος, ἕνας Μυριβήλης κ. ἄ. κατέγιναν μὲ τὸ εἶδος τοῦτο, ἂν ὄχι τίποτε ἄλλο, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἠθογραφία ἔχει [illegible] ὡς εἶδος [illegible] λόγου. Ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἠθογραφία [illegible] πέρα τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ [illegible] ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ [illegible] μέρους [illegible] εἰς τὴν ἰδίαν ἀφετηρίαν τὸν ἀρχαῖον καὶ τὸν βυζαντινὸν ἑλληνικὸν λαόν. Ἡ κατάτμησις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἰς ἀναρίθμητα κρατίδια καὶ οἱ διαφορετικοὶ ὅροι ζωῆς [illegible] ρυναν κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς δουλείας εἰς τὰ διάφορα τμήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, [illegible] τὴν δημιουργίαν ἰδιαζόντων ἐθίμων κατὰ τόπους.

Ἡ Κρήτη, γῆ ἑλληνικὴ μὲ πανάρχαιον ἑλληνικὸν πολιτισμόν, δὲν ἦτο δυνατὸν [illegible] νὰ ἔχῃ ζωντανὰ καὶ χαρακτηριστικὰ [illegible] εἰς τὸν πολιτισμόν [illegible] καὶ εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κρητικοῦ λαοῦ. Ὁ κ. Μαράντης [illegible] [illegible] τὰ ἔθιμα εἰς ἕνα ἠθογραφικὸν [illegible] τίτλον [illegible] ἡ ἱστορία ἑνὸς ἔρωτος εἰς τὴν ὀρεινὴν Κρήτην, [illegible] τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, τὴν οἰκογενειακὴν γαλήνην. Εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου [illegible] ἡ Κρήτη [illegible] καὶ ὑπερήφανος, μὲ ὅλα τὰ χαρακτηριστικά της ἔθιμα καὶ μὲ τὰ ἰδιαίτερα ἐκεῖνα γνωρίσματα τῆς κρητικῆς ψυχῆς.

Ὁ κ. Μαράντης δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ κάμῃ τέχνην· εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι ἡ τέχνη ὑψώνεται συχνὰ ἀπὸ τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν ἤρεμον ἐκτύλιξιν ἑνὸς θέματος.

ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΒΡΟΓΧΙΚΑ

Τί εἶναι τὰ βρογχικά; Κάθε μέρα ἀκοῦμε τὸν ὅρο αὐτὸ ἀπὸ ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμο καὶ πολλὲς φορὲς καὶ μεῖς ἀκόμη οἱ γιατροὶ δὲν ξέρουμε τί ἐννοοῦν μὲ τὴν ὀνομασία αὐτή. Ἐμεῖς ὅμως ἐπιτύχαμε τὸν διαχωρισμὸ τοῦ ὅρου βρογχικὰ ἀπ' τὴ βρογχίτιδα, κι' ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ δώσουμε στοὺς ἀναγνῶστες μας μιὰ ἐξήγησι τοῦ ζητήματος τούτου. Μὲ τὸν ὅρο βρογχικά, προκειμένου γιὰ παιδιά, ἐννοοῦμε τὴ χρονία βρογχίτιδα, τὴν ρινοφαρυγγίτιδα, τὰ συχνὰ κρυολογήματα καὶ τὴ μεγάλη εὐπάθεια τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων. Οἱ ἄλλοι, προκειμένου γιὰ μεγάλους, λέγοντες βρογχικά, ἐννοοῦν τὴν φυματίωσι τοῦ πνεύμονος. Χρησιμοποιοῦν ἔκφρασιν τῆς συγχρόνου πολεμικῆς ἐποχῆς, δηλαδὴ καμουφλαρισμένην. Ἡμεῖς θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν πρώτη ἔννοια τοῦ ὅρου βρογχικά, διότι αὐτὴ κυρίως μᾶς ἐνδιαφέρει, ἐφ' ὅσον ἀσχολούμεθα μόνον μὲ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Λοιπὸν τὰ βρογχικὰ στὰ παιδιὰ δὲν εἶναι ὅρος ἰατρικός. Τὸν ἔφκιασε ὁ λαός, ὅπως καὶ τόσους ἄλλους ἀκόμη. Τοὺς εἶπε ὁ γιατρὸς πὼς ἔχει ὁ μικρὸς ὀξεῖαν βρογχίτιδα καὶ ἡ γειτόνισσα ἀμέσως μετέστρεψε τὴν βρογχίτιδα σὲ βρογχικά.

Τὸ παιδὶ ὅταν εἶναι μικρό, 2—3 ἐτῶν, παθαίνει μιὰ γριππώδη βρογχίτιδα, ἡ νόσος διαρκεῖ 3—6 ἡμέρας, παραμένει ὅμως ὁ βῆχας καὶ ἕνας ρόγχος μερικὲς ἀκόμη ἡμέρες. Ἐὰν τώρα τὸ παιδὶ αὐτὸ τὸ γιατρέψουν ὅπως πρέπει, τοῦ δώσουν τὴν κανονική του τροφὴ καὶ δὲν τὸ ὑποβάλουν σὲ ἄσκοπη δίαιτα, τὸ βγάλουν ἔξω ἐνωρὶς καὶ δὲν τὸ καταδικάσουν ὅλο τὸ χειμῶνα φυλακὴ διὰ τὸν φόβον νέου κρυολογήματος, τὸ ντύσουν ἐλαφρὰ καὶ οὐχὶ κρεμμυδοειδῶς, τότε θὰ γίνῃ καλὰ καὶ ἂν ξαναπάθῃ μιὰ γρίππη, πρᾶγμα συνηθισμένο γιὰ ἕνα παιδάκι, δὲν θὰ εἶναι σπουδαῖο οὔτε ἀρκετό, ὥστε νὰ τὸ ὀνομάσουν βρογχικό. Ἐὰν ὅμως κάνουν τὰ ἀντίθετα, τότε ἀλλοίμονο στὸ παιδὶ μέχρι ποῦ θὰ γίνῃ 15 ἐτῶν. Θὰ κρυολογῇ εὔκολα, θὰ παρουσιάζῃ ἀκροαστικά, θὰ βήχῃ συχνά, θὰ ἔχῃ συνεχῶς συνάχι, μὲ λίγα λόγια θὰ γίνῃ βρογχιτικό. Θὰ παρουσιάζῃ ἐπιστημονικῶς μιὰ χρονία βρογχίτιδα καὶ μιὰ μεγάλη εὐπάθεια τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων. Τόσο ὅμως ἡ βρογχῖτις ὅσο καὶ ἡ εὐπάθεια, δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέσι μὲ τὴ φυματίωσι. Τοῦτο εἶναι τόσο βέβαιον, ὥστε ὁ γνωρίζων καλὰ τὴν ἐπιστήμη του παιδίατρος ἀποκλείει τὴν φυματίωσι, ὅταν τὸ παιδὶ βήχῃ συχνὰ καὶ ἔχῃ ἀποχρέμψεις. Μάλιστα ἡ φυματίωσι στὰ παιδιὰ δὲν ἔχει βῆχα μεγάλο, οὔτε φλέμματα. Ἡ φυματίωσις τοῦ παιδιοῦ, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς μεγάλους, δὲν εἶναι θορυβώδης. Ἐμφανίζεται ἐνίας βῆχας μικρὸς καὶ κατὰ περιόδους ἀπὸ τὴν πίεσι ποὺ κάνουν οἱ ἀδένες στὰ νεῦρα τοῦ λάρυγγος, δὲν ἔχει φλέμματα καὶ τὸ σπουδαιότερο καὶ πλέον περίεργον δὲν ἔχει ἀκροαστικά. Μόνον ἡ πλάκα καὶ ἡ δερμοαντίδρασις τοῦ Πίρκε, ποὺ εἴπαμε ἄλλοτε, βάζουν διάγνωσι. Ἑπομένως ὅταν ἀκοῦμε ἀκροαστικὰ σὲ ἕνα παιδάκι ἀποκλείομε τὴ φυματίωσι καὶ λέμε ὅτι ἔχει ἢ χρονία βρογχίτιδα ἢ διάτασι τῶν βρόγχων ἢ ἁπλῆ χρονία συμφόρησι, ποτὲ ὅμως φυματίωσι. Τώρα πῶς γιατρεύεται ἡ κατάστασις αὐτή; Πρῶτον ἐὰν ἔχῃ ὡς αἰτία μία χρονία ἀμυγδαλίτιδα ἢ κρεατάκια, θὰ θεραπευθῇ ὅπως εἴπαμε σὲ προηγούμενο ἄρθρο μας. Ἐὰν ὀφείλεται σὲ κακὴ θεραπευτικὴ ἀγωγή, προερχομένη ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἀγάπη καὶ φόβους τῆς οἰκογενείας, θὰ προσπαθήσωμεν νὰ πείσωμεν τοὺς γονεῖς νὰ σκληραγωγηθῇ τὸ παιδί, νὰ τραφῇ ἐπαρκῶς καὶ νὰ τοῦ γίνουν ἐνέσεις ἀπαραίτητες καὶ φάρμακα κατάλληλα γιὰ τὴν ἀντισηψία τοῦ πνεύμονος.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Υ. Γ. Τὴν Καν Ἀλεξ. Παπαδάτου (Ζάκυνθον) εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ πλῆρες ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ γράμμα της. Ἂς γνωρίζῃ μόνον ὅτι ἡμεῖς ἀποτελοῦμε ἕνα κόκκο ἀπὸ τὸ σπόρο ποὺ σπέρνεται ἀφθόνως κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν καὶ ἐξυγίανσιν τῆς νέας ἑλληνικῆς γενεᾶς. Θὰ ἤθελα μόνον, καὶ τὸ ἐλπίζω, νὰ ἀποκτήσουν ὅλες οἱ μητέρες τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν διάθεσιν τῆς κ. Παπαδάτου καὶ ἔτσι θὰ θερίσωμεν γρήγορα πολυτίμους καρπούς.

Γ. Μ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΑΛΛΗΣ

(1832 - 1909)

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ γέννημα μιᾶς φυλῆς κι' ἑνὸς τόπου μ' ἰδέες ποὺ ὡριμάζουν σιγὰ - σιγὰ ἀπ' τὸ βάθος τῶν ἐντυπώσεων κάθε μέρας, ὅσο κι' ἂν ξεχωρίζη ἀπ' τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅσο κι' ἂν ἡ φαντασία του πετᾶ πάν' ἀπ' τὰ σύνορα ποὺ ποὺ ὁρίζουν τὶς χῶρες, εἶναι δεμένος σὰν Προμηθέας στὸ βράχο του, μὲ τὸν τόπο ποὺ γεννήθηκε. Τὸ περιβάλλον, μὲ τὶς χιλιάδες πλοκαμιῶν του, τὸν ἀγκαλιάζει ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ἐπιδρᾶ στὸ σχηματισμὸ τῆς ἰδιοσυγκρασίας του, στὸν τρόπο τῆς ἐκδηλώσεώς του, καὶ πιὸ πολὺ ἀκόμη στὴ μετέπειτα ἐξέλιξί του. Οἱ αἰσθήσεις του βουτιοῦνται μέσα στὸ γύρω κόσμο, ρουφοῦν ἀπὸ κεῖ τὴν ἔμπνευσι, ποὺ θὰ διαπλάση ὁλόκληρο τὸ καλλιτεχνικό του ἔργο.

Κι' ὅταν ἡ τύχη τὸν φέρη νὰ γεννηθῆ σὲ μιὰ πόλι, ποὺ εἶναι ἕνα ζωντανὸ τραγούδι ὀμορφιᾶς, π' ἁπλώνεται ἀτέραντη στὶς ὄχθες τοῦ Βοσπόρου, ἀγκαλιασμένη ἀπ' τὴ θάλασσα καὶ πνιγμένη στὶς ἀναμνήσεις ποὺ ἔχει σκορπίσει ἀπάνω της ὁ χρόνος ποὺ πέρασε, τότε ἂν ἡ ψυχή σου εἶναι πλασμένη γιὰ νὰ γυρεύη τ' ὡραῖο, γίνεσαι δυὸ φορὲς καλλιτέχνης . Ὁ Ράλλης ἀπ' τὰ πρῶτα βήματά του εἶχε ἀντικρύσει αὐτὲς τὶς ὀμορφιές. Μεγάλωσε ὅμως σὲ χρόνια δύσκολα. Οἱ ματωμένες πληγὲς τῆς ἐπαναστάσεως δὲν εἶχαν κλείσει ἀκόμα. Μόνο ποὺ εἶχαν ἀνοίξει καινούργιες στὶς καρδιὲς τῶν σκλάβων, π' ἀντίκρυζαν μὲ πόθο τὴν ἐλεύθερη γῆ τῆς Ἑλλάδος. Γιατὶ στὶς φλέβες τῆς τούρκικης Πόλης ποτὲ δὲν ἔπαψε νὰ ὑπάρχη ὁ Ἑλληνισμός, ποὺ ζοῦσε μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀκούση ξανὰ νὰ μιλοῦν οἱ βουβοὶ θόλοι τῆς Ἁγιᾶ Σοφιᾶς. Γιὰ τὴν ὥρα ὅλα αὐτὰ ἦταν ὄνειρα. Οἱ βυζαντινὲς ἐκκλησίες εἶχαν γίνει τζαμιά. Κάθε βράδυ, σὰν ἔσβηνε ἡ μέρα, ὁ χότζας δ'έδιδε στὸν ἀέρα τ' ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, κι' αὐτὸ ξαπλωνόταν στὰ στενὰ καλντερίμια μὲ τὰ καφασωτὰ παράθυρα, στὴ θάλασσα τῶν σπιτιῶν, καὶ στ' ἀτέλειωτα παλάτια τῶν Σουλτάνων...

Κι' οἱ πρῶτες ἐντυπώσεις δὲν ξεχνιοῦνται ποτέ.

Ὁ Ράλλης θυμῶταν τὴν Ἀνατολή, ὅπως τὴ γνώρισε αὐτός, γεμάτη μυστικισμό, μὲ μιὰ ἀπέραντη νοσταλγία, ποὺ διώχνει τὸ πνεῦμα μακριὰ ἀπ' τὴ δρᾶσι, τὸ ναρκώνει σὰ νὰ τὸ ρίχνη σὲ μιὰ καινούργια ἡδονή.

Θυμῶταν τοὺς ἥσυχους ἀνθρώπους μὲ τὴν ἁπλῆ ζωή, τὰ ἤθη κι' ἔθιμά τους, ποὺ ἔχουν ἕνα ξεχωριστὸ δικό τους τόνο, κατασταλάγματα μιᾶς φυλῆς τόσων αἰώνων. Γι' αὐτὸ κι' ἀργότερα ξαναγύρισε... Τώρα ὅμως τελειώνοντας τὶς σπουδές του ἔφυγε γιὰ τὸ Λονδῖνο, τὸ περίφημο city, τὸν ἐγκέφαλο τῆς γῆς, ὅπως τὸ εἶπε κάποιος

Οἱ ἀδελφοὶ Ράλλη, ἡ Χιώτικη αὐτὴ οἰκογένεια ποὺ εἶχε ἀναπτύξει τεράστια δρᾶσι σ' ὅλη τὴν Ἀγγλικὴ ἐπικράτεια, τὸν προσέλαβε γιὰ ὑπάλληλο. Μπῆκε στὴ ρουτίνα μιᾶς ζωῆς, ποὺ δὲν εἶχε κανένα ἐνδιαφέρον γι' ἄνθρωπο σὰν κι' αὐτόν, μὲ τὶς μετρημένες ὧρες τοῦ γραφείου του, ἴδιες καὶ μονότονες ὅλες, καὶ τὶς λιγοστὲς ἀπολαύσεις. Γύρεψε νὰ φύγη ἀπ' τὸν κλοιὸ τῶν ἀριθμῶν καὶ τῆς λογιστικῆς, γιὰ νὰ μπορέση ἀνενόχλητα νὰ καλλιεργήση τὸ ταλέντο του. Τέλος, τὸ 1876 πῆρε τὴν ἀπόφασί του. Ἀφίνοντας τὸν Ἑρμῆ μὲ τὰ φτερά του, (κάτι παρόμοιο ἔκανε ἀργότερα κι' ὁ Σουρῆς) ἔφυγε ἀπὸ τὸ ἐμπορικὸ city γιὰ τὸ Παρίσι.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μιὰ πλούσια πνευματικὴ κίνησις ξεχείλιζε σὲ κάθε κλάδο τῆς τέχνης, κι' οἱ ἀγῶνες τῶν ἀρχηγῶν τους ἔδιναν ἕνα ζωηρὸ τόνο στοὺς μποέμικους κύκλους τῶν καλλιτεχνῶν.

Σὰν ἀντίλαλοι μιᾶς κοντινῆς ἠχοῦς ἀκούγονταν τὰ ὀνόματα τοῦ Σατωμπριάν, τοῦ Λαμαρτίνου καὶ τοῦ Οὐγκώ, ἐνῶ ἡ καινούργια σχολὴ τοῦ Φλωμπὲρ ἔδινε τὸ τελευταῖο χτύπημα στοὺς ρωμαντικοὺς τῆς δεύτερης γενιᾶς.

Στὴ ζωγραφικὴ τὸ Παρίσι ἦταν τὸ κέντρο κάθε καινούργιας ἐξορμήσεως μὲ νεωτεριστικὲς ἀντιλήψεις. Ἐκτὸς τῶν παλαιῶν σχολῶν, οἱ maitres τῶν νέων τάσεων τῆς ζωγραφικῆς, Μανέ, Κουρμπέ, Μιλλὸ κλπ. προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβάλλουν μὲ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ ἔργου των τὶς πεποιθήσεις τους.

Ὁ Ράλλης μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἀνεμοστρόβιλο ἰδεῶν βρέθηκε στὸ στοιχεῖο του. Ὅλη αὐτὴ ἡ κίνησις ἦταν κάτι νέο γι' αὐτόν. Μπῆκε στὸ ἀτελιὲ τοῦ Ζερόμ, ποὺ εἶχε γίνει διάσημος ἀπ' τὰ πρῶτα ἔργα του. Ἦταν ἕνας τύπος μποέμ, μὲ δυνατὸ ταλέντο, ποὺ τὸ σπατάλησε σ' ὅλα τὰ εἴδη τῆς τέχνης παίρνοντας τὰ θέματα τῶν πινάκων του ἀπ' τὴν ἱστορία καὶ τὶς ταξιδιωτικές του ἐντυπώσεις, ζωγραφίζοντας μὲ μιὰ λεπτὴ παρατήρησι, δίνοντας συγχρόνως ἕνα πνευματώδη τόνο, ἀκολουθῶντας τὰ ἴχνη τοῦ διδασκάλου του Ντελαρὸς καὶ συνδυάζοντας τὸ στὺλ τοῦ Δαυῒδ μὲ τὴ φαντασία τῶν Ρωμαντικῶν, ἔγινε πρόδρομος, χωρὶς νὰ ἔχη ἕνα ξεχωριστὸ δικό του τύπο, πολλῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν.

Ὁ Ράλλης μπαίνοντας στὸ πνεῦμα του, τὸν μεταχειρίσθηκε σὰ μιὰ ἐγκυκλοπαιδεία, ἀπ' ὅπου μπορεῖς νὰ διαλέξης ὅ,τι θέλεις. Ἄφησε τὴν ἱστορία μὲ τοὺς πολυθρύλητους ἥρωές της γι' ἄλλους καὶ γύρεψε νὰ γνωρίση καλλίτερα τὴν καθημερινὴ ζωὴ στὴ χώρα ποὺ γεννήθηκε, ποὺ ἔνοιωθε καὶ ποὺ ἦταν γι' αὐτὸν γεμάτη ἀπὸ χτυπητὲς ἀναμνήσεις. Στὴ θύμησί του ἦταν ἀκόμη ζωντανές, παρ' ὅλο τὸ εὐρωπαϊκὸ λουστράρισμά τους, οἱ εἰκόνες τῶν παληῶν ἐθίμων τῆς Ἀνατολῆς ποὺ ἂν στὰ μάτια τῶν ξένων ἦσαν ξεροὶ τύποι, ἦσαν γι' αὐτὸν μιὰ ὁλόκληρη ζωή.

Ἀκολουθῶντας τὸ παράδειγμα τοῦ Ζερὸμ γύρεψε νὰ φρεσκάρη στὴ φαντασία του τὶς παληὲς ἐντυπώσεις καὶ μὲ τὴ βοήθεια τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου νὰ προετοιμάση ὅπως ὁ Tain εἶπε τὴ στιγμὴ τῆς δημιουργίας.

Καὶ γύρισε παντοῦ, παντοῦ, σὲ κάθε γωνιά, σ' ὅλους τοὺς τόπους ποὺ καθρεφτίζονται στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο. Ἄρχισε ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Ἕλληνας αὐτὸς τῆς σκλάβας Ἑλλάδας, θέλησε νὰ γνωρίση πρῶτα τὴν ἀληθινὴ πατρίδα τῆς Τέχνης, κι' ἦρθε γι' αὐτὸ προσκυνητὴς στὴ Μέκκα τῆς ἀ-

Θ. ΡΑΛΛΗ ΠΩΛΗΤΡΙΑ ΚΗΡΙΩΝ

ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΜΑΣ ΘΕΑΤΡΟ

ὁ Καραγκιόζης

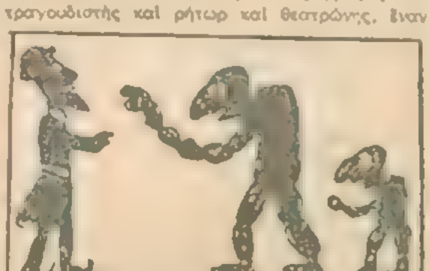
Οἱ ξένοι, ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, σπανίως παραλείπουν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ ἀπέριττα αὐτὰ καταφύγια τῆς λαϊκῆς διασκεδάσεως, καὶ συχνὰ μέσα στὶς ἀνταποκρίσεις, αἰσθητικὲς μελέτες ἢ ἀναμνήσεις των ἀφηγοῦνται τὶς ἀλησμόνητες στιγμὲς ποὺ πέρασαν μέσα στὰ λαϊκὰ αὐτὰ κέντρα, ὅπου εἶχαν τὴ μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν αὐθεντικώτερα παρ' ὅπου ἀλλοῦ, καὶ πιὸ συγκεντρωμένα τὴ σημερινὴ Ἑλλάδα, ἐξαντλημένη σὲ μῦθο, σὲ ἱστορία, σὲ χορό, σὲ κίνησι, σὲ τραγοῦδι, σὲ ἀμφίεσι, σὲ χαρακτῆρα, σὲ ρυθμό, σὲ χρῶμα, μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα θελκτικῆς οἰκειότητας καὶ παλλόμενη ἀπὸ τὸ χείμαρρο τῶν λαϊκῶν ἐκδηλώσεων.

Καὶ ὅμως ὁ Καραγκιόζης στὸν τόπο του κατάντησε νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὅρος εὐφημιστικὸς γιὰ ὅσους θέλουν νὰ διεκτραγωδήσουν τὴ θεατρικὴ ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀθλιότητα. Μήπως τὴν ἴδια τύχη τοῦ μοναδικοῦ μας αὐτοῦ λαϊκοῦ θεάτρου δὲν εἶχαν καὶ ἡ λαϊκή μας γλῶσσα, ἡ λαϊκὴ μουσική, ὁ λαϊκὸς χορός, τὸ λαϊκὸ σπίτι, τὸ λαϊκὸ κέντημα, ὅλη τέλος ἡ καθαρόαιμη νεοελληνικὴ ζωή; Ὅλ' αὐτά, τὰ λαϊκὰ πράγματα, τὰ λαϊκὰ γοῦστα, εἶναι, φαίνεται, πολὺ δικά μας, ὥστε νὰ τὰ ἐκτιμοῦμε, καὶ τὸ κάτω - κάτω, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσουμε, ὅτι, παρ' ὅλη τὴν καλή μας θέλησι, δὲν κατωρθώσαμε νὰ εἴμαστε ἀκόμα ἀρκετὰ Εὐρωπαῖοι, ὥστε νὰ τὰ ἐννοοῦμε. Μ' ὅλα ταῦτα ὁ Καραγκιόζης ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχῃ γιὰ τὸ λαό, ἀπ' τὸν ὁποῖον βγαίνει καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνεται. Μέχρις ὅτου φθάσῃ τέλος καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι κατηφὴς ἀπὸ ὑψηλὴ φιλοσοφία καὶ φραγκοχαλασμένος ἀπὸ πολιτισμό, θὰ πηγαίνῃ νὰ περνᾷ ἐκεῖ τὰ βράδυα του καὶ νὰ ξεχνᾷ, γελῶντας ἢ ἐνθουσιαζόμενος παιδικά, τοὺς ἡμερήσιους κόπους του. Γι' αὐτὸν ἡ ὥρα περνᾷ ἐκεῖ περίφημα. Ἰδέτε τον· τὸ θέμα τὸν ἔχει καρφώσει· τὸ θέαμα τὸν ἔχει αἰχμαλωτίσει· ὁ ζωντανός ρυθμός του, οἱ τύποι του, τὸν ἔχουν συναρπάσει. Ὅλα περνοῦν γοργὰ μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια του, σὲ ἀντιθέσεις βασικές, σ' ἐναλλαγὲς ζωηρὲς καὶ ἔντονες. Τὸ κωμικὸ διαδέχεται τὸ δραματικὸ ἀπὸ πρᾶξι σὲ πρᾶξι, ἀπὸ εἰκόνα σὲ εἰκόνα, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή.

Τὴν δραματικὴ εἴσοδο τοῦ Γέρο Λεπενιώτη, πατέρα τοῦ Κατσαντώνη, ἀπαγομένου πρὸς τὸν τύραννον δεσμίου, μέσα στὴν κόκκινη ἐκείνη φλόγα, ποὺ ὁ συγκρατημένος τόνος τοῦ τραγουδιοῦ τοῦ ἥρωος τὴν κάνει ἕνα σύμβολο τῆς μαρτυρικῆς δόξας τῆς Ἑλλάδος, θὰ τὴν διαδεχθῇ ἀμέσως ἡ φαιδρὰ ἐμφάνισις τοῦ Καραγκιόζη, καὶ εὐθὺς κατόπιν ἡ θριαμβευτικὴ τοῦ Κατσαντώνη, μέσα στὴν ἴδια φλόγα, ποὺ ὁ ἡρωϊκὸς τώρα ρυθμὸς τοῦ χοροῦ τὴν κάνει νὰ εἶναι ἐνθουσιαστικὴ καὶ ἑορτάσιμη.

Μιὰ ἁπλοϊκότης ἑνὸς ἀκαταμάχητου θελγήτρου, ὑποκαθιστᾷ ἐδῶ κάθε λογική. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν παιδικὴ ἀτμόσφαιρα, τὴ γεμάτη ἀπὸ συναισθηματικότητα, ποὺ εἶναι τόσο ὑποβλητική, ἡ τέχνη μένει ἐλεύθερη νὰ θαυματουργήσῃ.

Γιατὶ τὸ θέατρο αὐτό, πίσω ἀπὸ τὴν φαινομενικὰ ἁπλοϊκὴ ὀθόνη του, διαθέτει μιὰ φυσικὴ δύναμι καὶ μιὰ μαεστρία ἐντελῶς ἐξαιρετική. Ἕναν νοῦ, ποὺ συγκρατεῖ μιὰ ἑκατοντάδα σχεδὸν ἔργων, ποὺ ὁ ἴδιος ἔχει συλλάβει, ἕνα μάτι ποὺ πρέπει νὰ διευθύνῃ καὶ τὴν παραμικρότερη λεπτομέρεια, ὡς τὴν ἐλαφρότερη κίνησι, πολλὲς φορὲς μαζὶ μὲ δεκαπέντε κομπάρσους, ἕνα χέρι ποὺ εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο ν' ἀντιληφθῇ καὶ τὸ ἴδιο τί περίπου προφτάνει, ἕναν ἄνθρωπο τέλος «φαινόμενον», ποὺ πρέπει νὰ εἶναι μαζὶ αὐτοσχεδιαστὴς καὶ σκηνοθέτης, καὶ σκηνογράφος, καὶ ζωγράφος καὶ τραγουδιστὴς καὶ ρήτωρ καὶ θεατρώνης, ἕναν ἄνθρωπο μὲ ἄπειρα τάλεντα καὶ πρὸ παντὸς προικισμένο μὲ τὸ φυσικὸ δῶρο τῆς ποιητικῆς φαντασίας.

Περάστε πίσω ἀπὸ τὴν ὀθόνη του, παραβιάσετε τὸ ἄδυτό του. Ἐλᾶτε ἐδῶ μέσα, ποὺ ἐξαπολύονται οἱ θύελλες, οἱ τρικυμίες, οἱ ναυμαχίες, οἱ μάχες, ἐδῶ ποὺ σκαρώνεται καὶ στήνεται ἀφεσθῆσα ὅλος αὐτὸς ὁ φανταστικὸς κόσμος, ὁ καμωμένος σχεδὸν μὲ τὸ τίποτα. Μονάχα ἴσως μιὰ ἀνατολίτικη σκηνικὴ φαντασία νὰ ἐπέτυχε μὲ τόσο ἁπλοϊκὰ μέσα μιὰ τόσο φανταχτερὴ καὶ ἔντονη ἐντύπωσι. Γιατὶ σχεδὸν τίποτε ἄλλο δὲν δουλεύει μέσα ἐδῶ παρὰ ἡ φαντασία καὶ τὸ κέφι, ἡ φαντασία ὅμως καὶ τὸ κέφι ἑνὸς Μόλλα. Ὅπως παρασταίνει, στὴν κάθε κίνησί του, στὴν κάθε του ἔκφρασι, κάνει νὰ ζοῦν οἱ τύποι, νὰ περιλαύνουν τὰ γεγονότα. Ἡ κάθε μιὰ κίνησις τῆς φιγούρας του ἀνταποκρίνεται σὲ ἄπειρες ἰδικές του. Φαντασθῆτε τον τώρα νὰ παίζῃ μὲ δυὸ καὶ τρία ἀνδρείκελα μαζί. Φαντασθῆτε το τὸ καθένα μὲ τὸν χαρακτῆρα του καὶ τὴ φωνή του. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μεταδώσῃ στὴ φιγούρα, τὸ «μορφασμό», τὸ βλέπεις στὸ πρόσωπό του, στὶς προσπάθειές του, τὶς γεμᾶτες φαντασία, νὰ κινήσῃ τὶς φιγοῦρες του τὶς γεμᾶτες ἀπὸ ἔκφρασι. Ἕνας ὁλόκληρος ἐκφραστικὸς θησαυρός, τοῦ κορμιοῦ, τῶν ποδιῶν, τῶν χεριῶν, τῶν ματιῶν, τῆς κάθε ἴνας του, ποὺ βρίσκεται στὴν ἐντονώτερή της ἔξαρσι, προσπαθεῖ νὰ διοχετευθῇ μὲ πάθος στὶς φιγοῦρες του αὐτὲς καὶ νὰ τὶς ἐμψυχώσῃ.

Νὰ τὶς ἐμψυχώσῃ! Τρόπος τοῦ λέγειν. Ποτὲ ἡ ζωὴ δὲν ἔδωσε μιὰ τόσο χαρακτηριστικὴ κίνησι· κι' ἐδῶ διαδέχεται σὰ φυσικὸς χείμαρρος ἡ μία τὴν ἄλλη, δίχως καμμιὰ διακοπή. Ὅταν τελειώσῃ εἶναι κατάκοπος. Ἀπὸ τὰ μάτια του, φανταστικά, πέρασαν τρικυμίες, φόνοι, μάχες, ἔρωτες, πεῖνες, περιπέτειες, καὶ γιὰ νὰ τὰ ἐκφράσῃ ὅλ' αὐτὰ ἔχει κινηθῆ κάθε του μόριο. Δὲν τὸν ἐνοχλοῦμε λοιπὸν παρὰ ὅσο γιὰ νὰ μάθουμε ὅτι εἶναι, ὅπως οἱ περισσότεροι καραγκιοζοπαῖκτες, Μωραΐτης, ὅτι ἂν καὶ αὐτοδίδακτος πρότυπά του εἶχε κι' αὐτὸς τὸ Μίμαρο, τὸ Μίμο καὶ τὸ Ρούλια. Δηλαδὴ τὴν παράδοσι.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

θάνατης ἰδέας τοῦ ὡραίου. Ὕστερα ξεκίνησε γιὰ τὴ δεμένη στὶς ἁλυσίδες της Ἰωνία μὲ τὸν δυνατὸ ἀνατολίτικο ρυθμό της. Πῆγε στὴ χώρα τοῦ Νείλου μὲ τὴ βαρειὰ τέχνη τῶν γκρεμισμένων ναῶν της, στοὺς βιβλικοὺς τόπους καὶ γνώρισε τὸ Ἅγιον Ὄρος. Στὰ μοναστήρια τοῦ Ἄθωνα, χτισμένα σὰν ἀητοφωλιὲς πάνω στοὺς βράχους τους, γνώρισε τὴ γαλήνη ποὺ ὁδηγεῖ μακριὰ ἀπὸ κάθε ἀγῶνα, σὲ μιὰ πραγματικὴ Νιρβάνα.

Τὸ μάτι του, ὅπου κι' ἂν πάῃ, σὰ φακὸς πιάνει τὶς λεπτομέρειες τῶν χρωμάτων, τῶν κινήσεων, τῶν συνθέσεων, στοιβάζοντας στὴ μνήμη του εἰκόνες πάνω σ' εἰκόνες.

Γρήγορα τὰ ἔργα του παίρνουν μιὰ σημαντικὴ θέσι στὶς ἐκθέσεις τῶν Παρισίων. Οἱ κριτικοὶ παρατηροῦν μὲ ἐνδιαφέρον τὸ νέο ζωγράφο μὲ τὰ πρωτότυπα θέματά του. Ἐντύπωσι κάνει ἡ θρησκευτική του ἔμπνευσι, στοὺς ἄθρησκους καιροὺς ποὺ ζοῦσαν, κι' ὁλόκληρη ἡ ποίησις ποὺ ἔβγαινε ἀπ' τοὺς ταπεινοὺς ναοὺς τῶν ὀρθοδόξων. Ἐκκλησίες μὲ τὸ μισοσκοταδό τους, τὰ φτωχὰ καντήλια τους καὶ τὶς ἄσπρες λαμπάδες. Φτωχοὶ ἄνθρωποι σκύβουν μπροστὰ στὶς χλωμὲς Παναγίες. Ἡ εὐλάβεια μαζὶ μὲ τὴ θλῖψι ἢ τὴ χαρὰ τυπωμένη στὸ πρόσωπό τους.

Μὰ ὁ Ράλλης παρ' ὅλο τὸ θρησκευτισμὸ ποὺ διαπνέει ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἔργου του, δὲν περιωρίστηκε μονάχα σ' αὐτόν. Μίλησε ἀκόμη γι' ἄλλα συναισθήματα, ποὺ εἶναι σ' ὅλους τοὺς λαοὺς γνωστά, γιατὶ ὅλοι οἱ λαοὶ εἶναι φτιαγμένοι ἀπὸ τὴν ἴδια γῆ, μὲ μόνη τὴ διαφορὰ πῶς παίρνουν ἕνα ξεχωριστὸ χρῶμα σὲ κάθε τόπο. Ὁ «φυλακισμένος», οἱ «κακὲς εἰδήσεις», ἡ «αἰχμάλωτος», εἶναι σκηνὲς τῆς ζωῆς, θλιμμένες εἰκόνες, γεμᾶτες ἀπ' Ἀνατολίτικη μοιρολατρεία, γι' ἀνθρώπους ποὺ πιστεύουν στὸ κισμέτ.

Λυγίζουν μπροστὰ στὴ μοῖρα κι' ἀφίνουν τὴ θέλησί τους στὴ θέλησί της.

Σ' ὅλα τὰ ἔργα του, κι' εἶναι ἀναρίθμητα, «μιὰ ὀπτασία», «τὰ βάγια», ἡ «Μεγάλη Παρασκευή», ὁ «ἁγιογράφος», «τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος», ἡ «πωλήτρια κηρίων», βλέπει κανεὶς μιὰ ποιητικὴ σύνθεσι ποὺ δίνει τὴν ἐντύπωσι χαδιοῦ, καλμάρει τοὺς πόθους, ρίχνει βάλσαμο σὲ κάθε πόνο.

Λείπουν τὰ δυνατὰ συναισθήματα, ποὺ προκαλοῦν τὴ φρίκη ἢ τὸ φόβο.

Οἱ μαλακὲς πινελλιές, ὁ ἁπαλὸς καὶ συγχρόνως ζωηρὸς χρωματισμός, ἡ καθαρότητα τοῦ σχεδίου ταιριάζουν γιὰ τὴν ποίησι αὐτὴ τῶν φτωχῶν, συγκινητικὴ στὴν ἀφέλειά της καὶ τραγικὴ στὴ [illegible].

Ὁ Ράλλης [illegible] [illegible] τῶν [illegible] τοῦ [illegible] οἱ [illegible] στὸ [illegible] τῆς [illegible] τοῦ 1900.

[illegible] τὸ [illegible]

[illegible] Ἑλλάδος, [illegible] στὸν κόσμο τὴ ζωντάνια [illegible] φυλῆς ποὺ ξεκινᾷ ἀπ' τὴ νύχτα τοῦ χρόνου, ἀκολουθεῖ τὴν [illegible] τῶν αἰώνων, ἀτράνταχτη κι' ἀγέραστη, πάντα προσπαθῶντας, πάντα ἐλπίζοντας νὰ φτάσῃ ψηλά, ἐκεῖ ὅπου τὴν ἔταξε ἡ μοίρα.

Στάλιος

ΟΛΟΙ ΔΕΛΦΙΝΙΑ!

Προχθὲς τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ποὺ καθὼς ξέρετε εἶναι ὁ προστάτης ἅγιος τῶν ναυτικῶν, ἔγινε μιὰ μεγάλη τελετὴ στὸν Πειραιᾶ. Ὅλα τὰ βαπόρια ἦσαν σημαιοστολισμένα. Ὕστερα ἀπὸ τὴ δοξολογία, οἱ ἐπίσημοι συνώδευσαν τὸν Ἀρχηγὸ στὸ Δημοτικὸ Θέατρο, ὅπου εἶχαν μαζευτῆ χιλιάδες ναυτικοὶ - ἐργάτες τῆς θάλασσας. Καὶ σ' ὅλους αὐτοὺς ὁ Ἀρχηγὸς μίλησε μὲ τὴν καρδιά του, σὰν νὰ ἦσαν ὅλοι παιδιά του. Καὶ νὰ πῶς ἄρχισε τὸ λόγο του:

«Ἐργάται τῆς θαλάσσης, ἀγαπητοὶ σύντροφοι, ἀγαπητὲς οἰκογένειες τῶν ναυτεργατῶν ποὺ εἶσθε ἐδῶ μέσα στὴν αἴθουσα αὐτὴν............. ἐρχόμαστε ἐδῶ γιὰ νὰ γιορτάσουμε τὴν ἑορτὴ τοῦ προστάτου τῶν ναυτιλλομένων, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τοῦ ὁποίου νὰ ἔχετε τὴ βοήθειαν.......................»

Τοὺς εἶπε ὕστερα καὶ ἄλλα πολλὰ γιὰ τὸ ναυτικό μας τὸ ἔνδοξο καὶ πὼς κάνει ὅ,τι εἶναι μπορετὸ γιὰ νὰ καλυτερέψη καὶ νὰ προστατέψη τὴ ζωὴ τῶν ναυτικῶν ποὺ εἶναι τόσο βασανισμένη καὶ τόσο ἐπικίνδυνη.

Μιὰ στιγμή, ἐκεῖ ποὺ μιλοῦσε, ἕνας ἐργάτης σηκώθηκε καὶ παρεκάλεσε τὸν Ἀρχηγὸ νὰ φροντίση ὥστε ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ μάθουν νὰ κολυμποῦν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τότε ἐγέλασε καὶ τοῦ εἶπε:

«Τώρα ποὺ ὠργανώθηκε στὴν Ἑλλάδα ἡ Ἐθνικὴ Νεολαία, δὲν θὰ μείνη οὔτε ἕνα ἀγόρι οὔτε ἕνα κορίτσι χωρὶς νὰ μάθη κολύμπι».

Ἤμουν καὶ γὼ ἐκεῖ μὲ ἄλλους Σκαπανεῖς καὶ ὅλοι μαζὶ εἴπαμε: «Ἀμ' δὲν θὰ φτάση καὶ τὸ καλοκαίρι; Θὰ γίνουμε ὅλοι δελφίνια!».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας.

ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΣ

Μιὰ ἀλεποῦ, πονηρὴ μὰ καὶ τεμπέλα σὰν ὅλες τὶς ἀλεποῦδες, περπατοῦσε καὶ κοίταζε ψηλὰ σ' ἕνα κοπάδι περιστέρια, καθὼς πετοῦσαν.

—Ἂν εἶχα φτερὰ θὰ πετοῦσα καὶ θὰ τἄτρωγα ὅλα, συλλογιζόταν καὶ ξεροκατάπινε.

Μ' ἀντὶ νὰ πετάξη ψηλά, καθὼς ἐπιθυμοῦσε... μπλοὺμ καὶ πέφτει μέσα σ' ἕνα ρηχὸ πηγάδι, ποὔλαχε στὸ δρόμο της. Προσπάθησε νὰ βγῆ, μὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Ἔτσι, σὰν εἶδε κι' ἀπόειδε, ἀποφάσισε νὰ περιμένη

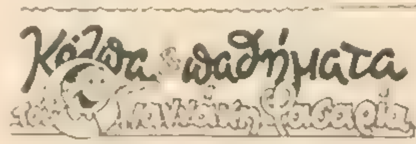
κάποιον νὰ τὴ βοηθήση. Σὲ λίγη ὥρα νά σου κι' ἔρχεται ἕνας τράγος. Ἀκούει χαρχαλέματα μέσα στὸ πηγάδι, σκύβει καὶ βλέπει τὴν ἀλεποῦ.

— Καλέ, τί κάνεις μέσ' αὐτοῦ; τὴ ρωτᾶ ὁ τράγος.

— Παίρνω τὸ λουτρό μου, τραγούλη μου... Κάνει σήμερα τόση ζέστη αὐτοῦ ἐπάνω!... Δὲν μπο-

Ὁ χαριτωμένος Σκαπανεὺς Σωκράτης Καράξας

(Συνέχεια)

Κι' ἐσὺ τώρα Τάκη πιάσε τὸ κλαρῖνο καὶ παῖξε...

Ὁ Τάκης πῆρε τὸ κλαρῖνο κι' ἔβγαλε μιὰ στριγκλιὰ τόσο... μελωδική, ποὺ ἡ κακόμοιρη ἡ μαϊμοῦ πετάχτηκε δυὸ μέτρα ψηλά.

Πολὺ ὡραῖα! εἶπε ὁ ἀρχιθεατρῖνος. Καὶ τώρα μπῆτε στὴ σειρὰ γιὰ τὸ... γεῦμα καὶ δρόμο γιὰ τὸ χωριό, ὅπου ἔχουμε παράστασι....

Ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης ἄκουσαν γεῦμα καὶ ξερογλύφτηκαν!

Ἀπογοητεύτηκαν ὅμως ὅταν εἶδαν ὅτι γιὰ γεῦμα τοὺς ἔδωκαν ἀπὸ ἕνα ξεροκόμματο καὶ δυὸ πιπεριές...

Ἀλλὰ ἡ πεῖνα ποὺ εἶχαν τοὺς ἔκανε νὰ νομίζουν ὅτι τρῶνε... παντεσπάνι!

Ὁ Γιαννάκης μιλοῦσε μιὰ παράξενη γλῶσσα ἀπὸ φωνὲς χωρὶς νόημα κι' ἔκανε σὰν τρελλός...

— Δὲν πονάει κύριοι θεαταὶ ἔλεγε ὁ ἀρχιθεατρῖνος... δὲν αἰσθάνεται, εἶναι... ζῶον! Καὶ χρὰπ τὸν χτυποῦσε μὲ τὸ μαστίγιο. Ὁ καϋμένος ὁ Γιαννάκης πονοῦσε βέβαια ἀλλὰ τί νὰ κάνη... ἤξερε τί ξύλο τὸν περίμενε ὕστερα...

Ἔτρωγε λοιπὸν τὸ ξύλο καὶ οὔρλιαζε...

— Λέει πὼς πεινᾶ, ἐξηγοῦσε ὁ ἀρχιθεατρῖνος.

Κάποιος τότε σηκώθηκε ἀπὸ μιὰ καρέκλα καὶ πλησίασε...

Ὁ Γιαννάκης παρ' ὅλο τὸ μεθῦσι του τὸν γνώρισε αὐτὸν καὶ κιτρίνισε...

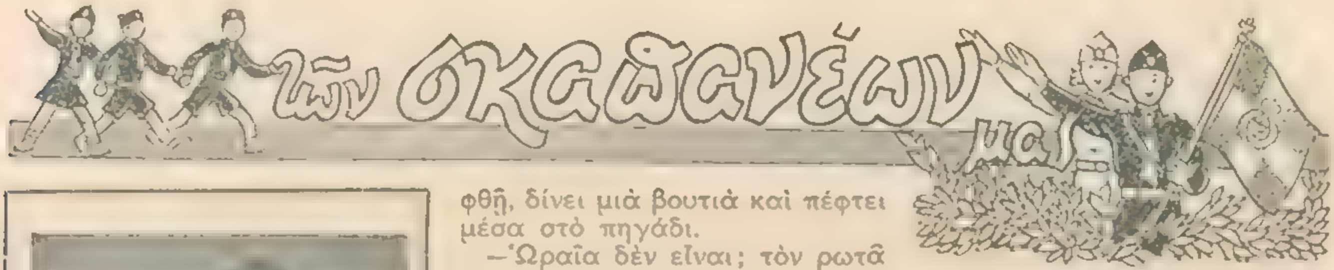
Ἦταν ὁ μυστηριώδης γίγας...

Ὁ γίγας πλησίασε καὶ εἶπε στὸν ἀρχιθεατρῖνο:

—Ἔ φίλε, μὴ μᾶς κοροϊδεύεις πὼς δὲν πονᾶ, δῶσέ μου ἐδῶ τὸ καμουτσὶ νὰ δοκιμάσω.

Ἄρχισε νὰ χτυπᾶ τὸν δῆθεν ἄγριο.

Ἡ μικρὴ Σκαπάνισσα τοῦ Φαλαγγάρχου Ξάνθης κ. Ι. Πασχαλίδου.

ρεῖς νὰ φαντασθῇς τί δροσιὰ ποὺ εἶναι ἐδῶ κάτω... Νεράκι κρύο καὶ καθαρό... Δὲν ἔρχεσαι κι' ἐσύ;... Τὸ πηγάδι εἶναι πολὺ ρηχό... Νά, κοίταξε... πατῶ...

Ὁ τράγος, ποὺ διψοῦσε πολύ, χωρὶς καλὰ-καλὰ νὰ τὸ σκεφθῇ, δίνει μιὰ βουτιὰ καὶ πέφτει μέσα στὸ πηγάδι.

—Ὡραῖα δὲν εἶναι; τὸν ρωτᾷ ἡ ἀλεποῦ.

— Θαῦμα!... Δροσίστηκα μιὰ χαρά... Νὰ ἰδοῦμε ὅμως πῶς θὰ βγοῦμε τώρα...

— Τὸ μόνο εὔκολο... Θὰ μ' ἀφήσῃς νὰ πατήσω στὴ ράχι σου νὰ βγῶ πρώτη ἐγώ, τοῦ λέει ἡ ἀλεποῦ.

— Κι' ἐγώ; ρωτᾷ ὁ τράγος.

— Σὰ βγῶ ἐπάνω θὰ σοῦ ρίξω τὸ σκοινί, θὰ δεθῇς καὶ θὰ σ' ἀνεβάσω... Εἶναι τόσο εὔκολο!..

— Καλὰ λές... Ἄντε νὰ δοκιμάσουμε, ἀπάντησε ὁ τράγος κι' ἔκανε σούζα στηρίζοντας τὸ

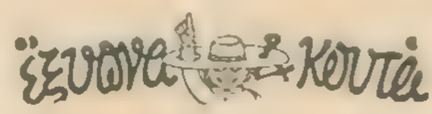

μπροστινά του πόδια στὸν τοῖχο τοῦ πηγαδιοῦ. Ἡ ἀλεποῦ ἀνέβηκε στὴ ράχι του, ἐπάτησε στὰ κέρατά του καὶ μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε πάνω, ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι.

— Ρίξε μου τώρα τὸ σκοινὶ ν' ἀνεβῶ κι' ἐγώ, φωνάζει ὁ τράγος στὴν ἀλεποῦ.

Μὰ ποῦ σκοινί! Ἡ πονηρὴ ἀλεποῦ τὄβαλε στὰ πόδια κι' ἄφησε τὸν καϋμένο τὸν τράγο μέσα στὸ πηγάδι... νὰ παίρνῃ τὸ λουτρό του ὡς ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα, ὅταν τὸν ἔβγαλε ἔξω ὁ ἀφέντης του.

Τὸ παραμυθάκι τοῦτο θέλει νὰ μᾶς πῇ ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύουμε στὰ λόγια καὶ στὶς ὑποσχέσεις ἐκείνων, ποὺ τοὺς ξέρομε πὼς εἶναι πονηροὶ καὶ ψεῦτες.

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Ἡ μαμὰ γελᾷ μὲ τὴ θεία:

—Ἡ Μαρικοῦλα κι' ὁ Πίπης εἶναι δίδυμα καὶ εἶδες πόσο μοιάζουν;

Καὶ ὁ μικρὸς Τάκης τότε ρωτᾷ:

— Μήπως μαμὰ εἶναι... ἀδέλφια;

Ὁ ἀρχιθεατρῖνος τοῦ τὸ ἔδωσε ἀμέσως καὶ ὁ γίγας ἄρχισε νὰ χτυπᾷ τὸν δῆθεν ἄγριο...

Ὁ Γιαννάκης ἤθελε νὰ οὐρλιάσῃ, ὁ ἀρχιθεατρῖνος ὅμως τὸν ἀγριοβλεπε καὶ ὁ καϋμένος ὁ ἄγριος ἀναγκαζόταν νὰ κάνῃ τοῦμπες στὸν ἀέρα γιὰ νὰ ξεφεύγῃ ἀπ' τὶς καμουτσικιές.

Στὸ τέλος ὁ γίγας σταμάτησε νὰ χτυπᾷ καὶ εἶπε:

—Πάει καλὰ μὰ δὲν τὸν εἴδαμε νὰ τρώῃ ἔντομα καὶ κρέας...

Ὁ Γιαννάκης παρ' ὀλίγον νὰ λιποθυμήσῃ ἀπὸ συχαμάρα! Πῶς νὰ φάῃ ἔντομα;

Ὁ γίγας ὅμως δὲν ἀστειευόταν· ἔπιασε λίγες μυῖγες καὶ τὶς ἔδωσε στὸ Γιαννάκη...

—Μανζέτα τρώει εἶπε ὁ ἀρχιθεατρῖνος στὸν Γιαννάκη σὰν νὰ μιλοῦσε τὴ γλῶσσα τῶν ἀγρίων.

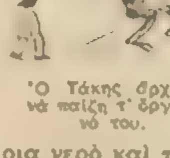
Ὁ Γιαννάκης δίσταζε... Τὸ μαστίγιο ὅμως σὰν βούηξε δυὸ τρεῖς φορὲς στὰ πόδια του τὸν ἔκανε θέλοντας καὶ μὴ νὰ βάλῃ μιὰ μυῖγα στὸ στόμα του...

Ἔπειτα ἀπότομα πήδηξε κάτου ἀπὸ τὸ παλησεντουκο καὶ χάθηκε πίσω ἀπ' τὶς κουρτίνες.

— Κύριοι, εἶπε ὁ ἀρχιθεατρῖνος, ὁ ἄγριος ἐθύμωσε γιατὶ γελούσατε καὶ τώρα θὰ σᾶς δείξω τὸ παιδὶ θαῦμα, τὸ κλαρῖνο τῆς Σκάλας τοῦ Μιλάνου...

Ὁ Τάκης βγῆκε ντυμένος σὰν ἱππότης τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, χαιρέτησε κι' ἄρχισε νὰ παίζῃ...

Τὸ τί γίνηκε τότε δὲν λέγεται... Μὲ τὴν πρώτη νότα ὁ κόσμος ἀγρίεψε κι' ἄρχισε νὰ πετᾷ ὅ,τι εὕρισκε ἐμπρός του.

Ὁ Τάκης ἄρχισε νὰ παίζῃ τ' ὄργανό του.

Ὁ Τάκης σὲ λίγο ἦταν ἀγνώριστος...

Τὸν εἶχαν περιχύσει μὲ δέκα ποτήρια νερὸ καὶ τοῦ πέταξαν λεμόνια, ντομάτες καὶ καφέδες...

Στὸ τέλος πλησίασε καὶ ὁ μυστηριώδης γίγας καὶ τοῦ ἔσπασε στὸ κεφάλι δυὸ αὐγά...

Ὁ Τάκης εἶχε γίνει... ὀμελέτα...

Μάζεψε λοιπὸν τὸ κλαρῖνο του καὶ τρύπωσε κι' αὐτὸς πίσω ἀπ' τὰ σεντόνια...

Ὁ ἀρχιθεατρῖνος τότε καθησύχασε τὸν κόσμο μὲ λίγα λόγια καὶ ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσι νὰ τοὺς δείξῃ τὸ θέαμα τῆς Ἀρκουδοσκυλομαχίας εἰς τὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ.

Μπραβο φώναξε ὁ κόσμος.

Ὁ ἀρχιθεατρῖνος χώθηκε κι' αὐτὸς πίσω ἀπ' τὰ σεντόνια.

Σὲ μιὰ γωνιὰ ὁ Γιαννάκης κι' ὁ Τάκης ἔκλαιγαν σὰν μετανοημένοι κατάδικοι...

— Σηκωθῆτε τοὺς εἶπε ὁ ἀρχιθεατρῖνος ἄγρια, σᾶς ταΐζω... θὰ δουλέψετε, τὸ ψωμὶ ἔχει κόπο γιὰ νὰ βγῇ... ἐμπρός!

Τὰ δυὸ παιδιὰ θέλοντας καὶ μὴ σηκώθηκαν.

— Ἐμπρὸς ντυθῆτε μὲ τὰ ἀρκουδοτόμαρα, θὰ παλαίψετε μὲ τὰ σκυλιά...

Τὰ παιδιὰ μούδιασαν! Ντύθηκαν ὅμως καὶ βγῆκαν σὰν ἀρκοῦδες μαζὶ μὲ τὸν ἀρχιθεατρῖνο στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ...

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές).

Ποικίλη ἀκροστιχὶς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας κ.ο.κ. τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν εὐρωπαϊκοῦ κράτους. 1) Πόλις τῆς Μακεδονίας, 2) Ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς, 3) Ἀρχαῖος Πέρσης βασιλεύς, 4) Πόλις τῆς Γερμανίας, 5) Πόλις τῆς Ἑλλάδος, 6) Εὐρωπαϊκὸν κράτος, 7) Ποταμὸς τῆς Μακεδονίας, 8) Ἐπώνυμον Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος, 9) Ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Τροίαν ὡς βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν.

Μ. Κ. ΠΑΠΑΓΙΩΑΝΝΟΥ

Τρίγωνον

• • • • • = Ἀ[illegible]
• • • • = Τέκνον.
• • • = Ἄρθρον (γεν.).
• • = Ἀντωνυμία.
• = Σ[illegible].

Α. Π. ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ

Γεωγραφικὴ ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι [illegible] ἀποτελοῦν τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Νοτίου Ἑλλάδος;

1) Ὄρος τῆς Μ. Ἀσίας, 2) Ποταμὸς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, 3) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 4) Πορθμός, ποὺ εἶναι τὸ κλειδὶ τῆς Μεσογείου, 5) Σύνορον Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, 6) Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας, 7) Μικρὸν κράτος τῆς Εὐρώπης, 8) Ὄρος τῆς Γραφῆς.

Η. Π. ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ

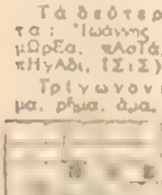
ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

Γεωγραφική: Γερμανία (Γένουα, Ἐλευσίς, Ρίγα, Μαδρίτη, Ἀμβρακικός, Ναύπλιον, Ἱσπανία, Ἀλβανία).

Ἀκροστιχίς: Βερολῖνον (Βέρροια, Ἐλβετία, Ρῆνος, Ὄνος, Λάδι, Ἱστός, Νικόλαος, Ὄρη, Ναός).

Τὰ δεύτερα καὶ τέταρτα: Ἰωάννης Μεταξᾶς (οἰάΜ, μΩρΕα, τλοΤά, ἀΝνΑ, ἀΝαΞ, πΗγΑδι, ΙΣιΣ).

Τρίγωνον: Ἀκράτα, κλῆμα, ρῆμα, ἅμα, τά, Α.

Κρυπτογράφημα: [illegible] Ἡράκλειος, Ἰκαρία, Κίρκη, κρέας, Ἡ[illegible] [illegible]

Στ[illegible] 4 [illegible] λέξις του χωριοῦ.

Η ΜΑΓΙΚΗ ΜΑΣ ΕΙΚΩΝ

Μιὰ μέρα ποὺ ἔκανε ὡραία χειμωνιάτικη λιακάδα, ὁ κ. Θεμιστοκλῆς πῆρε τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του καὶ πῆγαν ἐκδρομή. Καὶ οἱ τρεῖς υἱοί του ἦσαν σκαπανεῖς καὶ φοροῦσαν μὲ καμάρι τὴν ὡραία τους στολή. Ἡ ἐκδρομὴ τοὺς εὐχαρίστησε πολύ, ἀλλὰ στὴν ἐπιστροφὴ ὁ μεγαλύτερος σκαπανεύς, ἐξετάζοντας κάτι ὄμορφα ἀγριολούλουδα ποὺ ἔβλεπε στοὺς ἀγρούς, παραπλανήθηκε καὶ χάθηκε.

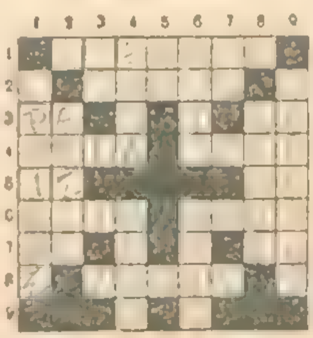
Οἱ γονεῖς καὶ τ' ἀδελφάκια του τὸν γυρεύουν, ἀλλὰ δὲν τὸν βλέπουν πουθενά, ὡστόσο εἶναι κάπου ἐκεῖ κοντά.

Μήπως τὸν βλέπετε;

ΝΑΙ Ἢ ΟΧΙ; ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΓΡΗΓΟΡΑ!

1. Ἡ Νέα Ὑόρκη μὲ τὰ περίχωρά της ἔχει περισσοτέρους κατοίκους ἀπὸ τοὺς κατοίκους ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Ναὶ ἢ ὄχι;
2. Ἡ παραγωγὴ μετάξης εἰς τὴν Εὐρώπην, ἦτο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας μονοπώλιον τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους τοῦ Βυζαντίου. Ναὶ ἢ ὄχι;
3. Τὰ γραμματόσημα χρησιμοποιήθηκαν γιὰ πρώτην φορὰ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Ναὶ ἢ ὄχι;
4. Ἡ Φινλανδία εἶναι μικρότερον κράτος, ὡς πρὸς τὸν πληθυσμόν, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ναὶ ἢ ὄχι;
5. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ 1940 θὰ γίνουν στὴν πρωτεύουσαν τῆς Φινλανδίας Ἑλσίνκι. Ναὶ ἢ ὄχι;

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως:

1 Χώρα τῆς Γερμανίας, 2 τροφὴ τῶν ζώων, 3 Θεὸς τοῦ Ἡλίου — δεικτικὸν (ὑποτακτική), 4 σύνορα — βούλη τῆς Σύρας, 5 κλεωστή — βυζαντινὴ νότα, 6 ὄρος τῆς Βίβλου — δὲν εἶναι γέρος, 7 ὅστις — δική σου, 8 ἀγκάλι.

Καθέτως:

1 Ἐνεθυμήθη τὸν Σόλωνα..., 2 ἀγώνισμα εἰς τὸ ὁποῖον διέπρεψεν ὁ Τόφαλος, 3 προτρεπτικόν, 4 ἐκ νέου (δημ.) — ἀγώνισμα, 5 ὑπαρχων, 6 μουσικὸν σημεῖον — ἱερὸς τόπος, 7 τὸ αὐτὸ μὲ τὸ 5 [illegible], 8 εἶναι κοντός..., 9 [illegible] τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος (γεν.).

Π. ΞΙΦΑΡΑΣ

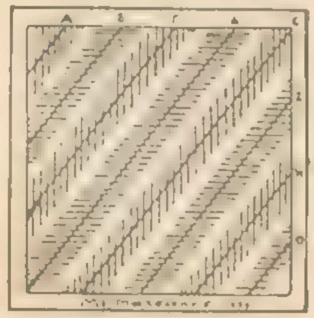
Ὀπτικὴ ἀπάτη

Παρατηρῆστε προσεκτικὰ τὸ σχέδιον: Οἱ γραμμές, ποὺ ἔχουν τραβηχτῆ ἀπὸ τὰ σημεῖα Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, πρὸς τὰ κάτω, εἶναι παράλληλες ἢ ὄχι;

Ὄχι βέβαια!... Ἂν πάρετε ὅμως ἕνα ὑποδεκάμετρο καὶ μετρήσετε τὸ ἄνοιγμα τῶν γραμμῶν, θὰ πεισθῆτε ὅτι εἶναι ἀπολύτως παράλληλες.

Πρόκειται γιὰ μιὰ ἁπλουστάτη ὀπτικὴ ἀπάτη, ποὺ ὀφείλεται στὶς κάθετες καὶ ὁριζόντιες γραμμὲς ποὺ ἔχουν τραβηχθῆ [illegible] ἐπάνω στὶς γραμμὲς Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ.

Θὰ πεισθῆτε εὐκολώτερα, ἂν φτιάξετε καὶ σεῖς τὸ σχέδιο. Πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ μὲ μεγάλη ἀκρίβεια.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Σ' ἕνα σπίτι γίνεται γάμος. [illegible] μικρέ, ποιός παντρεύεται [illegible]

— Μά... ὁ [illegible] νομίζω...

• • •

Ἡ Ἑλένη, ἀφοῦ ἔφαγε τοὺς [illegible] κουμάδες της, γλείφει καὶ τὸ πιάτο.

— Δὲν ντρέπεσαι! τῆς φωνάζει ἡ μητέρα της. Ποιός σ' ἔμαθε νὰ γλείφῃς τὰ πιάτα;

Κι' ἐκείνη:

— [illegible]

• • •

Στὸ σχολεῖο:

— Γιατί δὲν προσέχεις Τάκη;

— [illegible]

— Τότε πές μου τί εἶπα πρὸ ὀλίγου;

— Μὲ ρωτήσατε γιατί δὲν προσέχω!...

• • •

Ἡ ἀπορία τοῦ Τοτοῦ:

— Μητέρα, γιατί ἡ θάλασσα ἔχει τρικυμία; Μήπως μαλώνουν μέσα τὰ ψάρια;

ΑΦΟΥ ΕΙΧΑΝ ΠΑΛΗΩΣΕΙ...

— Πρὸ τριετίας εἶχες καταδικασθῆ γιὰ τὴν κλοπὴ ἑνὸς ζευγαριοῦ παπουτσιῶν. Τώρα πάλι τὰ ἴδια...

— Τί θέλατε, κ. δικαστά, νὰ περάσω δέκα χρόνια μὲ τὸ ἴδιο ζευγάρι;

ΝΑ ΤΟ ΔΗ ΜΙΚΡΟ

— Ἀλήθεια εἶναι, γιαγιά, ὅτι τὰ γυαλιά σου μεγαλώνουν τὰ πράγματα ποὺ βλέπεις;

— Ναί! Γιατί ρωτᾶς;

— Βγάλτα λοιπὸν τώρα ποὺ θὰ κόψῃς τὸ γλύκισμα γιὰ νὰ μοῦ δώσῃς...

Διασκεδάζοντας

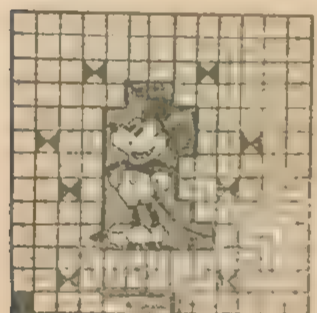

Λαβύρινθος

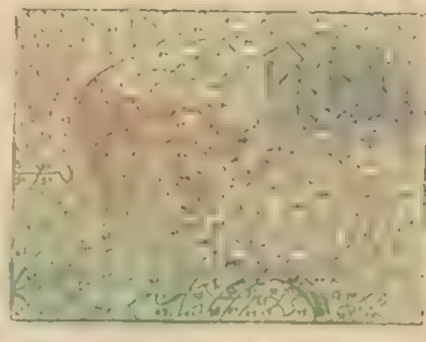
Ὁ Μίκυ, ὅπως στὰ παληὰ χρόνια ὁ Θησεύς, ἔχει χαθῆ μέσα στὸ Λαβύρινθο. Δυστυχῶς γιὰ τὸν Μίκυ, Ἀριάδνη δὲν ὑπάρχει στὴν περίπτωσι αὐτή, γιὰ νὰ τὸν βοηθήση νὰ βγῆ ἀπ' τὴ δύσκολη—κυριολεκτικὰ — θέσι του.

Μπορεῖτε νὰ τοῦ ὑποδείξετε σεῖς τὸν δρόμο ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήση, γιὰ νὰ σωθῆ;

Θὰ ξεκινήση ἀπ' τὸ τετραγωνίδιο ποὺ βρίσκεται μπροστὰ στὸ δεξί του πόδι, θὰ περάση ὅλα τ' ἄλλα τετραγωνίδια καὶ θὰ βγῆ ἀπὸ τὸ κάτω μέρος. Ἀπαγορεύεται νὰ περάση ἀπ' τὰ μαῦρα τετραγωνίδια καὶ δυὸ φορὲς ἀπὸ τὰ λευκά.

ΕΥΚΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ὁ σημερινὸς πίνακας εἶναι ὡραιότατος. Κατὰ τὸ γοῦστο τοῦ καθενός, μποροῦν νὰ δοθοῦν δύο χρωματισμοὶ στὸν πίνακα. Σὲ κάθε κομματάκι τοῦ σχεδίου ὑπάρχουν δύο ἀριθμοί. Ἐὰν χρωματίσετε ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τὸν πρῶτο ἀριθμό, θὰ παρουσιασθῆ μιὰ [illegible]. Ἂν [illegible] χρησιμοποιοῦντες τὰ χρώματα τοῦ δευτέρου ἀριθμοῦ, θὰ βγῆ ἡ ἴδια ζωγραφιά, ἀλλὰ μὲ ἄλλα χρώματα.

Ὅπου 1 θὰ χρωματίσετε μὲ γκρίζο ἀνοιχτό, ὅπου 2 μὲ κίτρινο, ὅπου 3 μὲ κόκκινο, ὅπου 4 μὲ καφέ, ὅπου [illegible] ἀνοιχτό, ὅπου 6 μὲ πράσινο σκοῦρο καὶ ὅπου 7 μὲ γκρίζο σκοῦρο.

ΠΩΣ ΕΒΑΘΜΟΛΟΓΗΘΗΣΑΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ;

Ὁ πατέρας τῶν τεσσάρων παιδιῶν χάρηκε γιὰ τὸ «Ἄριστα» ποὺ πῆρε ἕνας ἀπ' τοὺς γυιούς του, ἀλλὰ λυπήθηκε γιὰ τὸν μέτριο βαθμὸ ἑνὸς ἄλλου. Ποῖος πῆρε ὅμως τὸ «Ἄριστα» καὶ πῶς βαθμολογήθηκαν οἱ ἄλλοι; Μὲ λίγη προσοχὴ μπορεῖτε νὰ τὸ βρῆτε.

Ὁ [illegible] ἀπὸ τὸν [illegible]. Ὁ [illegible] Ὁ [illegible] πῆρε δυὸ βαθμοὺς περισσότερους ἀπὸ τὸν Πέτρο.

[illegible] τὴ μεγαλύτερη χαρὰ στὸν πατέρα του καὶ ποιὸ τὸν λύπησε;

Τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι δύσκολο, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ θὰ τὸ λύση ἀξίζει ἕνα «ἄριστα»...

Λίγη εὐθυμία

ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΠΝΙΣΤΑ ΨΑΡΙΑ...

— Περίεργο, περίεργο. Δὲ μοῦ λέτε [illegible] παρακαλῶ, μὲ [illegible];

— Μάλιστα.

— Καὶ γιατί;

— Γιὰ νὰ πιάσω ρέγγες καπνιστές, σὰν τοῦ μπακάλη.

ΝΑ ΚΡΕΜΑΣΤΗ...

Στὶς ἐξετάσεις:

Δάσκαλος: Τώρα νὰ μᾶς πῆς ἕνα ἐδάφιον τῆς Γραφῆς.

[illegible]

Δάσκαλος: Μὰ προσπάθησε, παιδί μου, νὰ θυμηθῆς. Σκέψου λιγάκι!

Μαθητής: «Ὁ Ἰούδας ἀπελθὼν ἀπήγξατο».

Δάσκαλος: [illegible] ἄλλο τώρα... Ἐμπρός!...

[illegible] καὶ σὺ ποίει ὁμοίως».

ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΙΣ

[illegible] φίλε μου... Ἐγὼ τρώγω πάντα μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου μου.

— Ζήτημα γούστου... Ἐγὼ [illegible]

ΕΙΔΕ ΤΟ ΣΑΜΑΡΙ ..

[illegible] μιὰ μέρα νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ στὸ σπίτι του.

— [illegible] ἔφαγες καρύδια. Κουφιο[illegible]

[illegible]

[illegible] διῶν ἀπ' ἔξω.

Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς μέρες ὁ Κουφιοκεφαλάκης πῆγε στὸ σπίτι τοῦ φίλου του.

— Ἔφαγες ἕνα γάϊδαρο; τοῦ εἶπε.

— Γάϊδαρο; Τί λὲς ἀδελφέ!.. Μίλα καλά!...

— Δὲ μὲ γελᾷς ἐμένα... Εἶδα τὸ σαμάρι του ἔξω!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως

1 [illegible] εἶναι [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] ζωὴν — πρόθεσις. 5 Ἀθησαυρός εὐγενὴς — σύνδεσμος. 6 σύνδε[illegible] 7 [illegible]

Καθέτως:

1 Πρόθεσις — [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible] 6 [illegible] 7 [illegible] 8 [illegible] 9 [illegible] ρος σκεπασμένος [illegible]

Δ. [illegible]

Μαγικὸν γράμμα

Τῇ ἀλλαγῇ ἑνὸς γράμματος τῶν κάτωθι λέξεων νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Χῖος, Κόρος, Κῶς,
Νᾶνος, Ἅρμα.

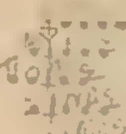
ΑΝ. Α ΧΑΛΑΣ

Κρυπτογραφικὸν

12334567 = Ποιητής.
16367 = Ὑποχρέωσις παντὸς πολίτου.
13243 = Πηγάδι
243 = Ἐποχ.
2357 = Καυγᾶς.
3474 = Τὰ φοροῦν οἱ παπάδες
4754 = Ἤπειρος.
76167 = Ὁ ἔχων πολλὰς γνώσεις.

Γ. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ

Βέλος

Πρώτη σειρά: Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, Δευτέρα σειρά: Ἀρχαῖος Πέρσης βασιλεύς. Τρίτη σειρά: Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ, Τετάρτη σειρά: Ἐθνικὸς εὐεργέτης, Πέμπτη σειρά: Ὄρος τῆς Βαλκανικῆς.

Οἱ σταυροὶ καθέτως ἀποτελοῦν χώραν τῆς Ἀσίας.

Η. Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

— Ἔ, κάτι θὰ σᾶς πῶ παιδιά!
Μέσα στὰ λίγα λόγια αὐτὰ
ποιὰ ἀρχαία κρύβεται θεά;

Γ. ΖΙΩΓΑΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

Πρόβλημα: 9 καὶ 12 (9×4 = 36 = 3×12).

Μαγικὴ εἰκών: Ὁ τέταρτος φαίνεται ἀνάμεσα στὸν ἀριστερὸ βραχίονα καὶ τὸ πλευρὸ τοῦ φαλαγγίτου τῆς [illegible] Ἡ [illegible] πρώτων 2 καπνιστῶν Καὶ στὶς δυὸ πρέπει ν' ἀναποδογυρίσωμε τὴν εἰκόνα.

Τὰ πατώματα: 1ον Νικολίδης. 2ον Ἀργυρός. 3ον Γεωργιάδης. 4ον [illegible]

[illegible] σαιζου.

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ

Μιὰ γυναῖκα ποὺ θυσίασε τὰ νειᾶτα καὶ τὰ χρήματά της γιὰ τὸν ἀπελευθερωτικό μας ἀγῶνα ἦταν ἡ Μαντὼ Μαυρογένους, κόρη τοῦ Νικολ. Μαυρογένους, γόνου παληᾶς φαναριώτικης οἰκογενείας, μεγαλεμπόρου τῆς Τεργέστης.

Ὁ πατέρας της, ἀπὸ τοὺς πρώτους φιλικούς, ἦλθε στὴν Ἑλλάδα μαζὶ μὲ τὴν κόρη του τὶς παραμονὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἔχοντας σκοπὸ νὰ βοηθήση ὅπως μποροῦσε τοὺς Ἕλληνας γιὰ νὰ κηρύξουν τὴν Ἐπανάστασι.

Ἐπειδὴ ὅμως νόμισε καλὸ νὰ μὴν τραβᾷ τὸ παιδί του μαζί, τὴν ἄφησε κοντὰ στὸν θεῖο της Γ. Μαῦρο ἱερέα στὴν Τῆνο καὶ κατόπιν πῆγε στὴ Μύκονο.

Ἡ τύχη ὅμως δὲν τὸν βοήθησε νὰ δῆ τοὺς πόθους του νὰ πραγματοποιοῦνται, γιατὶ πέθανε ὕστερ' ἀπὸ λίγο στὴν Πάρο, ποὺ εἶχε τὴν περισσότερη πατρική του περιουσία, ἀπὸ δηλητηρίασι. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Νικολ. Μαυρογένους κι' ἡ ἐπανάστασις ἄρχισε!

Οἱ Ἕλληνες γεμᾶτοι ἀπὸ ἀγανάκτησι ἀγωνιζότανε τώρα γιὰ τὴν ἐλευθερία, ποὺ τοὺς εἶχε στερήσει τόσα χρόνια ὁ ζυγὸς τοῦ τυράννου.

Ἡ Μαντώ, σὰν κόρη τοῦ πατέρα της, γεμάτη πατριωτισμὸ πῆγε στὴ Μύκονο, τὴν πατρίδα τῆς μάνας της, καὶ ξεσήκωνε τοὺς Μυκωνιάτες κατὰ τῶν τυράννων. Ἦταν τότε μόλις 28 χρονῶν, πολὺ ὡραία, μὲ ἐξαιρετικὴ γλωσσομάθεια καὶ ἐξυπνάδα, πράγματα ποὺ τὴν ἔκαναν πολὺ ἐπιβλητική. Οἱ ξένοι μάλιστα διὰ τὴν ὡραιότητά της τὴν ὠνόμαζαν «la bella Greca».

Εἶχε δοθῆ τόσο πολὺ στὸν ἱερὸ τοῦ ἔθνους μας ἀγῶνα, ὥστε ὡρκίσθηκε νὰ μὴν παντρευτῆ Ἕλληνα σκλάβο παρὰ ἐλεύθερο!

Ὅταν πειρατικὴ τουρκοαφρικανικὴ δύναμις ἦλθε κατὰ τῆς Μυκόνου, ἡ Μαντὼ ἔδειξε γιὰ πρώτη φορὰ ὅλη της τὴν ἱκανότητα. Ἀφοῦ πούλησε ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ κτήματα ποὺ εἶχε, ἐξώπλισε δύο πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ὑπὸ τὶς διαταγές της, καὶ ρίχτηκε στὸν ἐχθρὸ μὲ τόση μανία καὶ τόλμη, ποὺ τὸν ἔκανε νὰ φύγη μακριὰ ἀπ' τὸ νησί της.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ κατόρθωμά της αὐτὸ διωργάνωσε ἔνοπλο σῶμα, τὸ ὁποῖο συντηροῦσε καὶ διοικοῦσε ἡ ἴδια καὶ κατόπιν ὡς ἀρχηγὸς ἐξ πολεμικῶν ἑνώθηκε μὲ τὸν ναύαρχο Τομπάζη. Βοήθησε ἐπίσης τὶς ἐπιχειρήσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ νὰ στείλη ἑξηνταπέντε ἀπὸ τοὺς πολεμιστάς της. Στὸ ναυτικὸ ἔμεινε ἕνα διάστημα καὶ μετὰ πῆγε στὸ στρατό. Μὲ δικά της χρήματα διοργανώνει δεκαέξη λόχους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καθένας εἶχε πενῆντα ἄνδρες.

Μὲ τὴ δύναμι αὐτὴ βαδίζει στὴν Κάρυστο, ποὺ τὴν πολιορκοῦσαν οἱ Ἕλληνες, καὶ κατορθώνει νὰ κάμη τοὺς πολιορκητὲς νὰ τὴν ἀνακηρύξουν ἀρχιστράτηγο, γιὰ τὸ μεγάλο της θάρρος!

Τὰ κατορθώματά της ἔκαμαν ἐντύπωσι στὴν τότε κυβέρνησι, ἡ ὁποία νόμισε καλὸ νὰ τὴν μεταχειρισθῆ γιὰ νὰ ἐνθουσιάση τοὺς Θεσσαλοὺς ἀγωνιστές.

Ἔτσι ἡ Μαντὼ πῆγε στὴ Θεσσαλία. Ἐκεῖ κατώρθωσε πράγματι νὰ διακριθῆ στὶς μάχες τῆς Φθιώτιδος καὶ τοῦ Πηλίου καὶ μὲ τρόπο νὰ φέρη τὸ

ἀποτέλεσμα ποὺ ἐπεδίωκε ἡ κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος. Μὲ τὸν καιρὸ πάλι ἡ Μαντὼ πῆγε στὴ Μύκονο. Ἀπ' ἐκεῖ ἔστελνε ἐγκυκλίους στὶς δέσποινες τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας προσπαθώντας μ' αὐτὲς νὰ τὶς κάμη νὰ συγκινηθοῦν καὶ νὰ βοηθήσουν οἰκονομικῶς τὸν ἀγῶνα.

Τὸν στρατὸ καὶ τὸ ναυτικὸ πάντοτε τὰ ἐνίσχυε, ἄλλοτε στέλνοντας ἔμψυχο ὑλικὸ καὶ ἄλλοτε χρήματα.

Ὅταν πλησίαζε τὸ τέλος τῆς ἐπαναστάσεως ἡ Μαντὼ Μαυρογένους ἐγκαταστάθηκε στὸ Ναύπλιο, οἰκονομικὸ ἐρείπιο πιά, ἀφοῦ εἶχε διαθέσει τὰ πάντα γιὰ τὴ μεγάλη ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος μας!

Ἡ ὑπὸ τὸν Γ. Σισίνην Ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἐπειδὴ πληροφορήθηκε τὴ φτώχεια τῆς πρώην πλουσίας κόρης, παρεχώρησε σ' αὐτὴν ἕνα σπίτι στὸ Ναύπλιο.

Ἐκεῖ ἔμενε ἡ Μαντὼ κι' ἐκεῖ γνώρισε τὸ Δημ. Ὑψηλάντη, μαζὶ μὲ τὸν ὁποῖο συνδέθηκε μὲ φιλία, ἡ ὁποία ἔφτασε ὡς τὸν ἔρωτα. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ Ὑψηλάντης θὰ παντρευότανε τὴ Μαντώ, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦταν λίγο φιλάσθενος ὅλο κι' ἀπόφευγε τὸ γάμο ἀναβάλλοντάς τον.

Τὸ αἴσθημα αὐτὸ δὲν ἄρεσε καὶ πολὺ στοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ὑψηλάντη, ἰδιαίτερα δὲ στὸν περίφημο Κωλέττη, ὁ ὁποῖος παρώτρυνε τοὺς φίλους τοῦ Ὑψηλάντη νὰ τὴν ἀπαγάγουν στὴ Μύκονο.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔκαμε τὴ Μαντὼ νὰ μισήση τὸν ἀγαπημένο της, γιατὶ νόμισε πὼς αὐτὸς τοὺς ἔβαλε νὰ κάμουν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε κι' ἡ γενναία κόρη ζοῦσε τώρα στὴ Μύκονο μέσα στὴ φτώχεια καὶ στὴ θλῖψι.

Ὅταν ὁ Καποδίστριας ἦλθε στὴν ἀρχὴ εἶδε τοὺς πόθους της νὰ πραγματοποιοῦνται λίγο, μὲ τὴν τιμὴ ποὺ τῆς ἔκανε νὰ τῆς δώση τὸ βαθμὸ τοῦ ἀντιστρατήγου, μιὰ μικρὴ σύνταξι καὶ τὴν ἀνωτάτη ἐπίβλεψι τοῦ ὀρφανοτροφείου στὸ Ναύπλιο.

Μετὰ τὸ θάνατο ὅμως τοῦ Καποδίστρια—ἐπὶ Ὄθωνος πιὰ—τὸ Ὑπουργεῖο Στρατιωτικῶν δὲν ἀνεγνώρισε τὰ στρατιωτικά της δικαιώματα, παρὰ μόνο τὴ μικρὴ σύνταξι ποὺ ἔπαιρνε.

Αὐτὸ ἔκαμε τὴ Μαντὼ νὰ ὑποβάλη τὸ 1840 στὸν Ὄθωνα τὴν παρακάτω ἀναφορά:

«Ἡ γραμματεία δὲν ἐγκρίνει νὰ ἔμβω εἰς τὰ δικαιώματα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὡς νὰ ἦσαν ἄλλης φύσεως αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις μου ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν, καὶ ὡς τὸ Ἔθνος, εἰς τὰς προκηρύξεις καὶ τὰ θεσπίσματά του, νὰ ἔκαμε ποτὲ διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῶν στρατιωτικῶς ὑπηρετούντων ἢ ἄλλως πως θυσιασθέντων ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ γραμματεία ἔπρεπε νὰ μὲ θεωρήση ὡς ἀγωνισαμένην προσωπικῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, ὡς θυσιάσασαν ὑπερόγκους χρηματικὰς ποσότητας ἰδικάς μου, ὡς στρατολογήσασαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος καὶ ἐκπληρώσασαν καθήκοντα στρατιωτικὰ κατά τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν».

Τέσσερα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε καὶ ἡ Μαντὼ Μαυρογένους ἀρρώστησε ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὕστερ' ἀπὸ λίγο, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1844, πέθανε ἀπογοητευμένη καὶ φτωχή.

Ἡ κηδεία της ἔγινε δημοσίᾳ δαπάνῃ στὴν Πάρο, στὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ ἄφησε τὴν τόσο ἡρωϊκὴ ψυχή της.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΤΟ Β΄ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ Δ. Α. Σ. ΕΘΝ. ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐτελέσθησαν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ οἱ προκριματικοὶ ἀγῶνες τοῦ Β΄ ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν μεταξὺ τῶν ἓξ Ὑποδιοικήσεών της.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συναντήσεων τούτων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ὑποδιοίκησις Ἀνωτέρων Σχολῶν νικᾷ Ὑποδιοίκησιν Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ 4—1.

Ὑποδιοίκησις Α.Σ.Ο.Ε.Ε. νικᾷ Ὑποδιοίκησιν Παντείου Σχολῆς μὲ 4—2.

Ὑποδιοίκησις Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης νικᾷ Ὑποδιοίκησιν Πολυτεχνείου μὲ 2—1.

Ἤδη αἱ προκριθεῖσαι ὁμάδες τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν Α.Σ.Ο.Ε.Ε. καὶ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης θὰ συναντηθοῦν μεταξύ των διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας Ὑποδιοικήσεως τῆς Δ. Α. Σ.

Ἡ πρώτη ἐκ τῶν τελικῶν τούτων συναντήσεων ἔλαβε χώραν τὴν Τετάρτην 6 τρέχ. μ. καὶ ὥραν 2 μ. μ. εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελληνίου Γ. Σ.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

1) Π. Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ: α) Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς 135ης Φάλαγγος ἐνίκησε τὴν ποδοσφαιρικὴν ὁμάδα τῆς 139ης μὲ 4—0 τέρματα.

β) Ἡ ὁμὰς μηχανοκινήτου Τάγματος ἐνίκησεν ὁμάδα Ναυτοφαλαγγιτῶν μὲ τέρματα 6—2.

γ) Ἡ ὁμὰς τῆς 136ης Φάλαγγος ἰσόπαλος μὲ Φάλαγγα Λαγκαδᾶ 1—1.

δ) 133η Φάλαγξ ἐνίκησε Φάλαγγα Ἐπανωμῆς μὲ τέρματα 4—2 καὶ

ε΄) Φάλαγξ Ναούσης ἐνίκησε Φάλαγγα Βεροίας μὲ 3—2.

Ἡ ἰδία Περιφ. Διοίκησις προεκήρυξεν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου διὰ τὴν 17ην τρέχοντος [illegible], ἐπὶ ἀποστάσεως 2 500 μ., διὰ τοὺς Φα[illegible]ίτας Β΄ Κατηγορίας.

Τὴν 26-11-39 θὰ διεξαχθῇ ὁ ἀνώμαλος δρόμος Α΄ κατηγορίας ἐν Θεσσαλονίκῃ μὲ συμμετοχὴν ἁπάντων τῶν Σχηματισμῶν ὑπαίθρου ἐπὶ ἀποστάσεως 5.000 μ.

2) Π. Δ. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ: Τὴν 18ην καὶ 19ην παρελθόντος μηνὸς διεξήχθησαν αἱ κάτωθι ποδοσφαιρικαὶ συναντήσεις μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

α) Ὁμὰς Μεσολογγίου νικᾷ ὁμάδα Ναυπάκτου μὲ τέρματα 5—0.

β) Ὁμὰς Ἀγρινίου νικᾷ ὁμάδα Μεσολογγίου μὲ τέρματα 4—0.

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν παρέστη ὁ κ. Νομάρχης Αἰτωλοακαρνανίας ὡς Γενικὸς Ἐπόπτης. Ἐπίσης παρέστησαν οἱ ἀνώτατοι καὶ ἀνώτεροι βαθμοφόροι καὶ πλῆθος κόσμου.

3) Π. Δ. ΛΕΣΒΟΥ: α) Ποδοσφ. ὁμὰς 1ου Λόχου 186ης Φάλαγγος ἐνίκησεν ὁμάδα τοῦ 3ου Λόχου τῆς ἰδίας Φάλαγγος μὲ τέρματα 2—1.

β΄) Ἡ ὁμὰς 2ου Λόχου τῆς ἰδίας Φάλαγγος ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ 5ου Λόχου μὲ τέρματα 3—0.

γ) Ἡ ὁμὰς τῆς Τετραρχίας Γέρας ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Τετραρχίας Καλλονῆς μὲ τέρματα 2—0.

Αἱ νικήτριαι ὁμάδες τοῦ 1ου καὶ τοῦ 2ου Λόχου τῆς 186ης Φάλαγγος συνηντήθησαν τὴν 10ην τρέχοντος διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νικητρίας ὁμάδος, ἥτις θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ καὶ τὴν Περιφ. Διοίκησιν Λέσβου εἰς τὸ Β΄ ποδοσφαιρικὸν Πρωτάθλημα Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΔΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΘΗΒΑΙ.— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν ἀγώνων διὰ τὸ ποδοσφαιρικὸν Πρωτάθλημα τῆς Περ. Διοικήσεως Ἀρρ. Ἀττικοβοιωτίας.

Ἡ ἔναρξις, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως [illegible] ἀναπληρωτοῦ τοῦ Νομάρχου Ἀττικο[illegible] τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν βαθμο[illegible]ων τῆς Περ. Διοικήσεως, ἐγένετο μεταξὺ [illegible]ματισμῶν τῆς ὡς ἄνω Διοι[illegible] [illegible] ν Τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. [illegible] δὲ παρέλασις τῶν Τμημάτων καὶ εἴσοδος τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων εἰς τὸ γήπεδον τῆς συ[illegible]σεως ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἡ συνάντησις τῶν ὁμάδων τῶν Τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. Θηβῶν—Σχηματαρίου. Κατόπιν συναρπαστικοῦ ἀγῶνος νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς Θηβῶν μὲ 3 τέρματα ἔναντι 2 τῆς τοῦ Σχηματαρίου.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν συνηντήθησαν εἰς τὸ γήπεδον Κερατέας αἱ ποδοσφαιρικαὶ ὁμάδες τῶν Σχηματισμῶν Κορωπίου καὶ Παιανίας διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας ὁμάδος Ε.Ο.Ν. Μεσογείων. Ὁ ἀγὼν διεξήχθη μὲ πειθαρχίαν καὶ τάξιν. Ἡ ὁμὰς Κορωπίου ἔδειξε καθ᾽ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ παιγνιδίου ὅτι κατενόησε πλήρως τὰς ἀρχὰς τῆς ὀργανώσεως καὶ τὸ πνεῦμα τῆς εὐγενοῦς ἁμίλλης μεθ᾽ ἧς δέον νὰ διεξάγωνται οἱ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες τῆς Ε.Ο.Ν. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς Παιανίας διὰ 2 τερμάτων ἔναντι 1.

ΧΑΝΙΑ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Χανίων διεξήγαγεν ἀγῶνας ἐσωτερικοὺς ἀνωμάλου δρόμου τὴν 10ην τρέχοντος μηνός. Ἐπίσης προεκήρυξε ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνας διὰ τὴν 26ην τρέχοντος μηνός.

ΚΙΛΚΙΣ.— Εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Κιλκὶς προχθὲς Κυριακὴν ἔλαβε χώραν, εἰς τὸ Γήπεδον Γουμενίτσης, ποδοσφαιρικὴ συνάντησις τῆς ὁμάδος τῆς Φάλαγγος Ἀξιοῦ μετὰ τῆς ὁμάδος τῆς Φάλαγγος Γουμενίτσης

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΙΔΕΑ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τὰ δημοτικά μας τραγούδια, πλούσια σὲ συναισθήματα, εἶναι μιὰ ἀστείρευτη πηγὴ μεγάλης κι᾽ ἀντιπροσωπευτικῆς λογοτεχνίας τῆς νεώτερης Ἑλλάδος. Ἐκτὸς ὅμως ἀπ᾽ αὐτὸ περιέχουν — ὅπως κι᾽ ἄλλες φορὲς βρήκαμε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ [illegible] — μιὰ πιστότατη εἰκόνα τῶν ἀντιλήψεων, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐπιδιώξεων μιᾶς μεγάλης φυλῆς, τῆς φυλῆς μας.

Τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια δὲν εἶναι ἄψυχα ἐρωτικὰ δημιουργήματα ὅπως τὰ τραγούδια ἄλλων λαῶν. Εἶναι βγαλμένα ἀπ᾽ τὴν πραγματικότητα, μιὰ πραγματικότητα ἡρωικὴ γεμάτη π[illegible], ἐπιτυχίες καὶ ὄνειρα μιᾶς αἰώνιας χώρας. Ἔτσι μέσ᾽ ἀπ᾽ τὴν πραγματικότητα αὐτὴ ξεπηδάει μαζὶ μὲ τ᾽ ἄλλα κι᾽ ἡ ἰδέα περὶ ἀθλητισμοῦ στὸ λαό μας.

Στὰ ἀκριτικὰ [illegible] πρῶτον τραγούδια, γιὰ νὰ περιγράψῃ ἡ λαϊκὴ μοῦσα τὴν ἀνδρεία καὶ τὴ λεβεντιὰ ἑνὸς ἥρωα, θεωρεῖ ἀπαραίτητο νὰ ἐξυμνήσῃ, πρὶν ἀπ᾽ ὅλα, τὴν τεραστία ἐπίδοσί του στὰ ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα.

Κανεὶς δὲν ἦταν σὰν κι᾽ αὐτὸν στῆς ἀν-
[δρειᾶς τὴ χάρι
στὸ πάλεμα, στὸ τρέξιμο, στὸ πήδος, στὸ
[λιθάρι.

λέει τὸ σχετικὸ τραγοῦδι ὑμνῶντας τὰ χαρίσματα τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα. Στὴ σκηνὴ μάλιστα ποὺ ὁ μεσαιωνικὸς αὐτὸς Ἥρωας προσποιεῖται στοὺς Ἀπελάτες (στοὺς τότε ληστάς) ὅτι θέλει νὰ γίνῃ κι᾽ αὐτὸς τέτοιος, ἐκεῖνοι τοῦ ἀπαντοῦν ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων δοκιμασιῶν ποὺ πρέπει νὰ ὑποστῇ πρέπει νὰ τρέξῃ τόσο γρήγορα, ὥστε νὰ πιάσῃ τὸ λαγὸ στὸν ἀνήφορο». Ἔπειτα κι᾽ αὐτὴ ἡ θρυλικὴ πάλη τοῦ Διγενῆ μὲ τὸν Χάροντα δὲν ἔχει καμμιὰ ἄλλη ἀφετηρία παρὰ τὴ τόσο βαθειὰ ριζωμένη στὶς ψυχὲς τοῦ λαοῦ μας ἀθλητικὴ ἰδέα.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ὁ κύκλος τῶν ἀκριτικῶν τραγουδιῶν, μέσα στὸν ὁποῖο συναντᾶμε τὴν ἰδέα τοῦ ἀθλητισμοῦ. Τὰ περίφημα κλέφτικα τραγούδια, ποὺ ὅπως ξέρουμε δημιουργήθηκαν ἀπ᾽ τοὺς ἀγῶνες τῆς χώρας μας ἐναντίον τῶν ἀγρίων κατακτητῶν, πολὺ συχνὰ μιλοῦν γιὰ τὴν παραπάνω ἰδέα.

Χορεύουν τὰ κλεφτόπουλα καὶ ρίχνουν τὸ
[λιθάρι

λέει ἕνα ἀπ᾽ τὰ τόσο ὄμορφα αὐτὰ δημιουργήματα. Εἶναι δὲ γνωστοτάτη ἡ [illegible] ἀθλητικὴ [illegible] διαφόρων ἡρώων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως σὲ διάφορα ἀγωνίσματα. Τοὺς ἁρματωλοὺς καὶ τοὺς κλέφτες τῶν ἡρωικῶν ἐκείνων χρόνων, ὅταν δὲν πολεμοῦσαν τοὺς ἐχθρούς, τὰ δημοτικά μας τραγούδια τοὺς θέλουν νὰ γλεντοῦν καὶ νὰ διαγωνίζωνται μεταξύ τους.

Τὰ ἀγωνίσματα [illegible] ἡμιθέους εἶναι τὸ τρέξιμο, τὸ πάλεμα, τὸ πήδημα καὶ τὸ λιθάρι.

Τὸ τρέξιμο ἦταν ἕνα εἶδος σημερινοῦ ἀγῶνος δρόμου μετ᾽ ἐμποδίων. Οἱ ἁρματωλοὶ καὶ οἱ κλέφτες ἔτρεχαν μὲ ὁλόκληρο τὸν ὁπλισμό τους καὶ μὲ τὰ βαρειὰ ροῦχα ποὺ ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ φοροῦν γιὰ νὰ ἀντεπεξέρχωνται κατὰ τῆς κακοκαιρίας ποὺ ἐπικρατεῖ στὰ ὀρεινὰ κλίματα. Δὲν ἀποκλείεται βέβαια τοῦτο τὸ ἀγώνισμα νὰ εἶχε καὶ πρακτικὴ ἀξία, γιατὶ τοὺς ἀνέπτυσσε σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ τὴν πολεμικὴ τους εὐκινησία.

Τὸ [illegible] τὸ τρέξιμο [illegible] τὸ λιθάρι ἀποτ[illegible]

[illegible]

Βλέπουμε λοιπόν, [illegible] ἐκδηλώνεται καὶ στοὺς νεώτερους χρόνους τῆς φυλῆς μας ἡ [illegible]τικὴ ἰδέα. Ἴσως θὰ σκεφθῇ κανεὶς ὅτι εἶναι φυσικὴ αὐτὴ ἡ ἐκδήλωσις, ἀφοῦ ἔχουμε τὴν κληρονομία τῶν προγόνων μας, τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ποὺ δημιούργησαν τὸ μεγαλεῖον τῶν Ὀλυμπιάδων.

Μιὰ τέτοια σκέψι, ὅμως, θὰ ἀδικοῦσε τὴ νεώτερη ἑλληνικὴ ψυχή. [illegible]

Τὰ [illegible] — δὲν ἀποτελοῦν καμμιὰ [illegible]νέχεια τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς [illegible]

Τὰ δημοτικά μας τραγούδια εἶναι πιστὲς εἰκόνες μιᾶς — ὅπως εἴπαμε — νεώτερης ἑλληνικῆς πραγματικότητας μὲ ἐντελῶς διαφορετικὲς ἀντιλήψεις καὶ ἐπιδιώξεις.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΠΡΙΓΚΗΠΙΚΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ἡ Α. Β. Υ. πριγκήπισσα Αἰκατερίνη ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Κυβ. Ἐπίτροπον κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλον τὸ κάτωθι εὐχαριστήριον τηλεγράφημα.

Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον Νεολαίας Ἀλέξανδρον Ν. Κανελλόπουλον

Ὑμᾶς, Φαλαγγίτας, Φαλαγγιτίσσας, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας Ἑλλάδος εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως δι᾽ ἐνθέρμους εὐχάς.

Αἰκατερίνη

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤ. ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην, ἡμέραν τῆς Ε. Ο. Ν., ὁ Διευθυντὴς καὶ ἐπιτελεῖς τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως καὶ Διαπαιδαγωγήσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως περιῆλθον διαφόρους συγκεντρώσεις Σχηματισμῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης, παρακολουθήσαντες τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολιτικῆς διαφωτίσεως ἐκ μέρους μαθητῶν τοῦ Β´ Τμήματος τῶν Σχολῶν Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, ὡς καὶ ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν ἁρμοδίων στελεχῶν.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ὡμίλησεν εἰς πολυαρίθμους καὶ ἐνθουσιώδεις ἐργατικὰς συγκεντρώσεις τῶν κάτωθι ἐργαστασίων Περιφερείας Πρωτευούσης: «Πειραϊκὴ — Πατραϊκή», Βίκα, Κοπῆς καὶ Ραφῆς, Ἑλληνικὰ Ὑφαντήρια, «Γλάρος».

Τὴν παρελθοῦσαν ἐπίσης Πέμπτην ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως Κ. Δ. ὡμίλησεν εἰς ἐξαιρετικὴν συγκέντρωσιν ἐν τῇ «Λέσχῃ τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ», μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν στενῆς συναδελφώσεως καὶ ἐκδήλου πίστεως καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀρχηγόν μας.

Ὡς γνωστόν, τὴν συντήρησιν καὶ περαιτέρω προαγωγὴν τῆς «Λέσχης τοῦ ἐργαζομένου κοριτσιοῦ» ἀνέλαβεν ἤδη τὸ Κράτος.

Τὸ μάθημα τοῦ Β´ Τμήματος τῶν Σχολῶν Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἔγινεν εἰς κατάλληλον αἴθουσαν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ μάθημα ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως καὶ Διαπαιδαγωγήσεως ἔκαμεν ἔναρξιν τοῦ τελικοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων του, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπισφραγισθῇ καὶ θὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ διαπαιδαγώγησις καὶ κατάρτισις τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς, ὑποψηφίων στελεχῶν Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Ὀργανώσεως. Τὸ θέμα ἦτο ὡς ἑξῆς: «Ἡ Ε. Ο. Ν. συνειδητὸς καὶ μαχητικὸς φορεὺς τῶν ἀρχῶν καὶ τάσεων τῆς 4ης Αὐγούστου».

Ἐξακολουθοῦν νὰ φθάνουν συμπληρωματικῶς αἱ ἀναφοραὶ τῶν διαφόρων Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐπὶ τῆς δράσεώς των κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Β´ ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς ὑπηρεσίας Πολιτικῆς Διαφωτίσεως.

Ἅπασαι γενικῶς αἱ ἐν λόγῳ ἀναφοραὶ δίδουν μίαν ἰδέαν τῆς ἀναπτυχθείσης κατὰ τὴν ἀνωτέρω εὐκαιρίαν πλουσίας καὶ γονίμου δράσεως, ἡ ὁποία ἐπεδείχθη ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ εἰς τὰ πλέον μικρὰ καὶ μεμονωμένα σημεῖα τῆς χώρας.

ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΣ

Ὁ Σκαπανεὺς μαθητὴς τοῦ ἐν Ἀλφειούσῃ Ἀγουλινίτσης Δημοτικοῦ Σχολείου, Δρακόπουλος Παναγ., προσπαθήσας νὰ διέλθῃ ὁρμητικὸν χείμαρρον πεζοπορῶν καὶ ἔπεσεν ἐντὸς αὐτοῦ, παρασυρθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ὑδάτων θὰ ἐπνίγετο ἂν δὲν ὥρμα, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του καὶ μὲ πρωτοφανῆ διὰ τὴν ἡλικίαν του αὐτοθυσίαν, νὰ τὸν συγκρατήσῃ ὁ Σκαπανεὺς Γεωργ. Γκουρμούτης.

Ο ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν. ΕΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑ

Ὁ Ἀναπλη[illegible] τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπι[illegible] [illegible]ης τῆς Κεντρικῆς Διοική[illegible] [illegible] Ὀργανώσεως Νεολαίας [illegible] [illegible]

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα ὁ Διευθυντὴς τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. ἰατρὸς κ. Σαράντης Καμπίτσης, ὅστις εἶχε μεταβῆ κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς Κοζάνην, ἵνα μεριμνήσῃ αὐτοπροσώπως διὰ τὴν νοσηλείαν τῶν προσβληθέντων ὑπὸ ἑλαρᾶς ἠπίας μορφῆς, μελῶν τῶν ἐκεῖ σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Οὗτος, μετὰ ὀλιγοήμερον παραμονὴν εἰς Κοζάνην, μετέβη εἰς Φλώριναν, ὅπου προέβη εἰς ἐπιθεώρησιν τῆς [illegible]ομικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐκεῖ σχηματι[illegible].

Θηλέων

Τη[illegible] Τετ[illegible] [illegible] περ[illegible]σαν [illegible] τὴν ὁδὸν Μαυρομιχάλη παραξεν[illegible] [illegible] προσπαθοῦσαν νὰ μαντ[illegible]ουν ἀπὸ [illegible] οἱ χαρούμενες αὐτὲς φωνές, τὰ [illegible] σὰν ἀπὸ [illegible] λιοσι, ποὺ πλημμύριζαν ὅλον τὸν δρόμον [illegible] συμβα[illegible] [illegible], γιατὶ [illegible] τὰ γραφεῖα τῆς Δ.Λ.Σ. [illegible] αὐτοῦ, φιλοξενοῦσαν τὶς Φαλαγγίτισσες τοῦ Λόχου Ψυχικοῦ καὶ τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας, γιὰ νὰ τοὺς χαρίσουν δυὸ ὧρες χαρᾶς, [illegible] καὶ ξενοιασιᾶς. Δὲν [illegible] τὰ ποιήματα ποὺ μόνες [illegible], τὰ [illegible] Ὅλες [illegible] ξεχάσει [illegible] ξεχάσει τὰ σοβαρὰ ζητήματα ποὺ τὶς ἀπασχολοῦσαν, εἶχαν γίνει παιδιά.

Αὐτὸ προσπάθησε νὰ κατορθώσῃ γι᾽ αὐτὲς ἡ Διοίκησις καὶ τὸ κατώρθωσε.

— Τὴν Κυριακὴ 9 Δεκεμβρίου διωργανώθη ψυχαγωγία για τὴν Παιδαγωγικὴ Ἀκαδημία Πειραιῶς. Οἱ Φαλαγγίτισσες Πειραιῶς ἐπινοητικώτατες διωργάνωσαν ἕνα ἄριστο πρόγραμμα διασκεδάσεως. Χοροί, παιχνίδια, ἀπαγγελίες, ἔκαναν τὴν ὥρα νὰ περάσῃ πολὺ γρήγορα, ὅπως ὅλες ὡμολόγησαν.

Μ[illegible] μέρος τῆς [illegible] στὴν ὡραίαν ἔκπληξιν ποὺ εἶχαν ἑτοιμάσει, προσφέροντας δηλ. τὸ ὡραῖο γλυκὸ ποὺ μόνες των εἶχαν κατασκευάσει.

— Δὲν εἶναι ὅμως ἡ μόνη σκέψις τῆς Διοικητρίας ἡ ψυχαγωγία τῶν μελῶν, ἀλλὰ ἕνα [illegible] 7-8 στὰ γραφεῖα τῆς Δ.Α.Σ.Θ. γίνονται ὁμιλίες Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας ποὺ θὰ δίνουν τὴν εὐκαιρία σὲ ὅλες νὰ συμπληρώσουν τὰς γνώσεις των καὶ στὸ ζήτημα τοῦτο.

— Τὴν Πέμπτην, λό[illegible] τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Βικάτου ἀπὸ τὴν ἕδρα του στὴν Σχολὴν Καλῶν Τεχνῶν, ἔγινε ἑορτὴ καθ᾽ ἣν ἡ Ὑπεύθυνος τῆς Σχολῆς προσεφώνησε μὲ συγκινητικώτατον λόγον τὸν ἀποχωροῦντα Καθηγητήν, τονίζοντας τὴν δρᾶσιν του ὡς καθηγητοῦ καὶ ὡς ἀτόμου εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ τὸ μεγάλον του ἐνδιαφ[illegible]ν γιὰ τοὺς σπουδαστάς.

— Γιὰ τὴν προσ[illegible] Κυριακὴν προετοιμάζε[illegible] ἐκδρομὴ μὲ ἐξαιρετικὸν [illegible]ραμμα. [illegible] νὰ δηλώσουν [illegible]

[illegible] συγκεντρώσεις τοῦ Πανεπιστημίου διεξήχθη [illegible] θιούς». Πολλὲς Φοιτήτριες [illegible]λαβαν μέρος καὶ ὅλες ἐν γένει παρηκολου[illegible]σαν τὸ θέμα μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον.

Ἀρρένων

Μὲ σεμνότητα καὶ ἐγκαρδιότητα ἀπεχαιρέτησαν τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην 7ην τρέχ. οἱ Φαλαγγῖται - Σπουδασταὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Καλ[illegible] [illegible] ὑπηρ[illegible]σας καθη[illegible]ν τῶν κ. Σπύρου [illegible] τον ἐν [illegible]

[illegible] ἀπεπτύχθη ὑπὸ Φαλαγγιτῶν τὸ ἔργον καὶ γενικῶς ἡ καλλιτεχνικὴ δρᾶσις τοῦ κ. Βικάτου, προσεφέρθη δὲ εἰς τοῦτον ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτῶν - Σπουδαστῶν ἀνθοδέσμη.

— Αἱ συγκεντρώσεις τῶν διαφόρων Σχολῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου συνεχίζονται τακτικῶς. Οὕτω τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην 7ην τρέχοντος ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν πρωτοετῶν Φοιτητῶν τῆς Νομικῆς. Κατὰ τὴν [illegible] Ε.Ο.Ν.

[illegible] μονῆς τῶν ἐπεκράτησε [illegible] τῶν εὐθυμία καὶ ἐγκαρ[illegible].

— Τὸ παρελθὸν Σα[illegible] ἐγένετο εἰς τὴν Ὑποδι[illegible] συγκέντρωσις τῶν πρω[illegible] Φαλαγγιτῶν τῆς Χημείας. [illegible] Διοικητὴς τῆς Δ.Λ.Σ. κ. Ρ[illegible].

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς τὴν Π.Δ.Θ.Π. ἐκτελοῦνται κανονικὰ αἱ λειτουργ[illegible] τῶν διαφόρων Γραφείων της [illegible]

[illegible] γίνονται τακτικαὶ [illegible]

[illegible] τῆς Π.Δ.Θ.Π. [illegible] νονται τὰς ἀνάγκας των, εὑρίσκουσαι τοιουτοτρόπως βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηρίξουν τὴν ὅλην ἐργασίαν των.

Ἐξετάζοντες τὰς Ὑπ)σεις βλέπομεν ὅτι: Εἰς τὴν Υ.Θ.Α. καθ᾽ ἑκάστην Τετάρτην γίνεται τακτικώτατα ἡ ἐκπαίδευσις ὅλης τῆς [illegible]ως.

Ἐξέχουσαν θέσιν κατέχει ὁ 7ος καὶ 8ος Ὑπ)μέας ὅπου τὰ μαθήματα, καὶ γενικῶς τὸ πρόγραμμα ἐκτελεῖται μὲ μεγάλην τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Ἐπίσης κανονικὰ ἐξακολουθοῦν τὰ [illegible]

[illegible]

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Δ.Α.Σ.

Εἰς τὸ [illegible] τῆς «Νεολαίας» [illegible]

1) Ἡ [illegible] μὲ τὸ ρητόν [illegible]

2) [illegible] - Χριστιανισμὸς μὲ τὸ ρητόν [illegible]

3) [illegible]

4) [illegible] τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

5) Ἡ 4η Αὐγούστου. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

6) Ἡ Νεολαία καὶ ἡ 4η Αὐγούστου. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

7) [illegible]

8) Τὸ [illegible] εἰς τὸ Νέον Κράτος. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

9) Τὸ [illegible] εἰς τὸ Νέον Κράτος. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

10) Ἡ Νεολαία καὶ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

11) Ἡ Νεολαία καὶ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου. [illegible]

12) [illegible]

13) [illegible]

14) [illegible]

15) [illegible] Κράτος. Μὲ τὸ ρητόν [illegible]

16) Τὸ ἄτομον εἰς τὸ Νέον Κράτος. Μὲ τὸ ρητόν· «Εἷς κοίρανος ἔστω εἷς βασιλεύς».

[illegible]

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ [illegible]

[illegible]

ΔΩΡΕΑΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

[illegible]

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

[illegible]ΝΗΣΙΩ[illegible]

[illegible] γγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἑρμουπόλεως, συνοδευόμεναι ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας των, ἐξέδραμον πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ ὄρος Δήλιον, ὅπου καὶ διῆλθον ὅλην τὴν πρωΐαν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἔπαιξαν καὶ ἐτραγούδησαν διάφορα τραγούδια καὶ εἰς τὸ τέλος ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἀνέπτυξε πρὸς αὐτὰς δι' ὡραίου λόγου τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑγείαν τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ ὕπαιθρον.

— Ἐπίσης αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κατασκευὴν παιδικῶν φορεμάτων, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ διανείμουν εἰς ἄπορα παιδάκια κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων. Τὸ ὕφασμα τῶν φορεμάτων ἔχει παραχωρηθῆ εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Θηλέων ὑπὸ τοῦ κ. Νομάρχου ὡς Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε.Ο.Ν.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Ἐκτὸς τῶν ὑπαρχουσῶν χορῳδιῶν ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἐν Λήμνῳ ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις προέβη καὶ εἰς τὴν σύστασιν δύο εἰσέτι χορῳδιῶν, μιᾶς ἐν Λέσβῳ καὶ ἑτέρας ἐν Λήμνῳ.

Τὰ μαθήματα Ὀμίλου Ἐκπαιδεύσεως κατωτέρων βαθμοφόρων συνεχίζονται τακτικώτατα, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν δὲ τριμήνου φοιτήσεως θὰ ἀρχίσουν αἱ ἐξετάσεις τῶν φοιτώντων καὶ ἡ ἀπόστασις αὐτῶν εἰς τοὺς διαφόρους Σχηματισμούς.

Οἱ Φαλαγγῖται Μηθύμνης κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Λέσβου.

Συνεχίζων τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν Σχηματισμῶν τῆς ὑπαίθρου ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς μετὰ τοῦ Α΄ Ἐπιτελοῦς, ἐπεσκέφθη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν τὴν Ὑποδιοίκησιν Πλωμαρίου καὶ Τετραρχίαν Γέρας, μείνας ἀπολύτως ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἀρίστην διοργάνωσιν τῶν Σχηματισμῶν τούτων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὸν ζῆλον τῶν Φαλαγγιτῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. παραχωρηθεισῶν γαιῶν.

Χάρις εἰς τὸν ζῆλον τῶν Φαλαγγιτῶν, ἡ ἀπόδοσις εἰς τὰς καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, ἀναμένεται ἐξαιρετικῶς ἱκανοποιητική.

Εἰς ἅπασαν ἐν γένει τὴν νῆσον ἡ Ε.Ο.Ν. ἐργάζεται ἀκούραστα πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις.

Ἐπιθεώρησις Σχηματισμῶν Κορωπίου παρὰ τοῦ κ. Νομάρχου Ἀττικοβοιωτίας

ΗΠΕΙΡΟΣ

[illegible]

τέρους ἀ[illegible]σαι αἱ Φαλαγγίτισσαι, ἐργάζεται ἐντατικῶς [illegible] διὰ τὴν καλλιέργειαν ὅσον καὶ διὰ τὴν δενδροφύτευσιν.

— Ἡ Ε.Ο.Ν. Θηλέων, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ κ. Δημάρχου, ἀνέλαβε τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς πόλεως.

Οὕτω Λόχος Φαλαγγιτισσῶν εἰργάσθη διὰ νὰ ἀνοιχθοῦν 250 λάκκοι, εἰς τοὺς ὁποίους αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐφύτευσαν πικροδάφνες καὶ διάφορα δενδρύλλια.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἐγένετο εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Γυμνασίου Θηλέων μεγάλη συγκέντρωσις Φαλαγγιτισσῶν, πρὸς τὰς ὁποίας ὡμίλησε διὰ μακρῶν ὁ κ. Γυμνασιάρχης.

Ἐπίσης πρὸς τὰς Σκαπανίσσας ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῶν Θρησκευτικῶν μὲ θέμα «Ἡ ζωὴ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας».

Πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπα[illegible] ἀνεπτύχθη τοῦ θέμα «Ἡ προσωπικότης τ[illegible] χηγοῦ».

ΑΡΤΑ.— Τὴν παρελθ. Κυριακὴν αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἄρτης ἠσχολήθησαν μὲ τὴν καλλιέργειαν διαφόρων γαιῶν παραχωρηθεισῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. πρὸς καλλιέργειαν.

— Ἐπίσης συνεχίζονται ὑπὸ τοῦ Νομογεωπόνου Ἄρτης πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως τὰ εἰδικὰ μαθ[illegible] κῆς ἐκπαιδεύσε[illegible] ἑκάστην Τετάρτην γίνονται μεγάλαι συγκεντρώσεις Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν.

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Ὁ ἑορτασμὸς τ[illegible] τείου τῆς [illegible] Ε.Ο.Ν. προσέ[illegible] εἰς [illegible] χαρακτῆρα.

Μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς δοξο[illegible]ας ἐγένετο μεγαλειώδης παρέλασις τῶν τμημάτων, ἐπηκολούθησε δὲ ἡ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου παράδοσις τῆς Σημαίας εἰς τὴν 129ην Φάλαγγα Θηλέων. Ἐπίσης ἐγένετο ὁρκωμοσία νέων τμημάτων. Πρὸς τὰ νέα τμήματα ὡμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς καὶ ἀκολούθως ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης, ὅστις συνέστησε πίστιν, αἰσιοδοξίαν καὶ πειθαρχίαν.

— Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπιτελείου του, μετέβη εἰς Φιλιάτες, ὅπου καὶ παρέστη εἰς τὴν γενομένην ὁρκωμοσίαν νέων Σχηματισμῶν παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους κόσμου.

Εἰς Φιλιάτες ἐγένετο ἐπίσης ἡ παράδοσις τῆς Σημαίας εἰς τὴν 131ην Φάλαγγα Θηλέων. Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ ἔλαβε χώραν ὡραιοτάτη παρέλασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐθαυμάσθη ἡ ἀρίστη ἐμφάνισις τῶν Τμημάτων Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

[illegible] σας ἐν στολῇ καὶ ἀξιωματικούς, περιῆλθε τὰ [illegible]κίας τῆς πόλεως καὶ [illegible] Ε.Ο.Ν. κατὰ τὰς ἐπικειμένας [illegible] τοὺς Ἀκρίτας τῶν συνόρων μας [illegible] αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπὸν διενηργ[illegible] προαιρετικὸς ἔρανος εἰς ὅλους τοὺς λόχους καὶ τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς 131ης Φάλαγγος Φιλιατῶν.

[illegible] ἔρανος ἐπεξετάθη καὶ μεταξὺ τῶν κατοί[illegible] οἱ ὁποῖοι προθύμως προσφέρουν διάφορ[illegible]τικὰ ποσὰ καὶ εἴδη διάφορα.

[illegible]

ο[illegible]χος τὴν ἔκτασιν εἰς τὴν θέσιν «Μαλλος» φυ[illegible]λλια πεύκης καὶ κυπαρίσσου. Ὁ Λόχος Σαγιάδας ἐφύτευσε τριακόσια (300) δενδρύλλια, ὁ Σχηματισμὸς Σκοπίτση 250, ὁ Σχηματισμὸς Γηρομερίου 150, ὁ Λόχος Κοκκινιᾶς 400, ὁ Σχηματισμὸς Κάτω Ξεχώρου 250, ὁ Σχηματισμὸς Φανερωμένης 150, ὁ Λόχος Φοινικίου ἐξ ἰδίου σπορείου 250 φυτεύσας ταῦτα εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου καὶ ὁ Σχηματισμὸς Φαναρίου 300 δενδρύλλια ἐξ ἰδίου σπορείου.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ.— Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ κίνησις τῶν Σχηματισμῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ὑπῆρξε ζωηροτάτη.

Εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς ἔλαβον χώραν συγκεντρώσεις, ὁμιλίαι, ὡς ἐπίσης καὶ ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

— Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Σπάρτης εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσῃ ἐπίλεκτον μέλος της, τὸν Φαλαγγίτην Κ. Παπούλιαν. Τμῆμα Φαλαγγιτῶν Λαχίου—Βοιῶν παρη[illegible] νον ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

— Εἰς τὴν Νεάπολιν Βοιῶν οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς διαθέτουν δύο ὥρας ἡμερησίως διὰ τὴν καλλιέργειαν ἀγρῶν παραχωρηθέντων εἰς τὴν Ε.Ο.Ν.

Τακτικώτατα γίνονται συγκεντρώσεις καὶ ὁ[illegible]

— Εἰς τὴν Σχηματισμὸν Σκαμνακίου ἐπίσης παρατηρεῖται ζωηρὸς ζῆλος. Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας ἐγένοντο ὁμιλίαι μὲ θέματα «Ἡ θέσις τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν Κοινωνίαν» καὶ «Ἡ σημασία τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀρχηγοῦ διὰ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς».

— Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται ἐπίσης εἰς

Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι Ἀρχοντικοῦ (Λακεδαίμονος).

τοὺς Σχηματισμοὺς Γυθείου, ὅπου λαμβάνουν χώραν συγκεντρώσεις καὶ γίνονται ὁμιλίαι κλπ.

ΠΥΡΓΟΣ.— Ἡ 103η Φάλαγξ Ἀρρένων [illegible] προπαιδεύσεως.

— Πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας τῶν Λόχων Καλλήτης, Κρουνῶν καὶ Μακρυσίων ἀνεπτύχθησαν διάφορα θέματα σχετικὰ μὲ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ὀργανώσεως.

— Ἡ 103η [illegible] μαθήματα παρο[illegible] Ἐπίσης οἱ Φαλαγγῖται [illegible]θητον τοῦ Μόρς.

— Οἱ Λόχοι Τραγανοῦ καὶ τὸ Τάγμα Ἐπιταλίου ἠσχολήθησαν μὲ τὴν καλλιέργειαν ἐκτάσεων παραχωρηθεισῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας.

Φαλαγγῖται κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κατερίνης

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἅπαντα τὰ τμήματα τῆς Ὑποδιοικήσεως παρηκολούθησαν ἐν στολῇ τὴν θείαν λειτουργίαν.

— Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πολιούχου τῆς πόλεως ἐγένετο ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ ἡ περιφορὰ τῆς ἱστορικῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, εἰς ἣν ἔλαβε μέρος Λόχος Φαλαγγιτῶν.

— Ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως κατηρτίσθη πρόγραμμα δενδροφυτεύσεως ὁδῶν καὶ πλατειῶν τῆς πόλεως. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσης ἀναδάσωσιν ἐκτάσεως 150 στρεμμάτων.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἤρχισεν ἡ σπορὰ τῶν προσφερθεισῶν γαιῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., ἡ ὁποία συνεχίζεται μὲ τὴν αὐτὴν ὡς πάντοτε ἔντασιν. Μέχρι σήμερον προσέφερον ἐκτάσεις γαιῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἡρακλείου, πρὸς καλλιέργειαν οἱ ἑξῆς: Ὁ Δῆμος

Ὁ Σχηματισμὸς Κάτω Χωρίου (Ἱεραπέτρας)

Ἡρακλείου 5 στρέμματα, ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία Καλεσσῶν 300 τ. μέτρ., ὁ κ. Κων)τῖνος Καλμπάκης, κάτοικος Βασιλικῶν Ἀνωγείων 3 στρέμματα, ἡ κοινότης Ἀρχανῶν 1 στρέμμα, ὁ κ. Μύρων Σηφάκης, κάτοικος Ἁγίου Μύρωνος 2 στρέμματα, οἱ κ.κ. Κων)τῖνος Κατσούλης καὶ Λάζαρος Κόρσαβας, κάτοικοι Τεφελίου, 1 στρέμμα, ἡ κοινότης Νέας Ἁλικαρνασσοῦ 5 στρέμματα, ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπὴ Κερασσῶν 2⅓ στέμματα.

Ἐπίσης ἡ Περιφ. Διοίκησις Θηλέων Ἡρακλείου ἐξέδωσε διαταγήν, ὅπως κάθε Φαλαγγίτισσα καὶ κάθε Σκαπάνισσα φυτεύσῃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων δένδρων καὶ 5 τοὐλάχιστον καρποφόρα τοιαῦτα, ἐκ τῶν εὐδοκιμούντων εἰς τὴν περιφέρειαν. Παραγγέλλει ἐπίσης ὅπως καταβληθῇ πᾶσα φροντὶς καὶ περιποίησις διὰ τὴν καλυτέραν ἀνάπτυξιν τούτων.

Πρὸς τοῦτο προεκήρυξε καὶ εἰδικὸν βραβεῖον.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Ρεθύμνου, συνεχίζουσα τὰς περιοδείας της, ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἁγίου Βασιλείου ἕδρας Ταγμάτων.

Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Θηλέων Νέας Λαμψάκου.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελείου της, ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Ἀρδάκτου, Ἀκτοῦντος, Βάτου, Σπηλίου καὶ Δαριβιανῶν.

Ἡ Περ. Διοικήτρια ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ πρὸς τοὺς συγκεντρωθέντας κατοίκους, τονίσασα τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ ἔργου τῆς 4ης Αὐγούστου.

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Ρεθύμνου μετέβησαν εἰς τὸν λόφον Εὐλογᾶ, ὅπου ἠσχολήθησαν μὲ τὴν δενδροφύτευσιν γυμνῆς ἐκτάσεως.

— Συνεχίζονται τὰ μαθήματα παθητικῆς Ἀεραμύνης, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ μαθήματα τῶν νυκτερινῶν Σχολῶν, τὰ ὁποῖα αἱ Φαλαγγίτισσαι παρακολουθοῦν μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον.

ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ.— Εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ πλέον εὔφορα χωριὰ τῆς περιφερείας Ἱεραπέτρας, τὸ καταπράσινο Κάτω Χωριό, ἑωρτάσθη μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα ἀλλὰ καὶ πηγαῖον ἐνθουσιασμὸν ἡ ἑορτὴ τῆς ἐξορμήσεως διὰ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν.

Εἰς τὴν ἑορτὴν προσῆλθεν ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ τῶν βαθμοφόρων της καὶ ἡ ὁλότης σχεδὸν τῶν κατοίκων.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου, εἰς λόγον του ἐκφωνηθέντα ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τοῦ Κοινοτικοῦ καταστήματος, ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς νέας ἐξορμήσεως καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα.

Μετὰ τὸν λόγον ἐπηκολούθησεν ἐν μέσῳ ἐνθουσιασμοῦ ἐκ μέρους Φαλαγγιτῶν καὶ χωρικῶν ἡ σπορὰ ἑνὸς ἀγροῦ εἰς θέσιν Ἀφέντης Χριστός, παραχωρηθέντος ὑπὸ τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπείας.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΕΒΑΔΕΙΑ.— Μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἡ ἔναρξις τῆς ἀναδασώσεως εἰς τὸν λόφον «Ἁγία Παρασκευή» Λεβαδείας. Τὰ Τμήματα τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἁπάντων τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Λεβαδείας προσῆλθον συντεταγμένα εἰς τὸν χῶρον τῆς ἀναδασώσεως. Κατὰ τὴν τελετὴν παρέστησαν ἐκ μέρους τοῦ Νομάρχου Ἀττικοβοιωτίας καὶ Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε.Ο.Ν. ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας, ὁ Περιφ. Διοικητὴς Ἀττικοβοιωτίας τῆς Ε.Ο.Ν., αἱ τοπικαὶ Ἀρχαί, οἱ βαθμοφόροι τῆς Περιφ. Διοικήσεως καὶ Ὑποδιοικήσεως, οἱ καθηγηταί, οἱ διδάσκαλοι τῶν σχολείων καὶ πλῆθος κόσμου ἐκ τῆς Λεβαδείας καὶ τῶν πέριξ. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀναδασώσεως ὁ Περιφ. Διοικητὴς κ. Στασινόπουλος ἐπεθεώρησε τὰ συντεταγμένα Τμήματα, εὐθὺς δ' ἀμέσως ἤρξατο ἡ ἀναδάσωσις τοῦ λόφου ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Ε.Ο.Ν. Πρῶτοι ἐφύτευσαν ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας καὶ ὁ Περιφ. Διοικητής, ἐν συνεχείᾳ δὲ οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι ἤρχισαν, πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ ᾄδοντες τὸν Ὕμνον τῆς Νεολαίας, τὴν ἀναδάσωσιν τοῦ λόφου.

Οἱ Σχηματισμοὶ Κορωπίου τῆς Π.Δ.Θ. Ἀττικοβοιωτίας ἵδρυσαν Σχολὰς εἰς τὰς ὁποίας διδάσκονται μεταξὺ ἄλλων οἰκιακὴ οἰκονομία ὑπὸ τῆς καθηγητρίας κ. Γκίκα, γλυπτικὴ καὶ ζωγραφικὴ ὑπὸ τοῦ κ. Τανακίδη, μουσικὴ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Μαρκοπούλου, ὑγιεινὴ ὑπὸ τοῦ σχολιάτρου κ. Παπασπύρου καὶ πλεκτικὴ ὑπὸ τῆς κ. Μιχαλοπούλου.

ΛΑΜΙΑ.— Τὰ τμήματα τῆς Περ. Διοικήσεως Φθιωτιδοφωκίδος ἠσχολήθησαν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μὲ τὴν καλλιέργειαν, ὡς ἐπίσης καὶ μὲ τὴν ἀναδάσωσιν διαφόρων ἐκτάσεων.

Οὕτω δύο Λόχοι τῆς 39ης Φάλαγγος περιεποιήθησαν τὰ δενδρύλλια τοῦ λόφου τοῦ Φρουρίου καὶ ἀνώρυξαν λάκκους διὰ τὴν φύτευσιν νέων δενδρυλλίων.

Ἐπίσης δύο Λόχοι τῆς αὐτῆς Φάλαγγος ἐδενδροφύτευσαν γυμνὸν χῶρον παρὰ τὸν λόφον τοῦ Φρουρίου.

Τὰ τμήματα Λοκρίδος, Θερμοπυλῶν καὶ Ἀμφικλείας προέβησαν εἰς τὴν ἐκσκαφὴν λάκκων διὰ δενδροφύτευσιν.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΦΛΩΡΙΝΑ.— Οἱ Φαλαγγῖται τῆς 163ης Φάλαγγος προέβησαν εἰς τὴν ἐκσκαφὴν λάκκων, εἰς τοὺς ὁποίους πρόκειται νὰ φυτευθοῦν διάφορα δενδρύλλια.

— Οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τῆς 169ης Φάλαγγος παρηκολούθησαν μαθήματα στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

— Ὁ Φαλαγγάρχης τῆς 169ης Φάλαγγος ἐπεθεώρησε τὸν Λόχον Σκοπιᾶς, δώσας διαφόρους ὁδηγίας σχετικῶς μὲ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ Λόχου. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὡμίλησεν ὁ Λοχίτης τοῦ Λόχου τονίσας τοὺς σκοποὺς τῆς Ε.Ο.Ν.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Καστοριᾶς ἔλαβε χώραν ψυχαγωγικὴ συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων.

Φαλαγγῖται τοῦ Σχηματισμοῦ Λαγκαδᾶ κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε.Ο.Ν.

— Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς παρηκολούθησε τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῶν Σχολείων ὑπὸ στελεχῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

— Εἰς τὸν Λόχον Κεφαλαρίου ἐχορηγήθη ἀγρόκτημα 12 στρεμμάτων πρὸς καλλιέργειαν.

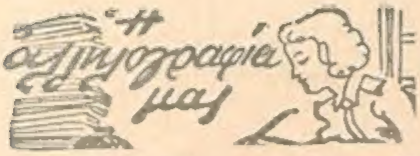
— Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Ἀμυνταίου, Ξυνοῦ Νεροῦ καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» δίδεται αὔριον Κυριακὴν 17 τρέχ. καὶ ὥραν 6.30 μ.μ. ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς «Λαϊκῆς Σκηνῆς» τὸ τρίπρακτον ἔργον τῆς κ. Ἀναστασίας Λαμπάκη «Τὸ τραγοῦδι τῆς δουλειᾶς». Τὸ τραγοῦδι, μὲ στίχους τοῦ κ. Ν. Λάσκαρη καὶ μουσικὴν τοῦ κ. Σ. Βασιλειάδη, θὰ τραγουδήσῃ πλήρης χορῳδία.

Φαλαγγῖται Τρικκάλων μετὰ τοῦ λαβάρου των

ΤΗΛ. ΦΙΣΚΑΝ, Φλώριναν. Νὰ μᾶς ἀποσταλῇ καὶ θὰ δημοσιευθῇ περίληψις εἰς τὴν 'Ηχὼ τοῦ Σχολείου.— Ν. ΚΑΤΣΑΡΟΝ. Δυστυχῶς δὲν τὸ βρίσκομε δημοσιεύσιμο.— Π. ΚΑΤΣΑΡΟΝ. Ἔχετε δίκαιο. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως εἶναι ἀδύνατον. — ΕΛ. ΚΑΝΑΤΑ. Σᾶς συγχαίρομε. Ἔτσι πρέπει νὰ σκέπτωνται ὅλες οἱ Ἑλληνοποῦλες.—Π. ΦΥΛΛΙΔΗΝ. Θὰ σᾶς στείλωμε τὸν κατάλογον ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος.— Θ. ΛΕΩΝΙΔΑΝ. Μὴ ξεχνᾶτε ὅτι λαβαίνομε κάθε μέρα πολλὴ συνεργασία καὶ ἄπειρα γράμματα, στὰ ὁποῖα ὀφείλομε ν' ἀπαντήσωμε εἴτε ἀπὸ τὴ στήλη αὐτή, εἴτε ταχυδρομικῶς. Αὐτὸ ποὺ μᾶς ζητεῖτε ἀπαιτεῖ πολὺ χρόνο. Σᾶς παραθέτομε τὰ 5 μέτρα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων μπορεῖτε νὰ ἐλέγξετε καὶ μόνος σας ὁλόκληρο τὸ ποίημα. Α: μιὰ ἄτονη συλλαβὴ καὶ μιὰ τονισμένη κάνουν τὸν ἰαμβικὸ στίχο (υ—). Π. χ. μικρὸ παιδὶ ποτέ σου μὴ ξεχνᾶς. Ἔχομε δηλαδὴ τὸ ρυθμό: τατά - τατά - τατά - τατά - τατά. Β: Μιὰ τονισμένη συλλαβὴ καὶ μιὰ ἄτονη (δηλ. ἀντίστροφα) κάνουν τὸν τροχαϊκὸ στίχο (—υ). Π. χ. κάποια μέρα πάλι θἄρθῃ. Ἔχομε τὸ ρυθμό: τάτα - τάτα - τάτα - τάτα. Γ: Δυὸ ἄτονες συλλαβὲς καὶ μιὰ τονισμένη κάνουν τὸν ἀνάπαιστο (υυ—). Π. χ. κελαϊδοῦν τὰ πουλιὰ στὰ κλαδιά. Ἔχομε τὸ ρυθμό: τατατά -τατατά - τατατά. Δ: Μιὰ τονισμένη συλλαβὴ καὶ δυὸ ἄτονες (τὸ ἀντίστροφο τοῦ ἀναπαίστου) κάνουν τὸ δακτυλικὸ στίχο (—υυ). Π. χ. ἄγγελε φύλακα. Ἔχομε τὸ ρυθμό: τάτατα - τάτατα. Ε: Μιὰ ἄτονη συλλαβή, μιὰ τονισμένη καὶ ἄλλη μιὰ ἄτονη κάνουν τὸν ἀμφίβραχυ (υ—υ). Π. χ. λουλούδια τοῦ κάμπου γεμάτα δροσούλα. Ἔχομε τὸ ρυθμὸ τατάτα - τατάτα - τατάτα - τατάτα.—Κ. ΤΑΜΙΟΛΑΚΗΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα γράφεις σχετικῶς μὲ τὴ «Νεολαία». Ξανακοίταξε τὸ ποιηματάκι σου. Δὲν τὸ βρίσκομε καλό. Ἂν τὸ ξαναστείλῃς διωρθωμένο σημείωσε Σ 60.— ΕΥΔ. ΓΕΡΑΚΗ. Τὸ πρῶτο 4στιχο τοῦ τραγουδιοῦ, ποὺ μᾶς ἔστειλες:

«Ἀνέτειλε ἡ μέρα τῆς λευτεριᾶς — μὲ ὅλα της τὰ κάλλη — ἀπ' τὰ σίδερα βγῆκε τῆς σκλαβιᾶς — μὲ ἀρχηγὸ τὸν Ἰωάννη...».

Σοῦ ἀρέσει τώρα ποὺ τὸ βλέπεις... τυπωμένο; —Μ. ΓΡΑΤΣΙΑΝ. Δὲν ἐλάβαμε ἄλλα τραγούδια ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δύο τελευταῖα, ποὺ μᾶς ἔστειλες μὲ τὸ γράμμα σου τῆς 15 τρέχ. μηνός. Μᾶς γράφεις γιὰ τὰ τραγούδια σου: «...τόσο τὸ πρῶτο ὅσο καὶ τὸ δεύτερο καὶ τεχνικὰ δὲν καθυστεροῦν, ἀλλὰ καὶ ὑπάρχει σ' αὐτὰ ὁ λυρισμὸς καὶ ἡ κατάλληλη μὲ τὸ θέμα τους ποιητικὴ πνοὴ ὥστε νὰ τοὺς δίδουν τὴ χάρι καὶ τὴν ἁπλότητα ποὺ τοὺς ταιριάζει». Ἰδοὺ τὸ τέταρτο 4στιχο τοῦ ποιήματος «Στὸ νησί μου»:

Ὅλα σὲ βλέπουν μ' ἀνοιχτὲς μὲ πλέριες [ἀγκαλιὲς
ἀπ' τὰ μικρά, τὰ ταπεινά, τ' ἁπλᾶ τὰ πιὸ [μεγάλα.
Πόση δὲν ἔχεις διαφορὰ νησί μου μέσα στ' [ἄλλα
ἀπ' τὰ βουνὰ ὡς ἀκρογιαλιές.

ΜΑΡΙΑΝ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ. Τὸ «Κρυφὴ Ἱστορία» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.—ΜΗΤΣΟΝ ΚΑΤΣΙΝΗΝ. Τὸ «Δράμα ψυχῆς» ὄχι καλό. — Γ. ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΝ. Τὸ «Ὅραμα τῆς 4ης Αὐγούστου» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Ὁμοίως καὶ τὸ ποίημά σου.— ΝΤΙΝΟΝ ΛΑΓΚΑΔΙΝΟΝ. Ἔπρεπε νὰ τὸ ἀποστείλετε στὸ Γραφεῖον Τύπου τῆς Κεντρικῆς. Σήμερα ποὺ τὸ διαβάζομε —25/11— δὲν τὸ βρίσκομε ἐπίκαιρο. — Σ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ. Παρεπέμφθη. — ΣΟΦΙΑΝ ΤΣΙΡΩΝΗ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ προσευχὴ τοῦ ζευγολάτη» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Ἂν ἐγκριθῇ θὰ δημοσιευθῇ. Τὰ λοιπὰ ὄχι. — ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ἀδύνατη ἡ δημοσίευσί των λόγῳ τοῦ μήκους των.— Π. ΠΑΝΑΓΑΚΗΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως τῆς «Νεολαίας» εἶναι αὐτὸς ἀκριβῶς. Περιμένομε ἄλλο καλύτερο.— ΤΙΤΙΚΑΝ. Ἐθεωρήθη ἀνυπόγραφο καὶ δὲν ἐδιαβάσθηκε.— ΓΙΑΝΝΗΝ ΤΖΑΝΑΚΗΝ. Ἐκτενές, ἀλλὰ καὶ ἀκατάλληλο.— ΧΡ. ΓΑΛΑΝΑΚΗΝ. Ὄχι καλό. Μὴ βιάζεσαι. Νὰ ἕνα τετρόστιχο:

Τοῦ χρόνου σὲ ἀκαρτερεῖ
νὰ στέψῃ τὸ κεφάλι
μὲ τὸ χλωρὸ κι' ἀμάραντο
τῆς νίκης τὸ στεφάνι.

— ΒΑΣ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΝ. Γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ.— ΒΑΣ. ΚΑΛΕΜΗ. Ἐδιαβάσαμε τὸ ποιηματάκι σου «Στὸν Κυβερνήτη». Σοῦ δημοσιεύομε τοὺς 4 τελευταίους στίχους:

Πάντοτε μᾶς τὸ φωνάζει:
θέλω μιὰ Ἑλλάδα νέα,
ποὺ θεμέλιο της νἆναι
ἡ χρυσή μας Νεολαία.

— ΙΩΑΝΝΗΝ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΝ. Δεχθῆτε καὶ τὰ δικά μας συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ διασώσει τοῦ παιδιοῦ σας καὶ καλοῦ Φαλαγγίτου. Τὴν ἐπιστολήν σας διεβιβάσαμεν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.— ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ἔχετε γραμμένο καὶ εἰς τὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ.— ΙΩΑΝΝΗΝ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ὁμοίως. — Γ. ΚΟΥΛΟΥΚΗΝ. Λαμπρὰ ἡ ἔκθεσίς του «Ὁ πρῶτος ξεχωριστὸς μας ἐκκλησιασμός». Λυπούμεθα ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ. Ἔχομε λάβει πολλὲς ἐκθέσεις καὶ καλὲς σὰν τὴ δική σου. Ἂν δημοσιεύσωμε μία, πρέπει νὰ κάμωμε τὸ ἴδιο καὶ γιὰ ὅλες τὶς ἄλλες.— ΝΤΑΝΑ ΠΑΝΤΕΛΕΑΚΗ. Ξαναστεῖλε τὸ καθαρογραμμένο. Μὲ δυσκολία διαβάζομε τὰ γράμματά σου. — ΜΠΑΛΜΠΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ πεζὸ «Μιὰ ἀξέχαστη βραδυά» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Τὸ ἔμμετρο ὄχι.—ΕΥΣΤ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τοὺς ἑπομένους στίχους:

Χαῖρε Μεγάλε Ἀρχηγέ.
Τὸ Ἔθνος μας σὲ καμαρώνει
ὅπως κρατᾶς στὸ χέρι σου
τοῦ Κράτους τὸ τιμόνι.

Καὶ τὸ κρατᾶς τόσο καλὰ
καὶ τόσο τιμημένα
ποὺ ἄλλος δὲν τὸ κράτησε
ποτὲ πρὶν ἀπὸ σένα.

— ΠΑΝ. ΠΑΤΣΙΑΔΗΝ. Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη, ποὺ θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ προσεχῶς. Σὲ συγχαίρομε γιὰ ὅσα γράφεις στὸ γράμμα του.— ΘΑΝΟΝ ΚΑΛΛΑΡΑΝ. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε στὴν ἀλληλογραφία τῶν Σκαπανέων.— Κ. ΠΑΠ. ΔΙΔ/ΛΟΝ. Ἐδιαβάσαμε τὴν ἀπαντητικὴ ἐπιστολή σας, στὴν ὁποία, μεταξὺ τῶν ἄλλων, μᾶς γράφετε: «...νομίζω ὅτι ἐὰν γραφῇ (τὸ ποίημα) εἰς ἁπλουστέραν γλῶσσαν χάνει τὴν ἀξίαν τῆς σοβαρότητος τοῦ ρωμαντισμοῦ, ἣν ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ὑπερελληνίῳ αὐτοῦ ἐμπνεύσει συνέλαβε». Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ὑπερελληνικώτατα ποιήματα γραμμένα στὴ δημοτική. Πρῶτο - πρῶτο ὁ Ἐθνικός μας Ὕμνος. Ἔπειτα, ὁ ρωμαντισμὸς ἀποτελεῖ «ποιητικὴ διάθεσι», ποὺ μπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ ἐξ ἴσου καλὰ στὴ δημοτική, ἴσως - ἴσως καὶ καλύτερα. Παρακάτω γράφετε «νομίζω ὅτι εἰς τοὺς ποιητὰς δίδονται δικαιώματα νὰ παραβιάζωσι τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς καὶ τοῦ Συντακτικοῦ ἀκόμη». Δὲν συμφωνοῦμε. Ἡ ποιητικὴ ἐλευθερία ἔχει τὰ ὅριά της, ποὺ παραβιάζονται μόνο ἀπὸ ποιητικὴ ἢ στιχουργικὴ ἀδυναμία. Οἱ στίχοι τοῦ ποιήματός σας εἶναι ἀμφιβραχικοὶ (υ—υ) καὶ συνεχῶς λανθασμένοι. Λείπει μιὰ συλλαβή. Ἰδοὺ τὸ ποίημα:

Θούριον τῆς Νεολαίας.

Γόνοι, Ἑλλήνων ἐνδόξων προγόνων,
ἀρχαίων, νέων, πατέρων γιγάντων
κι' ἡρώων Τιτάνων ἀπείρων ἀγώνων
εἶσθε ἐλπὶς τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων.

Εἶσθε τοῦ Γένους καὶ Ἑλλάδος βλαστοί,
θεῶν Ὀλυμπίων Πατρίδος πιστοὶ
καὶ Ἔθνους ἐνδόξου φρουροὶ τῆς τιμῆς
φωτίσαντος πάντα τὰ Ἔθνη τῆς Γῆς.

Εἶσθε τὰ τείχη καὶ ἀσπίδες ξηρᾶς,
θαλάσσης οἱ βράχοι ἀέρος βορρᾶς
καὶ ὅλων ἁπάντων ἡμῶν ἡ λαμπρότης
χαῖρε, ὦ χαῖρε, φιλτάτη νεότης.

Σᾶς συγχαίρομε διὰ τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχηγοῦ μας αἰσθήματά σας.— ΓΙΑΝΝΗΝ ΚΑΛΑΜΙΩΤΗΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Ἂν ἐγκριθῇ θὰ δημοσιευθῇ συντομευμένο. Μὴ γράφετε μακροσκελῆ πράγματα.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πολλοὶ ἀλληλογραφοῦντες μὲ τὴν «Νεολαίαν» ἀποστέλλουν εἰς τὸ περιοδικὸν ἐπιστολὰς χωρὶς νὰ ἐπικολλήσουν τὸ κεκανονισμένον γραμματόσημον, ἀναγκάζεται δὲ οὕτω τὸ περιοδικὸν νὰ καταβάλλῃ πρόσθετα τέλη.

Ἡ Διαχείρισις τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δηλώσῃ ὅτι ἡ «Νεολαία» θὰ ἐπιστρέφῃ εἰς τὸ ἑξῆς πᾶσαν ἐπιστολὴν διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ ταχυδρομείου ἡ πληρωμὴ προσθέτου τέλους.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ ἡ «Νεολαία» κάμνει γνωστὸν ὅτι ὁ περιοδεύων εἰσπράκτωρ αὐτῆς κ. Ἄγγελος Στασινὸς ἔπαυσε νὰ ἔχῃ πᾶσαν μετὰ τοῦ περιοδικοῦ «Νεολαία» σχέσιν καὶ κατὰ συνέπειαν ἐστερήθη τοῦ δικαιώματος νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ περιοδικὸν ἢ νὰ συνάπτῃ πᾶσαν διὰ λογαριασμὸν τοῦ περιοδικοῦ συμφωνίαν.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 333)

σίς του θὰ εἶναι ματαία, γιατὶ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τακτικὸ στρατό... Μὰ δὲν δειλιάζει. Ἀντιθέτως εἶναι χαρούμενος καὶ ὑπερήφανος γιατὶ θὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς πατρίδος του καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἔχει μιὰ ἔξαλλη ὁρμὴ ποὺ ἀγγίζει τὴν τρέλλα. Ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸ αἷμα ποὺ θὰ χυθῇ. Βλέπει στὸ αἷμα τὸ ἁγίασμα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνα. Ἀντικρύζει τὸν θάνατο, γιὰ πρώτη φορά, μὲ μιὰ μεγαλειώδη ψυχραιμία, ποὺ θὰ τὸν ἀνεβάσῃ στὴν αἰωνιότητα. Εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ θυσία του θὰ κάμῃ τὸν Ἰμπραὴμ νὰ βλέπῃ σὲ κάθε βῆμα του ἐφιαλτικὴ καὶ πανώρια τὴν ἡρωϊκὴ μορφή του. Ὁ ἡρωϊκὸς θάνατός του θὰ γίνῃ δαυλὸς ποὺ δὲν θὰ σβήσῃ ποτὲ πιά. Ἡ ψυχή του θὰ γυρίζῃ παντοῦ καὶ θὰ φωνάζῃ στοὺς ἀλληλοσπαρασσομένους τὴν ἀγάπη, τὴν ἕνωσι, τὸ δρόμο τὸν ἰδανικὸ τοῦ καθήκοντος...

...Καὶ τὸ Μανιάκι εἶναι ὁ ἁγιασμένος τόπος ποὺ δέχτηκε τὸ αἷμα τῆς αὐτοθυσίας του, ποὺ ἔγινε ὁ σιωπηλὸς μάρτυς τοῦ ἐπικοῦ θανάτου του.

Στὸν ἀδελφό του γράφει λίγες στιγμὲς πρίν: «Ὡρκίστηκα νὰ χύσω τὸ αἷμα μου εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος μας καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ ὥρα. Εὔχομαι εἰς τὸν Θεὸν ἡ πρώτη μπάλα τοῦ Ἰμπραὴμ νὰ μὲ πάρῃ στὸ κεφάλι. Πρώτη καὶ τελευταία ἐπιστολὴ μου εἶναι αὐτή. Βάστα την νὰ τὴν διαβάζῃς καμμιὰ φορὰ νὰ μὲ θυμᾶσαι καὶ νὰ κλαῖς».

Ὁ Παπαφλέσσας πέθανε σὰν ἥρως ἀληθινὸς καὶ σὰν ἡμίθεος. Ἔσβησε σὰν μιὰ δοξασμένη μορφὴ καὶ σὰν ἕνα σπάνιο οὐράνιο μετέωρο, ποὺ θὰ παρουσιάζεται πάντοτε μπρὸς στὰ μάτια μας γιὰ νὰ μᾶς θυμίζῃ τὴν αὐτοθυσία του καὶ νὰ μᾶς δείχνῃ τὶς ψηλὲς βουνοκορφὲς τῶν εὐγενῶν καὶ μεγάλων πράξεων... Τέτοιους ἥρωες, ποὺ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἐμφανίζονται πάνω στὴ γῆ σὰν καταπληκτικὰ καὶ ἀξιοθαύμαστα παραδείγματα, ἐμεῖς, ἡ νέα γενεὰ τῆς Ἑλλάδος, πρέπει νὰ τοὺς κρατᾶμε μὲ ὑπερηφάνεια σὰν πολύτιμο φυλακτὸ καὶ σὰν κειμήλιο ἅγιο!...

Κ. Ι. Βέρρ.

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

Τὸ δεύτερο ποίημά σου μὲ τὸν τίτλο «Σὲ φίλο» ἀκατάλληλο γιὰ τὴ «Νεολαία». Συμφωνοῦμε μαζί σου σ' ὅτι δὲν τοὺς λείπει ἡ ποιητικὴ πνοή. Ἀσφαλῶς ἔχεις διαβάσει πολλοὺς ποιητάς. Πρόσεξε περισσότερο τὸ στίχο σου κι' ὅσα καλὰ λόγια γράφεις ἐσὺ γιὰ τὰ τραγούδια σου θὰ τὰ γράψουν οἱ ἄλλοι.— Π. ΚΑΡΑΒΑΝ. Ὄχι καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Γράψε το πάλι τακτικὰ καὶ ξαναστεῖλε το.— ΒΑΣ. ΒΑΣΣΟΝ. Σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὸ ἐνθουσιῶδες γράμμα σας. Τὰ παιδάκια σας θὰ ὠφεληθοῦν πολύ, περισσότερο ἀπ' ὅ,τι φαντάζεσθε.— Κ. ΠΕΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ διήγημά σου καλό. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Ἂν ἐγκριθῇ θὰ δημοσιευθῇ μὲ τὴ σειρά του.— ΕΥΑΓΓ. ΣΑΡΗΝ. Πέρασε, μὰ ὄχι πρωΐ.— ΑΝΤ. ΜΥΛΩΝΑΚΗΝ. Ἐλάβαμε τὴν ἀκροστιχίδα. Δὲν βγάζομε νόημα.— ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥ. Μπράβο σας. Ὁ Ἀρχηγὸς θὰ χαρῇ πολὺ ὅταν πληροφορηθῇ τὴν ὡραίαν σας χειρονομία. Δημοσιεύομε ὁλόκληρο τὸ γράμμα σας πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν: «Μακαριώτατε, ἐπικαλούμεθα τὰς εὐχάς σου. Ἡμεῖς οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι τρεῖς ἀδελφοὶ Εὐαγγ. Ι. Μυτιληναίου, μαθηταὶ Γυμνασίου, συμμεριζόμενοι τὴν ἀλληλεγγύην τῶν ἀπόρων συμμαθητῶν μας, σᾶς ἀποστέλλομεν δραχ. χιλίας (1.000) ὅπως διατεθοῦν διὰ τὸ συσσίτιον τούτων, ὡς ἡ ἐγκύκλιός σας. Εὐχόμεθα ὅπως τὸ παράδειγμά μας μιμηθοῦν καὶ ἄλλοι συμμαθηταί μας. Σᾶς φιλοῦμεν τὴν δεξιάν. Εὐστάθιος, Γεώργιος, Σωτήριος Εὐαγγ. Ι. Μυτιληναίου».— ΜΕΝ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐπιστολὴ καὶ ποιήματα στὸ ἴδιο χαρτὶ καὶ γραμμένα στὶς δύο ὄψεις. Διάβασε τὴ στήλη ἀλληλογραφίας προηγουμένων τευχῶν.— Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Πρωτομαγιά» θέλει δούλεμα. Ἔχεις πολὺ καιρὸ μπροστά σου — 5 ὁλόκληρους μῆνες — ὡς τὸ Μάη. Ξαναστεῖλέ το, ὄχι ὅμως μὲ στίχους σὰν κι' αὐτούς:

> Εἶν' ἡ μέρα μεγάλη πολύ,
> εἶν' ἡ μέρα λαμπρὴ γιορτινή,
> τοῦ Μαΐου ἡ πρώτη εἶν' αὐτή.
> Κάθε ἄνθος καινούργια φορεῖ.

Χ. ΠΟΝ. Εἴπαμε: ὄχι ἐπιστολὴ καὶ ποιήματα στὸ ἴδιο χαρτί. Γιατί ὑπογράφεις μὲ συγκεκομμένο τὸ ὄνομά σου;— ΧΑΡ. ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Ὡραῖο τὸ θέμα τοῦ διηγήματός σου. Συντόμευσέ το σὲ 2 - 3 σελίδες τὸ πολὺ καὶ ξαναστεῖλέ το. Πρόσεξε: κλείνομε μέσα σὲ εἰσαγωγικὰ τὰ ξένα λόγια, ποὺ ἐπαναλαμβάνομε ὅπως ἀκριβῶς τὰ εἶπε ἕνας ἄλλος. Π. χ. «Τὸν ἑαυτόν μου τὸν προσφέρω ὡς θυσίαν ὑπὲρ τοῦ συνόλου, μὴ αἰσθανόμενος ἄλλην εὐτυχίαν παρὰ μόνον τὴν εὐτυχίαν τῆς Ἑλλάδος» εἶπεν ὁ Ἀρχηγός μας κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς.— ΑΝΑΣΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΝ. Θὰ τὸ εἰσηγηθοῦμε στὴ Διεύθυνσι τῆς συντάξεως.— ΕΜΜ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΝ. Στεῖλτε τὶς φωτογραφίες κι' ἂν εἶναι καλὲς θὰ δημοσιευθοῦν. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σας.— ΚΑΤΙΝΑΝ ΤΡΑΝΟΥ. Τὸ πεζοτράγουδό σας, ἂν καὶ καλογραμμένο, δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ στὴ «Νεολαία». Στεῖλτε τίποτε ἄλλο κατάλληλο.— Γ. ΠΑΣΑΡΑΚΗΝ. Καμμία ἀπολύτως διατύπωσις δὲν χρειάζεται. — Γ. ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΝ. Μόλις ἐλήφθησαν. Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη. Προηγοῦνται πολλὰ ἄλλα.— Σ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ. Τὸ γράμμα σου θὰ τὸ διαβιβάσωμε στὴν ἁρμοδία ὑπηρεσία. — Κ. ΝΙΚΟΛΑΐΔΗΝ. Κρατοῦμε σειρά. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε προσεχῶς.— ΝΙΚΟΛ. ΣΑΜΟΠΟΥΛΟΝ. Θὰ ἐρωτήσωμε κι' ἂν ὑπάρχουν θὰ σᾶς ἀπαντήσωμε σχετικῶς. Ἀλλά... λίγη ὑπομονή.— ΕΥΘ. ΛΑΖΑΡΟΥ. Στεῖλτε τὸ Πασχαλινό. Πρέπει νὰ εἶναι πολὺ σύντομο.— Ε. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΤΟΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. Σωστὰ τὸ λὲς «κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ». Στὸ ἑξῆς ἡ «Νεολαία» θὰ στέλλεται στὴ νέα σου διεύθυνσι.— ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ. Τὸ ποιηματάκι σου «Ὁ θάνατος τῆς πεταλούδας» θέλει δούλεμα. Νά ἕνα τετράστιχο:

> Κάθεται σ' ἕνα λουλουδάκι
> γιὰ νὰ ρουφήξῃ τὸ χυμό,
> μὰ ἕνα μικρὸ καὶ ἄτακτο παιδάκι
> τὴν ἐτραβάει μὲ θυμό.

Προσπάθησε νὰ τὸ ξαναγράψῃς καλύτερα καὶ ξαναστεῖλέ το. Σημείωσε Σ 66.— ΔΗΜ. ΛΑΜΠΡΟΥ. Τὰ ἴδια καὶ γιὰ σένα. Ὄχι καλό. Κοίταξε τὸ δεύτερο τετράστιχο:

> Ἀφοῦ πλέον ἐμεγάλωσα
> κι' ἔγινα γυμνασιόπαις,
> σὰν μεγάλος πλέον ἄρχισα
> κι' ἐγὼ νὰ κάνω βόλτες.

Δὲν ὁμοιοκαταληκτεῖ τὸ «γυμνασιόπαις» μὲ τὸ «βόλτες». Ἐκτὸς τούτου καὶ τὸ μέτρο εἶναι λανθασμένο. Δὲν ἀπαιτοῦμε βέβαια νὰ ξέρῃς μετρική. Μπορεῖς ὅμως νὰ γράφῃς σχεδὸν σωστὰ ἔχοντας ὑπ' ὄψιν σου τὸ ρυθμὸ τοῦ στίχου. — ΣΠ. ΓΟΥΡΜΟΝ. Λυπούμεθα, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σοῦ ἀγοράσωμε ἐμεῖς τὸ βιβλίο. Ἀσφαλῶς θὰ μᾶς στείλῃς τὸ ἀντίτιμο. Σκέψου ὅμως τί θὰ γινόταν, ἂν ὅλοι οἱ ἀναγνῶστες τῆς «Νεολαίας», ποὺ φθάνουν τοὺς 100.000, μᾶς ζητοῦσαν νὰ τοὺς ἀγοράζωμε βιβλία καὶ ἀφοῦ τοὺς τὰ στείλωμε νὰ μᾶς ἐμβάζουν τὰ λεπτά. Γαλλικὲς ἐφημερίδες βγαίνουν δύο.— ΧΡΗΣΤΟΝ ΠΑΥΛΟΥ. Ὡραῖα ὅσα μᾶς γράφεις στὸ γράμμα σου. Χαρήκαμε ποὺ εἶσαι τώρα τελείως καλά. Τὸ τραγουδάκι σου «Τὰ ποντικάκια» δὲν εἶναι πολὺ καλό. Γιὰ δοκίμασε νὰ τὸ γράψῃς σὲ πεζό, δηλαδὴ σὰν παραμυθάκι. Ἴσως τὰ καταφέρῃς πιὸ καλά. Καὶ — σοῦ θυμίζομε — μόνο ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ χαρτιοῦ.— ΚΩΣΤΑΝ. ΝΙΚΟΛΑΐΔΗΝ. Ἀπαντοῦμε ἀνεξαιρέτως σ' ὅλους. Τὸ ποίημά σου «Τοῦ βοσκοῦ ἡ χαρά» δὲν ἔφθασε στὰ χέρια μας. Ξαναστεῖλέ το, ἂν θέλῃς. Τὸ διήγημά σου «Ἡ μικρούλα καρδιά» ἀρκετὰ καλό. Πρέπει ὅμως νὰ τὸ ξαναγράψῃς τακτικώτερα. Χώρισε τὰς παραγράφους καὶ γράψε τὸ διάλογο ὅπως πρέπει. Δηλαδή, ὄχι μέσα στὸ περιγραφικὸ κείμενο. Διάβασε τὸ «Μὲ τὸ Νικηφόρο Φωκᾶ» κι' ὁδηγήσου. Ὅταν τὸ ξαναστείλῃς σημείωσε τὰ στοιχεῖα Π 32.— ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΡΒΑΝΙΤΗΝ. Καλὴ ἡ ἔκθεσίς σου «Ἀγαπᾶτε τὸ ὕπαιθρο». Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ, γιατὶ τότε θὰ ἔπρεπε νὰ δημοσιεύσωμε καὶ ὅλες τὶς ἄλλες ἐκθέσεις, ποὺ μᾶς στέλλονται κάθε ἑβδομάδα.— ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΜΠΑΛΛΑΝ. Τὸ περιοδικὸ δὲν διορίζει ἀντιπροσώπους. Ὅ,τι ἔχεις στεῖλέ το στὰ Γραφεῖα Τύπου τῆς Κεντρικῆς.— ΘΑΝ. ΘΑΝ. Τὸ ἄρθρο σας ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἔγκλημα» πολὺ βαρύ. Ἂν θέλετε ξαναγράψετέ το ἔχοντας ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἡ «Νεολαία» ἀπευθύνεται κατὰ 75 % στὰ παιδιὰ καὶ στοὺς νέους καὶ κατὰ 25 % στοὺς μεγαλυτέρους. Τηρήσατε τὴν ἀναλογία αὐτὴ καὶ στὸ ἄρθρο σας, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ διαβασθῇ ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους ἀναγνώστας.— Θ. ΚΟΛΛΙΑΝ. Τὰ γραφόμενά σου μᾶς συνεκίνησαν. Θὰ ἦταν καὶ δική μας εὐχαρίστησι — χαρὰ μεγάλη — ἂν βρίσκαμε δημοσιεύσιμα ὅλα ὅσα μᾶς στέλλονται. Ἀντιθέτως κρίνομε μὲ μεγάλη ἐπιείκεια, κι' ἀπόδειξις ὅτι δημοσιεύομε στὸ «Βῆμα τῶν Νέων» κομμάτια ὄχι ἀπολύτως καλά. Τὸ «Ἅγιο τὸ χῶμα πόγειρες» κάπως προχειρογραμμένο. Ἰδοὺ μιὰ περίοδος: «Ἦταν καὶ τότε σὰν σήμερα παραμονὴ Χριστουγέννων μιὰ ἡλιόλουστη μέρα, ἀπ' τὶς λίγες τοῦ Δεκέμβρη μέρες, εἶχε τραβήξει τὸ γέρο, ποὺ τὰ ξεσχίσματα τοῦ χρόνου εἶχαν αὐλακώσει τὸ πρόσωπό του, λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό». Προσπάθησε ν' ἀποφεύγῃς τὶς πολλὲς δευτερεύουσες προτάσεις: «ἀπ' τὶς λίγες τοῦ Δεκέμβρη μέρες» — «ποὺ τὰ ξεσχίσματα(;) τοῦ χρόνου εἶχαν αὐλακώσει τὸ πρόσωπό του». Θὰ ἐκφρασθῇς καθαρὰ κι' ἁρμονικὰ μόνον ὅταν χρησιμοποιῇς μικρὲς προτάσεις. Ξεχωριστὴ προσοχὴ στὴν κυριολεξία.— ΓΕΡ. ΤΡΑΥΛΟΝ. Μᾶς γράφεις: «Ἀγαπητὴ «Νεολαία» δὲν ξέρεις μὲ πόση χαρὰ σὲ διαβάζω. Ἀνυπόμονα περιμένω τὴν Τρίτη ποὺ ὁ κύριος Καθηγητής μας μᾶς μοιράζει τὰ τεύχη σου». Τὸ ἀρθράκι σου «Ἡ καλλιέργεια στὴν Κεφαλληνία» διαβάστηκε στὸν κύκλο τῶν συντακτῶν τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἤρεσε γιὰ τὸ περιεχόμενό του. Σοφὰ τὰ λόγια τοῦ γέρου χωρικοῦ. Γιὰ τὸ «Βῆμα τῶν Νέων» γράψε μας τίποτε ἄλλο.— ΛΟΥΛΗΝ ΑΡΓΥΡΙΟΥ. Ὡραιότατο, ἀλλ' ἐκτενές. Συντόμευσέ το καὶ ξαναστεῖλέ το. Νὰ μὴ καλύπτῃ περισσότερο ἀπὸ τὰ ¾ μιᾶς σελίδος.— ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΑΝ. Ἐδιαβάσαμε τὸ μακρότατο γράμμα σας καὶ σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὴν ὡραία ἐπίδοσί σας. Πρέπει νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι ὅσα μᾶς ἀποστέλλονται πρὸς δημοσίευσι διαβάζονται μὲ πολλὴ προσοχὴ κι' ἐνδιαφέρον. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατόν, λόγῳ ἐλλείψεως χώρου καὶ χρόνου — κάθε ἑβδομάδα παίρνομε μεγάλον ὄγκο συνεργασίας — ν' ἀπαντοῦμε σ' ὅλους διεξοδικῶς κάνοντας κριτικήν. Σχετικὰ μὲ τὸ ποίημά σας, νομίζομε ὅτι πρέπει ν' ἀλλάξετε τὸν τελευταῖο στίχο: «Μὲ τὴ φτωχιὰ τὴ μοῦσα μου γλυκὰ θὰ τὴ χαϊδεύω». Ὑμνοῦμε - ἐξυμνοῦμε, θαυμάζομε μιὰ χώρα γιὰ τὸν πολιτισμό της, τὶς φυσικές της ὀμορφιές, τοὺς ἥρωές της κ.λ.π. ποὺ γράφετε στὸ ποίημά σας. Ὁ δεκαπεντασύλλαβός σας σωστός. Σημειώσατε Σ 69.— Γ. ΜΑΡΚΟΥΛΗΝ. Ὄχι ἐπιστολὴ καὶ συνεργασία στὸ ἴδιο χαρτί.— ΚΥΡ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΝ. Ἔχετε ποιητικὸ ταλέντο καὶ πρέπει νὰ μελετήσετε. Σᾶς συνιστοῦμε νὰ διαβάσετε καλοὺς Ἕλληνας ποιητὰς καὶ ν' ἀναλύετε ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς στίχους των. Τὸ ποίημά σας «Μεταυγουστιανό» θέλει γράψιμο ἀπ' ἀρχῆς. Προσέξετε: «Πάλι πανώργια ἡ ἄνοιξη λάμπει». Ὁ στίχος αὐτὸς — καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι — φαίνεται σωστός. Κι' ὅμως δὲν εἶναι. Λείπει μιὰ συλλαβή: «Νὰ πάλι πανώργια ἡ ἄνοιξι λάμπει». Εἶναι ἀμφίβραχυς (υ—υ).— ΝΤΟΡΑΝ ΑΡΤΕΛΑΡΗ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΝ. Στὸ ποίημα «Ἀλήθειες» ἔχεις ἑπτὰ φορὲς τὴ λέξι «σεβαστή» καὶ στὸ ποίημα «Στὴ Σημαία» τέσσερις φορές. Χρησιμοποίησε καὶ ἄλλα ἐπίθετα, ποὺ νὰ δίδουν τὸν ἀνάλογο χαρακτηρισμό. Τὰ ποιήματά σου ἔχουν τὸ πρῶτο τὰ στοιχεῖα Σ 72 καὶ τὸ δεύτερο Σ 73.— ΓΙΩΡΓΟΝ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΝ. Γράψε σὲ ἁπλούστερα μέτρα γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς κάτι καλύτερο. Νά μερικοὶ στίχοι ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Παρθλασα»:

> Νέες Καρυάτιδες, σᾶς κοιτῶ, περνᾶτε
> σὲ γραμμὲς ἀχτίδες,
> δάφνες, μάρμαρα ἀνθοῦν ὅπου πατᾶτε
> τῆς ζωῆς γεννήτρες, νέες Ἑλληνίδες.

Τὸ «Ἀτσαλένιο τραγούδι» θὰ γίνῃ καλό, ἂν ἔχῃς τὴν ὑπομονὴ νὰ τὸ δουλέψῃς περισσότερο. — ΕΜΜ. ΓΑΓΑΝΗΝ. Ὄχι, δὲν ἐλάβαμε τὴν ἐφημερίδα. Μπορεῖς νὰ τὴ στείλῃς. Θὰ τὴ διαβάζωμε μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον. Τὸ ποίημά σου «Ὁ πόνος τῆς μάνας» ἀκατάλληλο γιὰ τὸ «Βῆμα τῶν Νέων».— ΕΛΛΗΝ ΠΛΕΣΑ ἢ ΚΟΚΚΙΝΙΩΤΟΥ. Ὄχι καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΝ, Μυτιλήνην. Μάθε ἀπὸ τώρα — ποὺ εἶσαι μικρὸς — νὰ ὑπογράφῃς εὐανάγνωστα. Ἀφοῦ ἔχεις τόση ἐπιθυμία νὰ δῇς τὸ πρῶτο ποίημά σου δημοσιευόμενο, σοῦ κάνομε τὴ χάρι νὰ δημοσιεύσωμε ἐδῶ ἕνα τετράστιχο μόνο:

> Τ' ἀστέρια τρεμοσβύνουνε
> χρυσᾶ καντήλια ἴδια
> καὶ τὰ ἀρνάκια εἴνουνε
> μὲ ὄμορφα παιγνίδια.

Οἱ μεγαλύτεροι ἂς προσέξουν τὶς χασμωδίες, ποὺ ὑπάρχουν στὸ τετράστιχο αὐτό.— ΓΑΛΑΖΙΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ. Γράψε μας τὸ πραγματικό σου ὄνομα καθαρά.— ΔΗΜ. ΠΑΓΙΑΤΗΝ. Μακροσκελὲς καὶ δυσνόητο. Ξαναγράψε το σὲ 3 - 4 τετράστιχα καὶ ἁπλούστερα. Σημείωσε Σ 79.— ΕΜΜ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΩΡΓΗΝ. Τὰ ἴδια ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορά. Δοκίμασε νὰ γράψῃς κάτι ἄλλο.— Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΑΠ. ΤΣΑΚΟΥΜΗΝ. Τὸ ποίημά σου «Τὸ ἀστέρι τῆς σωτηρίας» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή.— ΓΕΡΑΣ. ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΝ. Δημοσιεύομε ἐδῶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματα, ποὺ μᾶς ἔστειλες, «Ἡ 4η Αὐγούστου»:

> Εἶσαι πολὺ μεγάλη ἡμέρα καὶ τρανὴ
> ἔσωσες τὴν Ἑλλάδα ἀπ' τὴν καταστροφή.
> Ἀλλοίμονο στὸ Ἔθνος ἂν δὲν ἦσαν ἐμπρὸς
> ὁ Μέγας Βασιλιᾶς μας κι' ὁ Μέγας Ἀρχηγός.
> Ἐπιάσαν τὸ τιμόνι μὲ χέρια στιβαρὰ
> καὶ τὴν Πατρίδα βγάλαν ἀπ' τὴν κακοκαιριά.

Εὐχαριστήθηκες τώρα; Τὴν ἄλλη φορὰ ὅμως νὰ μᾶς στείλῃς κάτι καλογραμμένο. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὴ δρᾶσι σου ὡς Φαλαγγίτου.— Γ. ΜΑΜΑΛΗΝ. Τὸ γράμμα σου γραμμένο σὲ ὡραία καὶ σωστὴ δημοτικὴ «ὅπως ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα — ἄλλο λίγο, ἄλλο πολὺ — ἔγραψα κι' ἐγὼ ἕνα ποιηματάκι γιὰ τὸ Μεγάλο μας Πατέρα κλπ.». Ἀλλὰ τὸ ποίημά σου!

> Ἡ βασίλισσα λαμβάνει
> ὁδηγὸν τὸν ἰατρόν της,
> ὅστις τὴν διχόνοια βγάνει
> ἀπὸ ὅλον τὸν λαόν της.

Ὡραία ἡ ἰδέα τοῦ ποιήματός σου. Δοκίμασε νὰ τὸ ξαναγράψῃς σὲ ἁπλούστερη γλῶσσα. Σημείωσε Σ 81.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Μ. Κ. ΓΕΡΑΚΗ. Ἀργοστόλιον. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. — ΣΩΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Πυργάκι. Θὰ δημοσιευθοῦν, μερικά. — Γ. ΜΑΥΡΙΔΗΝ, Πάτρας. Μέτριες οἱ ἀσκήσεις σας. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Γ. ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΑ, Πειραιᾶ. Ἀπορρίπτεται. — ΙΩ. ΚΑΦΘΕΤΖΑΚΗΝ. Ἐνταῦθα. Σωστὲς οἱ λύσεις. Ὁ Λεξίγριφος καὶ ἡ ἄσκησις τῶν συλλαβῶν ἐγκρίνονται. — Χ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΝ, Θεσσαλονίκην. Ἐγκρίνονται — Μ. Κ. ΚΟΡΜΑΝ, Μελιγαλᾶ. Ἀπορρίπτονται. Τὸ σταυρόλεξον ἔχει πολλὰ μαῦρα. — Σ. Ι. ΜΑΓΟΝ, Πάτρας. Ἀπορρίπτονται. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Γ. ΚΑΠΑΚΟΝ. Ἐλήφθη ἡ συλλογὴ τῶν σταυρολέξων καὶ τῶν ἀσκήσεών σας. — ΓΕΡ. ΨΩΜΙΑΔΗΝ, Ἐνταῦθα. Ἐγκρίνεται τὸ σταυρόλεξον. — Β. Γ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. — Ι. Β. ΠΡΙΦΤΗΝ, Κορωνί. Ἀπορρίπτονται. — Μ. Α. ΒΡΕΤΤΑ, Καλλίπολιν. Μεγάλο τὸ σταυρόλεξό σας. Ἀπορρίπτεται. — Π. Γ. ΜΕΓΑΝ, Παραμυθίαν. Ἀπορρίπτονται. — Π. ΓΕΩΡΓΑΝΤΙΔΗΝ, Θεσσαλονίκην. Ἀπορρίπτονται, ἐπειδὴ κυρίως οἱ λέξεις ἀποτελοῦνται ἀπὸ 2 καὶ 3 γράμματα. Τὰ σταυρόλεξα ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ χωρίζωνται σὲ ἄλλα μικρότερα. — Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΝ, Πειραιᾶ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνεργασία καὶ τὰ καλά σας λόγια. — Ν. Ν. ΔΑΡΒΙΝΟΝ, Ἐνταῦθα. Ἐγκρίνονται, ἐκτὸς τοῦ σταυρολέξου (νὰ ἀποφεύγετε τὶς δύσκολες λέξεις: ΡΙΨ). — Ε. ΣΤΕΚΚΑΝ, Μανδαμάδον. Ἀκατάλληλη ἡ φωτογραφία. Τὰ σταυρόλεξα καλά, ἀλλὰ ὄχι δημοσιεύσιμα. — Π. Ε. ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀμαρούσιον. Θὰ δημοσιευθῇ ἕνα σταυρόλεξό σας. — Γ. ΤΣΙΤΣΙΜΠΙΚΟΝ, Πεθελινόν. Νὰ στείλετε μικρότερα σταυρόλεξα. — Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Βόλον. Ἀπορρίπτεται. — Λ. ΧΟΥΣΙΑΔΗΝ. Ἐγκρίνεται ἕνα σταυρόλεξο καὶ τὸ δικτυωτόν. — Ι. ΠΟΛΛΑΚΗΝ, Ἡράκλειον. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικά. — ΙΣΜΗΝΗΝ Ν. ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ, Τρίπολιν. Σωστὴ ἡ λύσις. Στεῖλτε δικές σας ἀσκήσεις. — Σ. ΠΑΝΤΑΖΗΝ, Ἄργος. Ἀπορρίπτεται.

